T.C.

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

AYDIN AYHAN; HAYATI, FAALİYETLERİ VE BALIKESİR TARİHİ'NE KATKILARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EBRU ÖZEN

BALIKESİR, 2026

T.C.

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

AYDIN AYHAN; HAYATI, FAALİYETLERİ VE BALIKESİR TARİHİ'NE KATKILARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EBRU ÖZEN

TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. SEBAHATTİN ŞİMŞİR

BALIKESİR, 2026

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Tarih Anabilim Dalı'nda 202312517003 numaralı Ebru ÖZEN'in hazırladığı Aydın AYHAN; Hayatı, Faaliyetleri ve Balıkesir Tarihine Katkıları konulu YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 13.07.2026 tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Üye (Başkan) Prof. Dr. Mehmet KARAYAMAN İmza

Üye (Danışman) Prof. Dr. Sebahattin ŞİMŞİR İmza

Üye Prof. Dr. Nahide ŞİMŞİR İmza

Enstitü Onayı

ETİK BEYAN

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı ve
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.
- Yükseköğretim Kurulu tarafından 2024 yılında yayınlanan "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber" ve Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Çalışmalarda Üretken Yapay Zekâ Kullanımı: Etik İlkeler ve Uygulama Rehberi hakkında bilgi sahibiyim. Üretken yapay zekânın kullanılmasına ilişkin doğabilecek sorumluluklarımı kabul ettiğimi beyan ederim.

…/…/2026

Ebru ÖZEN

ÖNSÖZ

Bu çalışma, Balıkesir'in yaşayan insan hazinelerinden birisi olan Aydın Ayhan'ın biyografisini ve Balıkesir şehir tarihine katkılarını ele almayı amaçlamaktadır. Tez; Aydın Ayhan'ın büyüdüğü aile, tarihe merakını şekillendiren unsurlar, entelektüel kişiliği, yazmış olduğu eserler ve Balıkesir şehir tarihine katkılarını içermektedir. Çalışmada Aydın Ayhan'ın yaşamında tarihe ilgisine neden olan olaylar Almanca öğretmenliğinden şehir tarihi araştırmalarına başladığı sürecin üzerinde durulmuştur. Dahası, bu çalışmada hayatta ve yazı hayatı devam eden Aydın Ayhan'ın öğrenci ve meslektaşlarından arkadaş ve yakın çevresi ile yapılan yaklaşık yüz kişiye yakın yapılan görüşmeden beklenilen bilgi alınamadığından tanıyanlar kısmı eksik kalmıştır.

Yüksek lisans tez çalışmamda sorduğum soruları sabırla yanıtlayan bana arşivini açarak bu süreçte desteklerini esirgemeyen kıymetli hocam Aydın AYHAN ve beni evinde sıcak sohbetiyle ağırlayarak çalışmamda yardımcı olan değerli eşi Huri AYHAN'a müteşekkirim.

Yine çalışmamın her aşamasında görüş ve önerileri ile bana her daim desteklerini esirgemeyen kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Sebahattin ŞİMŞİR'e teşekkürü bir borç bilirim.

BALIKESİR, 2026 **EBRU ÖZEN**

ÖZET

AYDIN AYHAN; HAYATI FAALİYETLERİ VE BALIKESİR TARİHİ'NE KATKILARI

ÖZEN, Ebru
Yüksek Lisans, Tarih Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sebahattin ŞİMŞİR
2026, 125 Sayfa

Çalışmanın konusu Balıkesir'in önemli değerlerinden Aydın Ayhan'ın yaşamı eserleri ve Balıkesir şehir tarihine katkılarıdır. Tezin esas amacı ise, Aydın Ayhan'ı tanıtmak ve Balıkesir şehir tarihine katkılarını ortaya çıkarmaktır. Bu çalışmada ana kaynak bizzat Aydın Ayhan'ın kendisi ve yakın çevresi ile yapılan görüşmeler ve kendisi ile ilgili belgeler esas oluşturmuştur.

Aydın Ayhan, 6 Nisan 1947 tarihinde Balıkesir'de dünyaya gelmiştir. Babası Sami Bey'in kitap okuyan bir kişi olması sebebiyle küçük yaşlardan itibaren kitap okuma alışkanlığı elde etmiştir. Çocukluk yıllarında yakın çevresinden dinlediği seferberlik hikayeleri onun tarihe olan ilgisinin temellerini atmıştır.

Henüz lise öğrencisiyken boks sporuna başlamış uzun yıllar bu spora devam ederek öğrenci yetiştirmiştir. Lise yıllarında ilk başta Almanca dersi kötü olmasına rağmen diş hekimi Abdullah Palabıyık'tan aldığı dersler sayesinde Almanca dersinde başarılı sayılmış ve Almanca öğretmeni olmuştur.

Mesleği tarihçilik olmamasına rağmen araştırma ve tarih tutkusundan hiçbir zaman vazgeçmemiştir. 1976 yılında Balıkesir şehir tarihi araştırmalarına 1980 yılında ise Çanakkale Savaşı araştırmalarına başlamıştır.

Aydın Ayhan'ın Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları tarafından pek çok eseri basılmıştır. Bazı eserlerinin Balıkesir Belediyesi tarafından halka ücretsiz olarak dağıtılması Balıkesir halkının şehrin bilmedikleri tarihi yüzünü öğrenmesine vesile olmuştur.

Yazılarını kendi ismi dışında "Barak Kelbi", "Faruk Aydın" ve "Mehmet Salim" gibi farklı imzalarla yayınlamıştır.

Çalışmalarını sürdürmeye devam eden Aydın Ayhan'ın adına 2023 yılında Kuva-yi Milliye Kütüphanesi Aydın Ayhan kitaplığı açılmıştır. Bu kitaplık hem Aydın Ayhan'ın topladığı görsel, belge ve eserlerin sergilendiği hem de Balıkesir şehri tarihi ve Çanakkale Savaşı'na yönelik araştırma kitaplarının bulunabileceği bir kitaplık olarak yine Balıkesir halkına hizmet etmektedir.

Anahtar Kelimeler; Aydın Ayhan, Balıkesir, Biyografi.

ABSTRACT

AYDIN AYHAN: HIS LIFE, ACTIVITIES AND CONTRIBUTIONS TO BALIKESIR'S HISTORICAL LEGACY

ÖZEN, Ebru
Master Degree, Department Of History
Advisor: Prof. Dr. Sebahattin ŞİMŞİR
2026, 125 Pages

The focus of this study is the life, Works, and contributions of Aydın Ayhan, one of the distinguished cultural figures of Balıkesir, to the city's historiography. The primary objective of this thesis is to introduce Aydın Ayhan and analyze his contributions to the urban history of Balıkesir. The main sources utilized in this research consist of interviews conducted with Aydın Ayhan himself and close his circle, as well as documents and materials pertaining to his life and work.

Aydın Ayhan was born on April 6, 1947, in Balıkesir. His early exposure to books, influenced by his father Sami bey's strong interest in reading, played a pivotal role in developing his own lifelong reading habits. During his childhood, narratives of the mobilization period recounted by individuals in his close environment sparked his initial curiosity in historical inquiry.

While still a high school student, he began practicing boxing, a discipline he pursued for many years, during which he also trained younger athletes. Despite initial difficulties with the German language during his secondary education, he improved significantly through private lessons from dentist Abdullah Palabıyık and eventually became a teacher of German.

Although he was not formally trained as a historian, Aydın Ayhan never abandoned his passion for historical research. He commenced his investigations into the

history of Balıkesir in 1976 and expanded his research to include the Gallipoli Campaign by 1980.

Many of Ayhan's works have been published under the auspices of the Balıkesir Metropolitan Municipality's City Archive Publications. Some of these publications have been distributed free of charge by the municipality, thereby facilitating public access to lesser-known aspects of the city's historical heritage.

In addition to publishing under his own name, Ayhan has written under various pseudonyms such as "Barak Kelbi," "Faruk Aydın," and "Mehmet Salim."

Aydın Ayhan remains active in his scholarly pursuits. In recognition of his contributions, the Kuva-yi Milliye Library Aydın Ayhan Collection was inaugurated in 2023. This institution serves the public of Balıkesir as both an archive of visual materials, documents, and works compiled by Ayhan and a specialized library for research on the history of Balıkesir and the Gallipoli Campaign.

Keywords: Aydın Ayhan, Balıkesir, Biography.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ iii
ÖZET v
ABSTRACT vii
İÇİNDEKİLER ix
1.GİRİŞ 1
1.1. Problem 1
1.2.Amaç 2
1.3. Önem 2
1.4. Sınırlılıklar 2
1.5. Tanımlar 3
2. İLGİLİ ALANYAZIN 4
2.1. Kuramsal Çerçeve 4
2.2. İlgili Araştırmalar 4
3.YÖNTEM 5
3.1. Araştırmanın Modeli 5
3.2. Verilerin Toplanma Süreci 5
4.BULGULAR 6
4.1.Hayatı 7
4.1.1. Biyografi ve Geçirdiği Tarihsel Süreç 7
4.1.2 Aydın Ayhan'ın Doğduğu Yıllarda Türkiye 9
4.1.3 Aydın Ayhan ve Ailesi 10
4.1.4 Ortaokul ve Lise Yılları 11
4.1.5 Gazi Eğitim Enstitüsü Yılları 12
4.1.6 Aydın Ayhan ve Spor Hayatı 14
4.1.6 Askerlik ve Özel Hayatı 14
4.2. ÖĞRETMENLİK YILLARI 16
4.2.1 Aydın Ayhan ve Öğretmenlik Yılları 16
4.2.2 Aydın Ayhan ve Öğretmenlik Uygulamaları 17
4.3.BALIKESİR TARİHİNE KATKILARI 22
4.3.1 Aydın Ayhan ve Tarih Merakı 22
4.3.2. Aydın Ayhan ve Balıkesir Tarihine Katkıları 25
4.3.3. Aydın Ayhan ve Balıkesir Şehri Kimliği 28

4.4. Aydın Ayhan ve Millî Mücadelede Balıkesir 34
4.4.1. Aydın Ayhan ve Çanakkale Ruhu 38
4.4.2. Aydın Ayhan ve Sanat 41
4.4.3. Balkanlardan Karesi'ye 49
4.4.4.Aydın Ayhan'ın Eserlerine Dair Bir Değerlendirme; 50
4.5. AYDIN AYHAN ÇALIŞMALARI 53
4.5.1 Eserler 53
4.5.2. Bildiriler 54
4.5.3. Ödül 55
4.5.4. Senaryo 55
4.5.5. Çeşitli Dergi ve Gazetelerde yayınlanan makaleler 55
5.SONUÇ 75
KAYNAKÇA 77
EKLER 81
Ek 1: Aydın Ayhan, 1 yaşında Ayvalık 1948. 81
EK 2: Ayvalık 1948. 82
Ek 3: Aydın Ayhan, Çocukluğu. 83
EK 5: Aydın Ayhan Balıkesir Çamlık Tepesinde 1964. 85
Ek 6: Aydın Ayhan, Arkadaşları. 86
EK 7: 14 Şubat 1973. 87
EK 8: Aydın Ayhan'ın Evlenme Cüzdanı. 88
EK 9: Aydın Ayhan'ın Evlenme Cüzdanı. 89
Ek 10: Aydın Ayhan'ın Boks Ajanı Kartı. 90
Ek 11: Aydın Ayhan'ın Boks Ajanı Kartı. 91
Ek 12: Aydın Ayhan Boks Antrenmanından. 92
EK 13: Boks Ajanlığı Yapanlar Listesi. 93
EK 14: Yerel Bir Gazete Haberi. 94
EK 15: Askerlik Yılları. 95
EK 16: Aydın Ayhan Mardin 1970 Jandarma Olarak Askerlikte. 96
EK 17: Aydın Ayhan ve Öğrencileri. 97
EK 18: 1976 Giresun. 98
EK 19: Aydın Ayhan, BTİOYO Kantininde. 99
EK 20: BTİOYO Aydın Ayhan'ın Açtığı Müzede Sergilenen BTİOYO Prensipleri. 100
EK 21: Aydın Ayhan Bir Etkinlikte. 101

EK 22: Aydın Ayhan, BTİOYO Müzesi. 102
EK 23: BTİOYO Müzesi. 103
EK 24: BTİOYO'nun "EN"leri BTİOYO Müzesinden. 104
Ek 25: Dünya Delikanlılar Günü Listesi BTİOYO Müzesinden. 105
EK 26: BTİOYO Müzesi Ödül Köşesi. 106
EK 27: BTİOYO Müzesi Atatürk Köşesi. 107
EK 28: BTİOYO Prensipleri BTİOYO Müzesinden. 108
EK 29: Aydın Ayhan, Öğrenciler. 109
EK 30: Aydın Ayhan'ın Diploması. 110
EK 31: Aydın Ayhan'ın BTİOYO Öğrencisi Olduğuna Dair Belge. 111
EK 32: Aydın Ayhan'ın Şiirinin Sıtkı Sahil Tarafından Yazılan Bestesi. 112
EK 33: "Kuva- Yi Milliye Kütüphanesi Aydın Ayhan Kitaplığı" Açılışından Bir Kare. 113
EK 34: Aydın Ayhan, Konuşma Yaparken. 114
EK 35: Aydın Ayhan, Eşi Huri Ayhan (20 Eylül 2024). 115
EK 36: Aydın Ayhan, Evinde Çalışmalarını Sürdürürken. 116
Ek 37: Aydın Ayhan'a Ait Pasaport. 117
Ek 38: Aydın Ayhan'a Ait Pasaport. 118
Ek 39: Aydın Ayhan Kitaplar Benim Sevgilimdir Mottosunu Evinde Yansıtmaktadır. 119
Ek 40: Aydın Ayhan'a Balıkesir Gazeteciler Cemiyeti Tarafından Verilen Ödül Evinin Duvarında Asılıdır. 120
EK 41: Yavuz Balkan Tarafından Çizilmiş Bir Aydın Ayhan Portresi. 121
Ek 42: Aydın Ayhan'ın "Balıkesir'in Kimliği" Eseri Kitap Kapağı. 122
Ek 43: Aydın Ayhan'ın "Aydınca" İsimli Kitap Kapağı. 123
Ek 44: Aydın Ayhan'ın" Aydınca**"** İsimli Kitap Kapağı. 124
Ek 45: Aydın Ayhan'ın "Balıkesir'den Seferberlik ve Çanakkale Hikayeleri" İsimli Eseri Kitap Kapağı. 125

Başta "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur" diyerek gençliğe sonsuz bir inançla seslenen Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ve beni onun ışığında onun ilkeleriyle yetiştiren sevgili aileme…

1.GİRİŞ

Bu çalışma, biyografik çalışma olarak hazırlanmıştır. Mevcut araştırmaya konu olan kişi Balıkesir şehir tarihi araştırmalarında ismini duyuran kıymetli araştırmacı yazar Aydın Ayhan'dır. Araştırmamızda Aydın Ayhan'ın hayatı belirli dönemlere ayrılarak incelenmiştir. Dahası araştırmamızda Aydın Ayhan'ın kişisel yaşamı ve onu Almanca Öğretmeni olmasına rağmen araştırmaya yönlendiren iç dinamikler üzerinde durulmuştur. Yine tezin bir diğer bölümünde Aydın Ayhan'ın Balıkesir şehir tarihine katkıları ve yazmış olduğu eserler irdelenmiştir.

İlk bölümde Aydın Ayhan'ın doğduğu yer, aile yapısı, eğitim hayatı ve gençlik yılları değerlendirilmiştir.

Sonrasında asıl mesleği Almanca öğretmenliği olan Aydın Ayhan'ın öğretmenlik uygulamaları ve askerlik yılları değerlendirilmiştir.

Çalışmanın devamında tezin de önemli bir kısmını oluşturan Aydın Ayhan'ın Balıkesir şehir tarihine katkıları incelenmiştir. Aydın Ayhan, bir tarihçi olmamasına rağmen küçük yaşlardan itibaren tarihe olan ilgisi onu bildiklerini yazmaya ve araştırmaya yöneltmiştir. Bu ilgi onu Balıkesir halkına şehrinin tarihini öğreten ve sevdiren bir kişi haline getirmiştir.

Mevcut çalışmamızda Aydın Ayhan'ın bizzat kendisi ile yapılan görüşmeler ve yakın çevresi ile yapılan görüşmelerde elde edilen bulgular çalışmaya katkı sağlamıştır.

Araştırmamızdaki amacımız Balıkesir şehrinin yaşayan insan hazinelerinden birisi olan kıymetli Aydın Ayhan'ın hayatının ve eserlerinin doğru bir şekilde tanıtılmasıdır.

1.1. Problem

Millî Mücadele dönemi düşman tarafından her bir yanı ele geçirilmeye çalışılan vatanın kurtulması için halkın gözünde bir umut, son çare olarak ellerindeki tüm güç ve kuvvet ile düşmana karşı gerçekleştirilen, zorlu ve büyük kayıplar verilen bir dönem olmuştur. Aydın Ayhan, Balıkesir şehir tarihinde Millî Mücadele yıllarındaki önemini burada Yunanlar tarafından yaşatılan zulmü ve dönemin gazilerinden elde ettiği bilgi ve belgeleri kendi yorumları ışığında eserlerinde okuyucularıyla paylaşmıştır.

Bu çalışmanın temel problemini, Balıkesir şehir tarihine önemli katkıları bulunan Aydın Ayhan'ın biyografisinin ve şehre sunduğu katkıların akademik düzeyde incelenmesi oluşturmaktadır. Çalışmamızın diğer önemli problemi Balıkesir şehir tarihi araştırmalarında önemli bir yeri olan yaşayan insan hazinesi Aydın Ayhan hakkında daha önce herhangi bilimsel bir çalışma yapılmamış olmasıdır.

1.2.Amaç

Bu çalışmanın amacı, Balıkesir şehir tarihi araştırmaları kapsamında pek çok araştırması bulunan bilhassa Balıkesir'de Millî Mücadele yıllarında yaşanan gelişmelere ışık tutmaya çalışan kıymetli araştırmacı Aydın Ayhan'ın biyografisi ve şehir tarihine katkılarını bilimsel çerçeve içerisinde ortaya koymaktır. Yine bir diğer amacımız ise Aydın Ayhan'ın kendisinden ve çevresinden alınan bilgiler ve araştırmalarımız ışığında objektif ve doğru bir şekilde tanıtılmasıdır.

1.3. Önem

Bu çalışma, şehir tarihi araştırmaları bakımından büyük önem arz etmektedir. Bilhassa Balıkesir gibi tarihi eser bakımından korunumun az olduğu şehirlerde, kent tarihi araştırmacılığı, daha zor ve kritik bir hâle gelmektedir. Çünkü halka tarihini anımsatacak tarihi eserlerin az olması bu konuda araştırma yapan kişilere daha fazla sorumluluk yüklemektedir. Hem araştırma sahasının zorluğu hem de orada yaşayan kişilere bu topraklarda geçmişte neler yaşandığını, aktarmak kolay olmamaktadır. Araştırmacı Aydın Ayhan, bu sorumluluğu üstlenen araştırmacılarımızdan birisi olmuştur. Yazdığı makale ve eserlerle; Millî Mücadele dönemi Balıkesir'i, şehirde bulunan yatırlar ve Balıkesir Sındırgı Yağcıbedir halıları özellikleri gibi pek çok farklı konuda halkı aydınlatmıştır. Mevcut çalışmada çalışmalarıyla şehir tarihi araştırmalarıyla Balıkesir'e katkılarını esirgemeyen Aydın Ayhan'ın tanıtılması ve eserlerinin incelenmesi önem arz etmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırmanın, sınırlıkları konu ve zaman bakımından değerlendirilmiştir. Biyografi niteliğinde çalışmamıza konu olan Aydın Ayhan, çok yönlü bir kişiliktir. Hayatının hemen hemen her dönemini aktif geçirmeye çalışmıştır. Hayatının belirli önemli dönüm noktaları olmuştur. Bilhassa spor hayatı ve öğretmenlik meslek hayatında yapmış olduğu uygulamalar başlı başına makale konusu olabilecek niteliktedir.

Mevcut çalışmamızda Aydın Ayhan'ın hayatının çoğu yönü ele alınmış olsa da kendisinin tarihe ilgisi ve tarih araştırmaları ana araştırma konusu olarak sınırlandırılmıştır.

Diğer bir yandan mevcut araştırma zaman bakımından 1947 ve 2025 yılları arasında sınırlandırılmıştır. Çalışmanın yapıldığı süre zarfında 78 yaşında olan Aydın Ayhan çalışmalarına devam etmektedir. Bundan dolayı çalışma 2025 yılı ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Tanımlar

Tayin: görev vermek, atanmak.

BTİOYO: Balıkesir Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu (veya güncel adıyla Turizm Fakültesi).

Millî Mücadele: Bir direnişin millet olarak var olabilme adımı, Ulusal bağımsızlık savaşı.

Muhacir: Göçmen. Çalışmada Bulgaristan, Yunanistan gibi eskiden Osmanlı toprağı olan yerlerden göç eden vatandaşlar için kullanılmıştır.

İskân: Yurtlandırmak. Boş bir alana insan yerleştirmek.

Yörük: Yaylak ve kışlak olarak iklime göre konargöçerler.

Manav: Konargöçer olamayıp yerleşik hayata geçenlerdir.

2. İLGİLİ ALANYAZIN

2.1. Kuramsal Çerçeve

Çalışmaya öncelikle Aydın Ayhan'ın içine doğduğu aile, çocukluğu, eğitim hayatı ile bilgi verilerek başlanmıştır. Bu bölümde onun küçük yaşlardan itibaren tarihe ilgi duymasının sebepleri irdelenmiştir. Dahası bu bölümde eğitim hayatına ağırlık verilerek nasıl bir öğrenci olduğu onu Almanca öğretmeni olmaya yönelten sebepler açıklanmıştır. Bu kapsamda ulaşılan veriler Aydın Ayhan'ın bizzat kendisi ve yakın çevresi ile yapılan görüşmelerden elde edilmiştir.

Çalışmanın, bir diğer bölümünde ise Aydın Ayhan'ın öğretmenlik yılları anlatılmıştır. Kendine has tarzda öğretmenlik uygulamaları gerçekleştirerek öğrencilerine akademik eğitimin yanı sıra hayat dersleri de vererek onları iyi birer insan olarak yetiştirmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın bu bölümünün ağırlıklı konusu bu olmuştur.

Daha sonrasında çalışma, yine çalışmanın mühim bir kısmını oluşturan Aydın Ayhan'ın Balıkesir şehir tarihine katkıları ve eserleri üzerinden ilerlemiştir. Bu kısımda Aydın Ayhan'ın eserleri incelenmiş ve Balıkesir şehir tarihine katkıları açısından değerlendirilmiştir.

Son olarak çalışma Aydın Ayhan'ın eser, makale, ödül ve sonuç başlıklarını içeren son bölümle tamamlanmıştır.

2.2. İlgili Araştırmalar

Mevcut çalışma öncesinde Aydın Ayhan'ın biyografisi olarak akademik bir çalışma ortaya konmamıştır. Sadece Balıkesir'e ait yerel gazetelerde kendisine ait haberler mevcuttur.

3.YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Çalışmanın temel araştırma yöntemi literatür taraması ve bilgi düzenlemesidir. Bu bağlamda kütüphaneler, kitaplar, süreli yayınlar taramıştır. Bu araştırmalara ek olarak çalışmaya katkı sağlayabilecek kişiler ile görüşme sağlanmıştır.

3.2. Verilerin Toplanma Süreci

Mevcut çalışmada veri toplama sürecine Aydın Ayhan'ın kendisi ve yakın çevresi ile yapılan görüşmeler ile başlanmıştır. Kendisi ve çevresi ile uzun süren röportajlar sonucu yönlendirilen yerlere gidilerek gerekli görülen belgeler temin edilmiştir. Gidilen yerler arasında Kuvâ-yî Milliye Müzesi Aydın Ayhan Kitaplığı, Balıkesir Kent Arşivi, Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi, Balıkesir İl Halk Kütüphanesi, örnek verilebilir. Veri toplama süreci farklı zamanlarda ve yoğun geçmiştir.

4.BULGULAR

Veri toplama sürecinde çok çeşitli ve önemli bulgular elde edilmiştir. Bunlar içerisinde Aydın Ayhan'ın Balıkesir Üniversitesinde okutmanlık yaptığı sürede aynı zamanda girdiği sınavla aynı fakültede hem öğretmen hem de öğrenci olduğuna fakat bunun uygun olmayacağını düşünmesi sebebiyle kaydını sildirdiğine dair belgeye, Aydın Ayhan'ın çocukluk ve gençlik yıllarına ait pek çok fotoğrafa ve gazetede Aydın Ayhan hakkında çıkan haberlere erişilmiştir.

4.1.Hayatı

"Kendi yolunu çizen, ardında iz bırakır."

4.1.1. Biyografi ve Geçirdiği Tarihsel Süreç

Biyografi, insanın insanı anlama, tanıma, bilme merakından doğmuştur. Yaşadığı dönemde mühim işler başarmış tarihi kişilikler, veziriazamlar, sultanlar yahut büyük zaferler kazanmış komutanlar, sanatıyla topluma güzel eserler kazandıran sanatçılar gibi topluma mal olmuş kimselerin yaşamı toplum tarafından merak edilmiştir. Çünkü insan her zaman insanı tanımak anlamak kendinden bir şeyler bulmak istemiştir. Dahası kendine örnek almak istediği kişiyi bilmek onun yaşamından ders almak insan için biyografiyi önemli kılmıştır.

Toplumumuza kişiler kazandıran daha ziyadesiyle topluma mal olmuş kişileri ölümsüzleştiren biyografi, "bios" (canlılık, hayat) ve "graphe" (yazı, şekil) kelimelerinin bir araya gelmesinden türetilmiş bir kelimedir. (Taşdelen, 2006: 8). Biyografi kelimenin tanımından da anlaşılacağı üzere bir yaşamı bir hayatı anlama kâğıda dökmedir. Fransızcadan dilimize geçen bu kelimenin Osmanlı Türkçesinde kullanılan gayet münasip bir karşılığı vardır: "Tercüme-i hal". Var olan bir hayatın, yaşanan bireysel bir durumun, uygun bir dille ortaya çıkartılması olarak tanımlanabilir. (Taşdelen, 2006: 8). "Tercüme-i hal" yani biyografi, yazarına kapalı dünyayı açıp ortaya çıkarma görevi verir. Bundan dolayıdır ki biyografi sadece kişinin hayatının nerede doğup nerede öldüğü yahut nerede çalıştığı gibi somut şeylerin kısaca yazılmasının yanı sıra kişinin kendine özgü ruhu, dili, karakteri ile geniş kapsamlı olarak yapılması gereken bir çalışmadır. (Taşdelen, 2006: 9).

Biyografi yazımında yazar objektif olmalıdır. Yazdığı kişiye her zaman saygı duymalı onun hayatını çok derinden idrak edip sindirebilmelidir. Biyografi yazarı için yazdığı kişi oldukça önemlidir. Çünkü yazar yazdığı kişinin duygularını hisseder olaylara onun gözlerinden bakar ve bu güzel anlamlı ilişki yazarı başarılı olmaya sevk eder. (Taşdelen, 2006: 14) Dahası okuyucu herhangi bir romanı okurken okuduğu romanın gerçekliğini sorgulamazken biyografilerde bu hususa dikkat edecektir. Bundan dolayı yazar her zaman dikkatli olmalıdır. (Taşdelen, 2006: 12) İşte bu gibi daha birçok sebepten biyografi yazmak oldukça meşakkatli bir iştir.

Biyografinin türünün tarihsel sürecinden de bahsetmek oldukça faydalı olacaktır. Kökeni eskiye dayanan "biyografi" sözcüğü ilk olarak 1683 yılında İngiliz yazar John Dryden tarafından kullanılmıştır. (Ateş ve Arık, 2022: 131). Biyografi ile ilgili çalışmalar bu tarihten sonra ilerlemiştir.

Türkçe ilk biyografik eser olarak "Orhun ve Yenisey Yazıtları" sayılmaktadır. Aynı zamanda yaşam öyküsü anlatan eserler arasına menakıbnâmeler girmektedir. Menâkıbnâmeler kahramanların, din büyüklerinin, hayatlarını ve göstermiş oldukları kerametleri konu edinmiştir. (Çelebioğlu, 2007: 18).

Yine modern biyografi öncesi Osmanlı döneminde biyografi yazımında tezkirecilik ilk örneği olması dolayısıyla önemlidir. Edirneli Sehi Bey'in "Heşt Behiş" eseri, Anadolu coğrafyasında tezkirenin ilk örneğidir. (Çelebioğlu, 2007: 19).

Biyografi ve tezkire birbirinden birkaç farkla ayrılmıştır. Öncelikle tezkirelerde aynı mesleği icra eden birden fazla kişiden bahsedilmektedir. Biyografilerde ise tek bir kişinin yaşam hikayesine odaklanılmıştır. Dahası biyografiler kişinin yaşamını objektif bir biçimde yansıtırken tezkireler de yazar kendi edebi görüşüne daha uygun kişileri yazmayı seçmiştir. Yine tezkirelerde ele alınan şairler sadece dini yaşamları konusunda değerlendirilirken, biyografilerde kişilerin hayatı her yönden ele alınmaktadır. (Çelebioğlu, 2007: 21).

Dünya edebiyatında biyografi türünün başarılı örnekleri vardır. Bunlara Eski Yunan Edebiyatından Plutarkhos'un "Paralel Hayatlar", William Roper'in "Sir Thomas More" isimli eserleri örnek gösterilebilmektedir. Türk edebiyatında ise; Beşir Fuat'ın "Victor Hugo Yaşam Öyküsü", Süleyman Nazif'in "Mehmet Akif" isimli eserleri örnek verilebilmektedir.

(https://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/upload/files/wfvlhaeyjtc.pdf

Erişim Tarihi: 15.11.2024)

Biyografinin bir diğer türü olan otobiyografiye değinecek olursak; otobiyografi bir diğer adıyla öz yaşam öyküsü, kişinin kendi hayatını kaleme almasıdır. Bu eser türünde biyografiden farklı olarak anlatıcı birinci kişidir. Biyografilerde ise anlatıcı ikinci kişidir. Biyografi ile aralarındaki bir başka fark yine biyografi belgeler ve tanıklıklarla nesnel bir dille yazılmaktadır. Fakat otobiyografiler daha ziyadesiyle yazarın hafızasına hatırında kalan anılara dayalı olarak yazılmaktadır. Bundan dolayıdır ki

biyografiler otobiyografilere nazaran daha nesnel olabilmektedirler. (https://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/upload/files/wfvlhaeyjtc.pdf Erişim Tarihi: 15.11.2024)

Biyografi yazmak yazarı için oldukça çaba gerektiren zor ve meşakkatli bir iştir. Daha önce yukarıda belirtildiği gibi yazar objektif olmalı yazdığı kişi ile arasında kuvvetli bir bağ olmalıdır. Mevcut çalışmada en önem verilen hususlar bunlar olmuştur.

4.1.2 Aydın Ayhan'ın Doğduğu Yıllarda Türkiye

Bireylerin gelişiminde; doğdukları çevre, yaşadıkları coğrafya ve dönemin koşulları belirleyicidir. Nitekim Birinci Dünya Savaşı, Veba, İspanyol Gribi, Dünya Ekonomik Bunalımı gibi küresel ölçekte yaşanan büyük olaylar o dönemin toplum yapısını büyük ölçüde etkilemiştir. Bu doğrultuda, incelenen biyografide Aydın Ayhan'ın doğduğu dönemin tarihi arka planını incelemek uygun olacaktır. Aydın Ayhan, Cumhuriyetin temellerinin yeni yeni sağlamlaştırıldığı genç 1947 Türkiye'sinde dünyaya gelmiştir.

Türkiye için önemli gelişmelere sahne olan 1947 yılı, çok partili hayata geçiş sürecinde siyasal ve toplumsal uyum çabalarının yoğunlaştığı bir dönemdir.

Dönem ekonomisi için önem arz eden Marshall Planı'nın temelleri bu yıl atılmıştır. Bu plan Amerika Birleşik Devletleri'nin Sovyetlere karşı almış olduğu önlemlerden birisidir. Çünkü halk arasında yayılan fakirlik Sovyetlerin komünist propagandasının kuvvetlenmesine neden olmuştur. (Sakar- Atlı, 2024:1726).

Türkiye'nin de katılımcısı olduğu 16 Avrupa ülkesi, 1947 Haziran- Eylül ayları arasında Paris'te Konferansa katılmış ve "Avrupa Ekonomik Kalkınma Programı" hazırlanmıştır. Bunun sonucunda Amerika Birleşik Devletleri 3 Nisan 1948'de "Avrupa Ekonomik İş birliği Kanunu" nu çıkarmıştır. Daha sonra 1948 yılında Amerika Birleşik Devletleri yardımlara başlamıştır. (Atlı-Cengiz 2024:1726).

Marshall Planı, iki şekilde temin edilmiştir. İlk olarak direkt yardım olarak Amerikan Hükümetinin Türkiye'ye dolarla Amerika'dan yapılacak mal ve hizmet satın alınması için kullanılmıştır. İkincisi ise traj hakkı olarak çeşitli Avrupa ülkelerinde Türkiye'ye temin edilen satın alma imkanıdır. (Atlı ve Sakar, 2024: 1726).

Türkiye'ye yapılan bu yardımlar birçok alanda yapılmıştır. Bilhassa zirai üretimde Türkiye'nin makineleşerek gelişmesi yönünde bu yardımların katkıları olmuştur. Dahası sulama projeleri, çimento fabrikası projeleri gibi projelere de yer verilmiştir. Aynı zamanda bu yardımlar çerçevesinde Amerika'dan uzmanlar getirilmiştir. (Atlı ve Sakar, 2024: 1730).

Aydın Ayhan'ın doğduğu yıllarda daha pek çok olay yaşanmış çok partili hayata yeni geçiş yapan Türkiye gelişmek ve ekonomisini kalkındırmak için çareler aramıştır. Bu dönemde doğan çocukların çoğu Marshall yardımları çerçevesinde okullarda dağıtılan süt tozları ile büyümüşlerdir. O dönemlerde süt, yumurta gibi proteinlere şu anki kadar kolay ulaşamayan halk süt tozlarını kullanmıştır. Aydın Ayhan da yaşıtları gibi ilkokul yıllarında okulda dağıtılan süt tozları ile büyümüştür. (Ayhan, kişisel iletişim, Mayıs 2024).

Daha önce de belirtildiği üzere kişinin dünyaya geldiği yüzyıl, ülke ve o dönemde yaşanan olaylar daha sayamadığımız birçok etken kişinin yaşamı üzerinde etkilidir. Bundan dolayıdır ki, Aydın Ayhan'ın doğduğu yıllarda Türkiye'de yaşanan olaylara kısaca değinilmiştir. Kendisini anlamak için yaşadığı çevre koşullarını bilmek faydalı olacaktır.

4.1.3 Aydın Ayhan ve Ailesi

Aydın Ayhan, 6 Nisan 1947 tarihinde Balıkesir ilinin Ayvalık İlçesinde üç kardeşin en büyüğü olarak dünyaya gözlerini açmıştır. Babası Molla Recep oğlu Sami Bey, annesi ise Boşnak Ahmet kızı Münevvere[1] (Minire) Hanımdır. Babası Sami Bey maliye memuru annesi Münevvere Hanım ise ev hanımıdır. Sami Bey on altı yaşında iken babasının vefatı ve maddi güçlükler sonucu Balıkesir Lisesi ikinci sınıf öğrenimini yarıda bırakmak ve işe girmek zorunda kalmıştır. Her ne kadar eğitimini yarıda kesmek mecburiyetinde olsa da Sami Bey kitap okumayı ve öğrenmeyi hiçbir zaman bırakmamış, kitap için bütçe ayırarak kendi kütüphanesini oluşturacak kadar kitap biriktirmiştir. (Ayhan, kişisel iletişim, Ocak 2024).

[1] Münevvere Ayhan, anne tarafından Üsküp'lü Boşnak, baba tarafından da 93 Harbi (1877-1878) Osmanlı- Rus Savaşı sonucu Burgaz'dan gelen muhacirlerdendir.

Aslen Balıkesir'in İvrindi[2] ilçesinden olan Ayhan, babasının memuriyeti sebebiyle dört yaşına kadar Ayvalık'ta yaşamıştır. Küçük yaşından dolayı Ayvalık'ta geçirdiği yılları pek hatırlamayan Ayhan, daha sonra yine babasının tayini sebebiyle Balıkesir'in bir başka ilçesi olan Sındırgı'ya taşınmıştır. (Ayhan, kişisel iletişim, Ocak 2024).

İlkokul birinci sınıfa Sındırgı ilçesinde başlayan Aydın Ayhan, yine babası Sami Bey'in tayini sonucu eğitimine Balıkesir merkezde devam etmek durumunda kalmıştır. Ayhan ailesi Balıkesir merkezde Yıldırım mahallesine taşınmıştır. Aydın Ayhan yeni ilkokuluna yine evlerine pek uzak olmayan Yıldırım mahallesinde bulunan Gazi İlkokulu'na devam etmiştir. Yeni geçtiği okulda öğretmenlerini seven Ayhan, zorluk çekmemiş ilkokul eğitimini bu okulda tamamlamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024)

Yine çocukluk yıllarında o dönemde evlerde televizyon olmadığından insanları birbirlerine hikayeler anlatarak eğlenmişlerdir. Aydın Ayhan da arkadaşlarıyla birlikte mahallenin savaş görmüş yaşlı kadınlarından hikayeler dinleyerek büyümüştür. Bu hikayelerin etkisiyle Ayhan, küçük yaşlarda daha çok arkadaşlarıyla savaş oyunları oynamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

4.1.4 Ortaokul ve Lise Yılları

Aydın Ayhan, Ortaokul ve Lise eğitimini aynı okulda Balıkesir Lisesi'nde almıştır. O yıllarda Balıkesir Lisesi'nin aynı zamanda Ortaokul talebeleri için de sınıfları bulunmaktadır.[3] Balıkesir'in en köklü liselerinden birisi olan Balıkesir Lisesi, birçok değerli öğrenci yetiştirmiş ve topluma kazandırmıştır. Bu kişilere ünlü şair Atilla İlhan, ünlü edebiyatçımız Yusuf Atılgan ve ünlü sanatçımız Tanju Okan örnek gösterilebilmektedir. Dahası tarihe tanıklık etmiş lisenin[4] 1914- 1916 yıllarında cepheye kendi istekleriyle katılan 100 izci[5] öğrenciden 87 kadarı şehitlik

[2] Sami Ayhan, Balıkesir'in İvrindi ilçesinin Gömeniç köyündendir.

[3] Balıkesir Lisesi öğrencilerine 1970 yılına kadar Ortaokul eğitimi de vermekteydi fakat eğitim sistemindeki değişiklikler sonucu 15.12.1970 tarihinde Ortaokul ayrılarak Balıkesir Ortaokulu adını almıştır. Bu okul 1997 yılından sonra ise Balıkesir Karesi İlköğretim Okulu adını almıştır.

[4] O zamanlar lisenin adı Balıkesir Sultanisi idi.

[5] Savaşta şehit düşmüş kahraman Balıkesir Lisesi izcileri adına 2024 yılında Keşşaflar Müzesi açılmıştır.

mertebesine erişmiştir. Bundan dolayı hiç mezun verilemediği dönem olmuştur. (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017: 36).

Bu köklü okulda altı yıl eğitimine devam Ayhan, her çocuk gibi eğlenmeyi arkadaşlarıyla iletişim kurmayı seven bir öğrenci olmuştur. Ayhan, bankadan verilen defterlerin sonunda bulunan günlük kısmına devamsızlıklarını not etmiştir. Bu sayede devamsızlık haklarını karıştırmamış yakın arkadaşlarıyla birlikte 30 gün olan okul devamsızlık hakkını neredeyse sonuna kadar kullanmıştır. (Ayhan, Kişisel iletişim, Ocak 2024).

Çamlık Tepesi'ne çok yakın olan Balıkesir Lisesi Aydın Ayhan'ın öğrencilik yıllarında arkadaşlarıyla gittiği yerlerden biri olmuştur. Oldukça maceralı bir çocukluk geçiren Ayhan'ın sinemaya gitmek de eğlenerek yaptığı aktivitelerden olmuştur. Hatta o yıllarda maddi imkanlar kısıtlı olduğundan sinemaya girebilen arkadaşlar giremeyen arkadaşlarına filmi anlatır bu sayede izleyemeyenler de filmlerde olan biteni öğrenmiştir. Dahası o yaşlarda Aydın Ayhan'ı Dumlupınar denizaltısının batışı konulu film ve 1950'li yıllarda çekilmiş İstanbul'un Fethi konulu film[6] oldukça etkilemiştir. Dahası küçük yaşlarda dinlediği seferberlik ve savaş hikayelerini lise yıllarında da kahvehanelere gittiğinde orada bulunan 10- 15 yıl savaş görmüş gazilerimizden dinlemiştir. Bu da Ayhan'ın tarihe seferberlik yıllarına ilgi duymasına neden olmuştur. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Aydın Ayhan, yine lise yıllarında çok fazla kitap okuyan[7] bir öğrenci olmasına rağmen ikmale kaldığı dersler olmuştur. Dahası fizik dersinden ikmale kalması sebebiyle lise mezuniyeti bir yıl kadar uzamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

4.1.5 Gazi Eğitim Enstitüsü Yılları

Aydın Ayhan, fizik dersinden kalması sebebiyle bir yıl geç mezun olmasından sonra üniversite sınavlarına girmiş yüksek bir puan alarak Gazi Eğitim Enstitüsü[8] Almanca öğretmenliği bölümünü kazanmıştır. Aslında lise yıllarında Almanca dersinin kötü olması sebebiyle bu dersten ikmale kalan Ayhan, Almancasını ilerletmek istemiştir. Bunun için o dönemlerde Maarif dershanesinde matematik,

[6] 1951 yapımı İstanbul'un Fethi isimli siyah beyaz filmin yazarı ve yönetmeni Aydın Arakon'dur.

[7] Aydın Ayhan o yaşlarda daha çok macera kitapları okumuştur.

[8] 1926 yılında açılan okul öğretmen yetiştirme amacıyla kurulmuş bir okuldur 3 yıllık yatılı eğitim vermektedir.

fizik, kimya derslerinin kursu verilmesi sebebiyle Almanca kursu bulamayan Aydın Ayhan diş hekimi Abdullah Palabıyık'ın dil bildiğini öğrenmiş ve onunla görüşmüştür. Bu görüşmede Abdullah Palabıyık gayet uygun bir fiyata ders vermeyi kabul etmiş ayrıca öğrencilerden ders anlatabileceği bir yazı tahtası istemiştir. Aydın Ayhan ve onunla birlikte beş arkadaşı bir yazı tahtası bularak derslere başlamıştır. Bu derslerle birlikte Aydın Ayhan ve arkadaşları Almancasını çok ilerleterek bir sonraki dönem sınıfın en iyi altı öğrencisi olmuşlardır. Hatta bu altı arkadaş sadece sınıfın iyi öğrencisi olmakla kalmamış meslek olarak Almanca öğretmenliğini tercih etmişlerdir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Bu aldığı eğitim sayesinde Almancasının temellerini atan Ayhan, Gazi Eğitim Enstitüsü'nde de başarılı bir öğrenci olmuştur. Bu köklü okulda parasız yatılı eğitim alan Aydın Ayhan, ayrıca önemli isimlerden de dersler almıştır. Özellikle İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanya'dan gelen mühim hocalar burada ders vermiştir. Dört ayrı Alman hocadan ders alan Aydın Ayhan, eğitim konusunda kendini burada beslemiştir. Okulun ücretsiz ve yatılı olması ve aynı zamanda öğrencilerine ekim ve şubat aylarında burs vermesi Aydın Ayhan ve arkadaşları için kolaylık sağlamıştır. Okulun öğrenci derneği de öğrencilerin kaynaşmasını sağlamış güzel arkadaşlıklara neden olmuştur. Dahası Aydın Ayhan gençlik yıllarının en güzel zamanlarını bu okulda geçirdiğini ifade eder. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Aydın Ayhan'ın eğitim hayatına dair birkaç ekleme yapmak da faydalı olacaktır. Gazi Eğitim Enstitüsü yıllarından sonra Aydın Ayhan pek çok kez üniversite sınavlarına girmiş, girdiği sınavlarda da farklı bölümler kazanmıştır. Sürekli kitap okuyan ve akademik manada dersleri takip eden bir kişi olması sebebiyle eğitimden hiç kopmamıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi Alman Dili Anabilim dalında lisansını tamlamıştır.[9] yine sınava girip kazandığı ve maalesef şartlar uygun olmadığından dolayı bitiremediği bölümler olmuştur. Buna 1983[10] yılında kaydını sildirdiği turizm fakültesi ve aynı zamanda İstanbul Üniversitesi[11] Hukuk Fakültesi verilebilir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Eylül 2024).

[9] 1986 yılında lisansını tamamlamıştır.

[10] Hizmet verdiği okulu kazanması sebebiyle hem öğrenci hem öğretmen olmanın etik olmayacağını düşünmesi dolayısıyla kaydını sildirmiştir.

[11] Aydın Ayhan Hukuk Fakültesi'ne iki yıl devam edebilmiş fakat İstanbul'a gidiş gelişin zor olması sebebiyle derslerine devam edememiş mezun olmamıştır.

Benzer şekilde kendisi üniversite eğitimi dışında yurt dışında kurslara katılmıştır. İlk olarak 1968 yılının yazın da DAAD bursu ile Marburg Philipp Üniversitesinde daha sonra eşi Huri Hanım ile birlikte 1980 yılında Mannheim Geothe Enstitüsü'nde dil kurslarına katılmıştır. Bu kurslar onun yurt dışında da ana dili olan insanlardan Almancayı duymasına dilini geliştirmesine katkı sağlamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

4.1.6 Aydın Ayhan ve Spor Hayatı

Bedenen ve zihnen insanı zinde tutan bir aktivite olan spor, Aydın Ayhan'ın hayatına lise yıllarında girmiştir. On altı yaşında bir arkadaşı vesilesi ile boksa başlayan Aydın Ayhan, uzun yıllar bu spora devam etmiştir. Hatta öğrenci yetiştirip antrenörlük yapmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Kökleri eskiye dayanan bu savunma sporu, onun büyük bir meşgalesi olmuştur. Kişinin kendisini savunmasının gerekliliğini vurgulayan Aydın Ayhan, kendisini bu alanda geliştirmek istemiştir. Öğretmenlik yıllarında da spora ilgisini hiç kaybetmeyen Aydın Ayhan, kendisini daha da geliştirerek atandığı yerlerde boks antrenörlüğü yapmıştır. Bilhassa atandığı Diyarbakır ve Giresun da birçok öğrenci yetiştirmiştir. Bu illerde öğrencilerine sporu sevdirmiştir. Dahası antrenörlük yaparken öğrencilerinden hiçbir şekilde ücret talep etmemiştir. Bunun sebebi ise, spora ilgi duyan herkesin erişebilmesi isteği olmuştur. Kendini savunmayı bilmenin dahası spor yapmanın önemini bilen Aydın Ayhan, bu yönde öğrenciler yetiştirmeyi hedeflemiştir. Verdiği eğitimle Milli Takım'a öğrenciler yetiştirerek spor alanında da ülkemize başarılı kişiler kazandırmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Şubat 2024).

Aydın Ayhan, Giresun ve Diyarbakır illerinde antrenörlüğe başarılı bir şekilde devam ettikten sonra evlenmesi ve çocuklarının dünyaya gelmesiyle hayatının yoğunlaşması sebebiyle antrenörlüğe devam edememiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Eylül 2024).

4.1.6 Askerlik ve Özel Hayatı

Aydın Ayhan, İlk görev yeri Diyarbakır'a atandıktan iki yıl sonra vatani görevini yerine getirmek için 1971 senesinde Mardin Midyat 22. Bağımsız

Jandarma Er Eğitim Taburuna katılmış askerlik görevini Mardin de tamamlamıştır. Burada vaktini çok güzel değerlendirerek yörenin halkıyla iletişimde bulunarak oranın kültürünü onlardan öğrenmek istemiştir. Dahası oradaki Süryani kilisesi papazıyla[12] arkadaş olmuş kendisinden uzun zaman süren mektuplaşma sonucu Süryanice öğrenmiştir. Gittiği her yerde kendini geliştirmeyi fırsat bilen Aydın Ayhan, vatani görevini de yerine getirirken dahi öğrenmek tutkusundan vazgeçmemiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Askerlik görevini bitirdikten sonra Giresun'a atanmıştır. Burada görev yaparken kendisini geliştirmek adına hizmet içi eğitim almak için İzmir'e gitmiştir. Bu hizmet içi eğitim sırasında eşi Huri Armutçuoğlu ile tanışmıştır. Muğla Gökova da çiftçi bir ailenin kızı olarak dünyaya gelen Huri Hanım okulu ve kitapları çok seven başarılı bir öğrenci olmuştur. Eğitim sürecini akraba ve tanıdıklarının yanında kalarak tamamlayan Huri Hanım Almanca dersini sevmesi ve bu derste başarılı olması onu Almanca Öğretmenliğini seçmesine sebep olmuştur. (Ayhan, Kişisel İletişim, Eylül 2024).

Benzer şekilde Aydın Ayhan gibi Huri Armutçuoğlu da kendisini geliştirmek için İzmir'deki bu kursa katılmıştır. Bu kurs sayesinde tanışan çift bir daha birbirlerinden ayrılmamıştır. Aydın Ayhan ve Huri Armutçuoğlu 14 Şubat 1973 tarihinde dünya evine girmiştir. Evlendiğinde Kastamonu ilinde görev yapan Huri Hanım evlilik sebebiyle haziran ayında Giresun iline gelebilmiştir. Bu evlilikten ilk oğulları Mehmet Sami Bey 18 Kasım 1973 tarihinde Giresun da dünyaya gelmiştir. İkinci çocukları Sinan Bey ise 23 Ağustos 1977 tarihinde memleketi Balıkesir de dünyaya gelmiştir. Çocuklarının iyi bir eğitim almasını isteyen Ayhan çifti bu konuda gerektiğinde evlatlarına kendileri de ders anlatmışlardır. Ayhan çifti Giresun'dan sonra Balıkesir'e atanmıştır. Aydın Ayhan Balıkesir Lisesine atanırken Huri Ayhan ise Muharrem Hasbi Koray Lisesi[13]'ne atanmıştır. Daha sonra çift sınavlara girerek okutman olarak mesleğe üniversitede devam etmiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Eylül 2024).

[12] Aziz Günel. Daha sonra kendisi Heropiskopos olmuştur. 2011 yılında kendisinin hatıratı Everest yayınları tarafından yayınlamıştır.

[13] Bu okul 1959 yılında Muharrem Hasbi Koray tarafından yaptırılmıştır.

4.2. ÖĞRETMENLİK YILLARI

"*Öğretmenler, yeni nesil sizlerin eseri olacaktır.*"

M.K. ATATÜRK

4.2.1 Aydın Ayhan ve Öğretmenlik Yılları

Öğretmenlik mesleği herkesin bildiği üzere en kutsal mesleklerden birisidir. Öğretmenliği kutsal yapan şey aslında işini iyi icra etmekle başlar. İyi bir öğretmen öğrencisinin her anlamda yanında olur sadece ders konusunda değil hayat dersleri de verir iyi şekilde yetişmiş bu çocuklar yarının inşa edicisi olurlar hangi mesleği yaparsalar yapsınlar en güzel şekilde yaparlar. Aslında mesleğini iyi yapmak öğretmenlerinden onlara bulaşır. İşini iyi yaparak öğrencilerinin hayat yolculuğunda onlara ışık tutan öğretmenlerden birisi de Aydın Ayhan'dır.

Aydın Ayhan, Gazi Eğitim Enstitüsünden mezun olduktan sonra ilk atama[14] yeri Diyarbakır ilinde Ali Emiri Ortaokulu olmuştur. Burada iki yıl görevini yerine getirdikten sonra vatani görevini yerine getirmek üzere askere gitmiş mesleğine kısa süre ara vermiştir. Vatani görevini yerine getirdikten sonraki atandığı yer Giresun ilimiz olmuştur. Burada Giresun Atatürk Ortaokulunda beş yıl mesleğine devam ettikten sonra ise memleketi Balıkesir'e geri dönmüştür.

Memleketi Balıkesir'de kendi okuduğu lise de yani Balıkesir Lisesi'nde Almanca öğretmenliği yapmıştır. Yıllar önce öğrencisi olarak Balıkesir Lisesinin yokuşlarını çıkan Aydın Ayhan öğretmen, yani "Aydın Hoca" olarak o yokuşu çıkmıştır. Takvimler 1980 yılını gösterdiğinde ise Bursa Uludağ Üniversitesi'ne bağlı İşletmecilik ve Turizm Yüksekokulu'na girdiği sınavla Almanca okutmanı olarak atanmıştır.[15] En son atama yeri de olan Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik

[14] 29 Haziran 1968

[15] Bu okul daha sonra Balıkesir Üniversitesi'ne bağlı Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik Yüksek Okulu adını almıştır.

Yüksekokulu'ndan emekli olmuştur. Yıllarını öğretmenlik mesleğine adayan Aydın Ayhan 40 yıl üç ay bu meslekte ülkesine hizmet etmiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

4.2.2 Aydın Ayhan ve Öğretmenlik Uygulamaları

Her öğretmenin kendine has ders işleyişi öğrencisine hem kitabi ders bilgisi hem de hayat bilgisi vermek için yöntemleri vardır. Aydın Ayhan bir öğretmen olarak kendisinin bulduğu ilginç yöntemlerle öğrencileri hayatın içine katarak hem dil öğretmiş hem de nasıl iyi bir insan olunur, hayattaki zorluklarla nasıl mücadele edilir, öğrencilerine onu göstermek istemiştir. (Beyhan, Kişisel İletişim, Nisan 2024).

Mesleğe ilk başladığı Diyarbakır Ali Emiri Ortaokulu'nda sınıfın kapısından içeri giren Aydın Ayhan, "öğrencilerim olan tüm çocuklar benim öz çocuklarım olacak." Şeklinde kalben bir yemin etmiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Mart 2024). Bu etmiş olduğu yemin onu öğrencilerine bağlamış onlara sadece Almanca konusunda değil bir öğretmen olarak özel hayatlarında sıkıntı yaşadıklarında da elinden geldiği kadarıyla öğrencilerine destek olmuştur. Aydın Ayhan diğer meslektaşlarından farklı olarak öğrencileriyle birlikte yaratıcı etkinlikler ve dersler düzenlemiştir. Bu ders içi ve ders arası yapılan etkinlikler öğrenciler tarafından çok sevilmiş dersleri daha verimli bir hale getirmiştir.

Aydın Ayhan'ın öğretmenlik yöntemlerini anlamak adına öğrencileri ile derslerde ve ders arasında yaptığı etkinliklerden bahsetmek faydalı olacaktır. Öğrencilerinin sosyal yaşamda daha etkin aktif kalması ve kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri adına bağırma etkinlikleri düzenlenmiştir. Bu etkinlikten bahsedecek olursak boş bir sınıfta ya da açık bir alanda öğrencileri çıkartarak bağırmaları gerektiğini söylemiştir. Bunu duyan öğrenciler ilk olarak şaşırıp utanmışlar fakat daha sonra öğretmenlerinin de onlara eşlik etmesiyle rahatlayarak arkalarını dönerek çığlık atmışlardır. Bu etkinlik öğrencilerin sessiz kalmamasını hayatta karşılaşacağı zorluklarla mücadele etmeyi öğretmeyi amaçlamıştır. Dahası bu ilginç etkinlikler öğrenciler tarafından da çok sevilmiş güzellikle karşılanmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Yine öğrencilerin derslere devamsızlık yapmaması ve öğrencilere değişiklik olması amacıyla kantinde dersler işlemiştir. Bu dersler sırasında kantin çalışanları da duruma ayak uydurarak sessiz olmaya özen göstermişlerdir. Bu şekilde sınıf dışında verilen dersler öğrencilerin derse ilgisini arttırmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

İlginç ders anlatım teknikleri kullanarak dersleri daha verimli hale getiren Aydın Ayhan, sadece okul içerisinde değil okul dışında da dersin konusuna göre ders anlatımları yapmıştır. Yine bir ders sırasında dersin konusunun sayılar olması sebebiyle Aydın Öğretmen, öğrencilerini pazara götürerek oradan öğrencilerine öğrettiği bilgilerle pazardan alışveriş yapıyormuş gibi Almanca konuşmalarını istemiştir. Şaka yapmaktan hoşlanan Aydın Ayhan pazardaki satıcılara da kamera şakası olduğunu söyleyerek keyifli bir ortam yaratmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024). Ders anlatımında daha çok öğrencilerini aktif hale getirerek onların hafızalarında güzel ve eğlenceli anılar kalacak şekilde ders anlatımı yapması öğrencilerini daha başarılı kılmıştır.

Bağırma etkinliğine benzer şekilde bahsedecek olursak yine Aydın öğretmen kantinde öğrencilerini toplayarak onlara çay ısmarlamış ve öğrencilerin çaylarını bitirdikten sonra kendisini taklit etmelerini istemiştir. Elindeki çay bardağını duvara fırlatan Aydın Ayhan öğrencilerinin stres atmalarını istemiş ve bu tarz ilginç etkinlikler yaptırmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Sadece öğrencilerle değil aynı zamanda velilerde etkili bir iletişimin eğitimin önemli bir noktası olarak görmüştür. Bundan dolayı sınavlardan sonra öğrencilerinden velilerin numaralarını alarak onlara ulaşmış ve şu sözleri söylemiştir; "*Ben okul adına sizleri arıyorum çok başarılı bir öğrenciniz var böyle evlat yetiştirmek herkesin harcı değildir sizi kutlarım".* (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024) Velilere öğrencileri hakkında güzel sözler söyleyerek hem öğrencilerinin okula olan sevgisini arttırmak istemiş hem de öğretmenlerinin onlara olan inancının tam olduğunu göstermiştir.

Aydın Ayhan, kendi dersleri dışında da öğrencilerin gelişimi için okulda uzman kişiler tarafından kurs almasını da sağlamıştır. Birçok farklı alanda kurs verilip öğrencilerin sertifika almasına ön ayak olmuştur. Bu sayede öğrenciler özel ve iş hayatlarında kurslardan aldıkları eğitim ile ön plana çıkmışlarıdır. Açılan

kurslara örnek olarak Fransızca, Japonca, Çince gibi dil kursları dışında; Tenis, Şoförlük, Hızlı okuma, Dalgıçlık eğitimi[16], İlk Yardım eğitimi gibi birçok farklı alanda eğitim ve sertifika verilmiştir. Dahası ilerleyen yıllarda öğrencilerden açılan kursların faydalı olduğuna dair Aydın Ayhan çok güzel dönüşler almıştır. (Beyhan, Kişisel İletişim, Nisan 2024).

Okulda derslerin yanı sıra öğle aralarında ve tatillerde etkinlikler düzenlenmiş öğrencilerinle birçok sosyal aktivite yapmıştır. Okula yeni gelen öğrenciler için dönem başında hoş geldin partisi düzenlemiştir. Öğrencilerin "en" [17]lerinin seçildiği etkinlikler, bilek güreşleri, satranç örnek verilebilir. Öğrencilerine kitap okumayı da aşılayan Aydın Ayhan, kütüphaneden aldığı kitapları geciktiren yahut teslim etmeyen öğrencilerini de "Kitap Yüzsüzleri" listesi ilan ederek şakacı bir yöntemle öğrencilerine kitapları geciktirmemek gerektiğini aşılamak istemiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Öğrencilerin sorunlarını sorun edinen bir öğretmen olması dolayısıyla öğrencileriyle yakından ilgilenmiştir. Bilhassa okuldaki yabancı uyruklu öğrenciler için yardımlar toplamıştır. Dahası ailesinin yanına tatillerde gidemeyen öğrenciler için yardımlar toplatılmasını sağlayarak öğrencileri aileleriyle kavuşturmuştur. Aynı zamanda özel günlerde ailelerini aramaları için telefon kartı olmayan öğrencilere telefon kartı dağıtarak ailelerinle görüşmelerine yardımcı olmuştur.

Aydın Ayhan, iyi bir gözlem yeteneğine sahip bir öğretmen olarak ders dışında öğrencilerinin durumlarını sorunlarını fark ederek elinden geldiğince çözüme kavuşturmaya çalışmıştır. Bunun için yine kız öğrenciler için giysiler toplanmış, yemek ihtiyacını karşılayamayan öğrenciler içinde yemek kartı çıkarttırılmasına yardımcı olmuştur. Özellikle okuldaki yabancı uyruklu öğrencilerinin Türk kültürünü ve bayramlarını öğrenmesini adına okula her bayram öncesi esnafa baklava yaptırarak okulda dağıtmıştır. Bu gibi yapılan nice etkinlikler öğrencileri okula bağlamış gelecekte kariyerlerinde başarılı birer insan olmalarına katkı sağlamıştır[18]. (Beyhan, Kişisel İletişim, Nisan 2024).

[16] Bu kurs Denizcilik Lisesi mezunu iki öğrenci tarafından verilmiştir. Aydın Ayhan, bir konuda bilgi sahibi olan kişilerin bilgilerini paylaşmasını desteklemiştir.

[17] En çalışkanları, en BTİOYO'lu, en yaşlı, okulu en geç bitirenler, en kopyacılar gibi liste uzamaktadır.

[18] Yusuf Aymankuy, Cevdet Avcıkurt, Bayram Şahin, gibi fakültede yer alan Hocalar bu kişilere örnek gösterilebilir.

Aydın Ayhan, görev yaptığı süre boyunca sadece bu etkinlikleri yapmakla yetinmemiş aynı zamanda görev yaptığı turizm fakültesinde bir müze açmıştır. Fakülte binasının en alt katında hemen kantinin karşısında bulunan bu müze adeta okulda yaşanan o güzel günlerin bir canlandırması gibi durmaktadır. Birçok fotoğraf, yapılan etkinliklerden kalan yazılar[19] , malzemeler, öğrencilerin başarı gösterdiği alanlardaki madalyalar bulunmaktadır. Aydın Ayhan tarafından düzenlenen bu müze okula yeni gelen ve mezun olan öğrenciler tarafından halen daha ilgi görmekte ve ziyaret edilmektedir. Bu verilen örneklerden de anlaşılacağı üzere öğrencilerini sürekli olarak destekleyen bir öğretmen olmuş yeri geldiğinde onları bir baba gibi korumuştur.

Meslek hayatına başladığı ilk gün kendisine vermiş olduğu öğrencilerim benim evlatlarımdır sözünü layığıyla yerine getirmeye çalışmış gerektiğinde şoförlük kursu için kendi aracını öğrencilerine vermiştir. Aynı zamanda yabancı uyruklu olup okulumuza gelen öğrencileri desteklemek adına yabancı uyruklu öğrenci merkez müdürlüğü görevini üstlenmiştir. Meslek hayatı boyunca öğrencilerinin her yönde gelişimini destekleyerek eğlenceli ders anlatımı ve etkinlikler yaparak öğrencilerine okulu sevdirmek güzel vakit geçirmelerini sağlamak istemiştir. Bu olumlu eğitim süreci öğrencilerini de etkilemiş öğretmenleri ve okulla bağlarını mezun olup kariyer inşa ettikten sonra da devam ettirmişlerdir. (Beyhan, Kişisel İletişim, Nisan 2024).

Kendisini geliştirme hedefinden vazgeçmeyen Aydın Ayhan, birçok kez üniversite sınavlarına girmiş ve farklı bölümler kazanmıştır. Turizm fakültesinde okutmanlık yaparken yine girdiği sınavlarda kendi hocalık yaptığı okulda Turizm işletmeciliği bölümünü kazanmıştır. Fakat daha sonra 1983[20] yılında kendi isteği ile kaydını sildirmiştir. Kaydını sildirmesinin sebebi ise aynı okulda hem öğrenci hem öğretmen olmasını etik bulmamasıdır. Bundan sebeple okulda eğitimine devam etmemiş sadece öğretmenlik yapmıştır. (Beyhan, Kişisel İletişim, Nisan 2024).

Turizm Fakültesi'nde hizmet ettiği süre boyunca öğrencilerine pek çok nasihatte bulunmuştur. Bulunduğu bu nasihatler ve güzel sözler öğrencilerinden Ömer Naci Bey tarafından toplanılarak "Bir Üniversite Öğretmeninin

[19] Örneğin kütüphaneden kitap alıp getirmeyen kitap yüzsüzleri listesi.
[20] 28.02.1983 tarihinde kendi isteğiyle kaydını sildirmiştir.

Öğrencilerine Mektubu"[21] adıyla küçük bir kitap haline getirilmiştir. Bu güzel eser öğretmenlerinin nasihatlerini kalıcı hale getirerek unutulmasına engel olmuştur. (Ayhan, Kişisel İletişim, Eylül 2024).

Aydın Ayhan'ı meslek hayatında tanıyan, Cevdet Avcıkurt, Nevin Derdiman, Ayşe Türkyılmaz, Gülnur Çekdemir gibi isimler kendisinin öğretmenlik mesleğini severek yaptığını değerli bir hoca olduğunu belirtmişlerdir.

[21] İz Ofset Burhaniye tarafından 2007 yılında basılmıştır.

4.3.BALIKESİR TARİHİNE KATKILARI

"Tarih, kâinatın vicdanıdır."

Ömer HAYYAM

4.3.1 Aydın Ayhan ve Tarih Merakı

Aydın Ayhan, üniversite eğitimini Gazi Eğitim Enstitüsünde alarak Almanca öğretmeni olarak mezun olmasına rağmen tarihe derinden bağlı olması onu tarih araştırmalarına sevk etmiştir. Babası Sami Bey çok fazla kitap okuyan[22] bir kişi olarak çocuklarına da bu alışkanlığı aşılamıştır. Çok kitaplı evde büyüyen Aydın Ayhan küçük yaşlardayken daha çok tarih ve macera kitapları okumuştur. Onun tarihe ilgisi ise aile büyükleri tarafından anlatılan milli mücadele hikayeleri ve okuduğu tarih kitaplarından etkilenmesiyle başlamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Sami Bey, aynı zamanda eşi Münevvere Hanım'a da pek çok kitap hediye etmiştir. Televizyonun olmadığı o yıllarda Münevvere Hanım akşamları komşularıyla toplanıp onlara roman okumuştur. Bu buluşmalarda aynı zamanda yaşlı kadınlarında evine gidilir onlardan da masallar ve seferlik yıllarına dair hikayeler dinlemişlerdir.[23] Millî Mücadele'yi bizzat yaşayan insanlardan dinlemek o yaşlarda daha Aydın Ayhan'ı oldukça etkilemiştir. Bundan dolayıdır ki yaşı biraz büyüyüp sokağa çıktığında arkadaşlarıyla oynadığı oyunlar hep harp oyunları olmuştur. Kahvehaneye gitmeye başladığında orada da uzun yıllar harp görmüş savaş gazilerinden savaşları dinlemiştir. Gerek yakın çevresinden gerek bizzat olayları yaşamış kişilerden dinlemesi ona çalışmalar yapması konusunda veriler sağlamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Yine bahsedeceğimiz farklı bir olay ise Aydın Ayhan'ın bir bayram günü yaşadığı güzel anıdır. Küçük yaşlardayken aynı mahallede oturduğu emekli Albay Mustafa Asım Tayşi' den çok etkilenmiştir. Mustafa Asım Bey[24]; Yemen'de, Çanakkale'de, Kurtuluş Savaşı'nda savaşmıştır. Büyük bir fedakarlıkla vatanını savunan Asım Bey'e

[22] Babası Sami Bey'in Kütüphanesini Aydın Ayhan almıştır.
[23] Aydın Ayhan küçükken dinlediği bu masalları kitap halinde toplamıştır.
[24] Kendisi "Beybaba" olarak da anılmıştır.

karşı mahallede herkes tarafından büyük saygı duyulmuştur. Kendisi aynı zamanda 18 Eylül 1922 tarihinde Yunan Ordusuna Erdek'te son kurşunu atan birliğin komutanıdır. Mustafa Asım Bey, mahallede sokağa girdiğinde mahalledeki tüm çocuklar oyunlarını bırakıp sıraya girerek onun önlerinden geçmesini beklemiştir. Mahalledeki çocuklar Asım Bey'in elinden hiç bırakmadığı bastonunun içinde içerisinde tüfek olduğuna dair inanışa sahip olmuşlardır. Mustafa Asım Bey ise çocukların önlerinden geçerken muhakkak gülümseyerek "Merhaba Asker!" diyerek selam vermiş ve cebinden çıkarttığı kağıtlı şekerleri çocuklara dağıtmıştır. Millî Mücadele kahramanı olarak sonsuz saygıyı hak eden Mustafa Asım Bey 'in Aydın Ayhan ile o daha çocukken bir başka anısı daha vardır. Mustafa Asım Bey Aydın Ayhan'ın isteği üzerine kendisini bir bayramın üçüncü günü Millî Mücadele kahramanlarımızdan birisi olan Hasan Basri Çantay[25]'ın evine götürmüştür. Dahası o görüşmede Aydın Ayhan'ın hatırladığına göre Hasan Basri Çantay: "Şeyhim neden zahmet ettiniz? Ben sizin ayağınıza gelecektim." Demiştir. Bunun üzerine Mustafa Asım Bey ise: "Bu çocuğun hatırına geldim" demiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Anlaşılacağı üzere Aydın Ayhan, çocukluğunu adeta tarihle iç içe geçirmiş harbi gören kahramanlarla tanışma şansını yakalamıştır. Bundan dolayıdır ki hayatında her daim tarihe ilgi duymuştur. Hatta bu ilgisi kendisini Osmanlı Türkçesi Öğrenmeye sevk etmiştir. Babası Sami Bey Osmanlı Türkçesi'ni iyi bilen okuyan bir kişi olduğundan Aydın Ayhan babası vefat ederse bu belgeleri okuyamayacağını düşünerek eski metinlerle çalışarak 15- 20 gün içerisinde Osmanlı Türkçesi'ni öğrenmiştir. "Zafer-i Millî gazetesi" ile pek çok pratik yaparak Osmanlı Türkçesini geliştirmiştir. Kendisi Osmanlı Türkçesi'nin seviyesini ilerlettiğini bir İstanbul seyahati ile farkına varmıştır. İstanbul'da Bayazıt Meydanı'na gittiğinde orada bulunan Beyazıt[26] Camii'nin

[25] 1887 yılında dünyaya Hasan Basri Çantay, Balıkesir'in ileri gelen ailelerinden biri olan Çantayzade'lerdendir. İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra Balıkesir'de yayınlanan Balıkesir ve Nasihat gazetelerinde yazılar yazarak Balıkesir şehrinde edebiyatın gelişmesine katkı sağlamıştır. Çıkardığı gazetelerden birisi de Nasihat Gazetesi olmuştur. Birinci Dünya Savaşının sonlarına doğru adı gibi ses getiren bir gazete olan Ses Gazetesini çıkartmıştır. Ses Gazetesi halkta bir uyanış yaratmasından dolayı kapatılmıştır. Milli Mücadele halkı cesaretlendirmiş ve destek olmuştur. Aynı zamanda I. Büyük Millet Meclisi'ne Balıkesir Mebusu olarak girmiştir. İstiklal Marşımızın yazarı Mehmet Akif Ersoy ile yakın arkadaş olan Hasan Basri "Bülbül" Şiirini ona yazmıştır. Dahası "Kur'an-ı Hakîm ve Meâl-i Kerim" açıklamalı kuran tercümesi eseridir.

[26] İstanbul'un Bayezıd semtinde bulunan Sultan İkinci Bayezid tarafından yaptırılan camidir. Yapımına 1501 yılında başlanılmıştır. Ayrıca İstanbul'un fethinden sonra inşa edilen ikinci büyük selatin camidir. Mimarı konusunda farklı rivayeteler vardır. Mimar Hayreddin ve Mimar Kemaleddin'in mimarı olduğuna dair görüşler mevcuttur.

bahçesinde bulunan mezar taşları adeta Aydın Ayhan' a konuşmuştur. O taşlarda ne yazdığını rahatlıkla anlayabilen Ayhan araştırmaları için Osmanlı Türkçesi'ni ilerletmek adına hep çalışmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Küçük yaşta başlayan tarihe ilgisi ve yakın çevresinde tanıştığı Millî Mücadele kahramanlarımız büyüklerden dinlediği hikayeler Aydın Ayhan'ın tarihe olan ilgisinin temellerini atmıştır. Babası Sami Bey'in etkisiyle Osmanlı Türkçesi öğrenmiştir. Tüm bu etkenler birleştiğinde Aydın Ayhan'ı Almanca Öğretmenliğinin yanı sıra tarih çalışamaya yazılar yayınlamaya araştırmaya itmiştir. Hatta tarih sevgisi ve öğretme isteği öğretmenlik hayatına da yansımıştır. Öğrendiği ve araştırdığı Millî Mücadele yıllarına ait bilgileri öğrencileri ve yakın çevresiyle paylaşmayı ihmal etmemiştir. Çanakkale Savaşı araştırmalarına da önem veren Aydın Ayhan öğretmenlik yıllarında neredeyse her yıl Çanakkale'ye geziler düzenlemiş öğrencilerin zaferimizi öğrenmesi için onlara rehberlik etmiştir. (Beyhan, Kişisel İletişim, Nisan 2024).

Bir çalışma, eser ortaya çıkartmak için çok okumak bilgi sahibi olmak gerekmektedir. Aydın Ayhan bu birikimi küçük yaşlardan itibaren kazanmıştır. "Kitaplar benim sevgilimdir"[27] diyen Aydın Ayhan çocukluk yıllarını babası Sami Bey'in kütüphanesinden okuyarak kendini geliştirmiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024). Daha sonraki yıllarda yine bir kişinin vefatından sonra kütüphanesinden atılan yahut kütüphanelerden tasviye edilen kitapları kurtarmaya çalışmıştır. Savaştepe İl Halk Kütüphanesi'nin[28] damgasının olduğu atılan ve Necati Bey Eğitim Fakültesi'nin SEKA[29]'ya gönderilmek amacıyla ayrılan kitaplarına da sahip çıkmıştır. (Beyhan, Kişisel İletişim, Nisan 2024). Yine Benzer şekilde Babası Sami Bey'in vefatından sonra küçük kardeşlerine babalarından hatıra kalması için kitaplarından birkaçını vermiş geri kalanlarını kendisi almıştır. Kütüphanesine çok fazla değer veren Aydın Ayhan evinde çok büyük kütüphane oluşturmuştur. Tam olarak sayısını bilmese de 30- 40 bin civarında kitabı bulunduğunu dile getirmiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024). Kitaplara olan

[27] Kitaplarına verdiği değeri ve özeni göstermek için bu sözü söylemiştir. Sevgili nasıl değerli başkasıyla paylaşılmaz ise kitaplar da başkasıyla paylaşılmayacak kadar değerlidir.

[28] Kütüphaneler bazen yeni kitaplara yer açmak amacıyla maalesef eski kitapları tasviye edebilmektedir.

[29] SEKA Kağıt ve sanayinde yatırım ve planlamalar yapan kamu kuruluşudur. Balıkesir, İzmit ve Giresun illerinde fabrikaları bulunmaktadır.

ilgisi çevresi tarafından bilindiğinden eski Balıkesir Milletvekili Eminittin Çeliköz[30]'ün kitaplarını vefatından sonra kızı Aydın Ayhan'a vermiştir. Bir taksi tutarak kitapları evine taşıyan Aydın Ayhan, çalışmalarında bu eserlerden faydalanmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Aydın Ayhan'ın evinde bulunan kütüphanesi dışında kendisi adına Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından açılan Kuva-yi Milliye Kütüphanesi Aydın Ayhan Kitaplığı[31] açılmıştır. Bu kitaplık Aydın Ayhan'ın uzun yıllar Balıkesir Şehri tarihine yapmış olduğu katkılarının bir karşılığı niteliğindedir. Aydın Ayhan kitaplığı Cumhuriyetimizin Yüzüncü yılının Balıkesirlilere bir armağanı olarak 29 Ekim 2023 tarihinde açılmıştır. Sokak sağlıklaştırma çalışması kapsamında restore edilen tarihi bina da açılan kitaplığın alt katında hem Aydın Ayhan'ın kendi yazdığı kitaplar hem de Balıkesir Tarihi ve Millî Mücadele dönemi ile ilgili önemli kitaplar bulunmaktadır. Kitaplığın üst katında ise Aydın Ayhan'ın kendi topladığı belgeler, fotoğraflar, kurşunlar, silahlar gibi tarihi eserler bulunmaktadır. Hem müze hem de kütüphane niteliği taşıyan Kuva-yi Milliye Müzesi Aydın Ayhan Kitaplığı Balıkesir halkı için faydalı bir kurum olarak hizmet vermektedir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

4.3.2. Aydın Ayhan ve Balıkesir Tarihine Katkıları

Memleket, kişinin tarihidir. Bir kişi nereli ise oraya dair bağları yaşanan bir aile tarihi geçmiş mevcuttur. Aydın Ayhan memleketi Balıkesir olduğu için bu şehrin tarihine ilgi duymuştur. Kendisi buraya ait ailesinden yakın çevresinden duyduğu hikayeleri toplamıştır. Kitaplarını yazarken de çocukluk yaşlarından beri topladığı bu bilgilerin ışığında eserlerini yazmıştır. Araştırmayı çok seven Aydın Ayhan bir konuyu araştırmaya başladığında Balıkesir'i ilçe ilçe köy köy gezip yaşlılardan o konuya dair bilgisi olan kişilerden bilgi toplamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Araştırmalarına kendi ailesinin kökeninden başlayan Aydın Ayhan kendi soyağacını da e- Devlet kayıtları çıkmadan araştırarak bulmuştur. Balıkesir şehri tarihi araştırmalarına ve Çanakkale araştırmalarına başlamadan önce birçok farklı gazeteye tefrikalar[32] halinde yazılar yazmıştır. Daha sonra çalışmalarına ağırlık vererek 1976

[30] Mehmet Eminittin Çeliköz, 1892 yılında Balıkesir'de dünyaya gelmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi sekizinci dönem Balıkesir Milletvekilidir. Ayrıca İstiklal Madalyası sahibidir. 7 Ocak 1957 tarihinde vefat etmiştir.

[31] Kitaplığın adresi; Dumlupınar Mahallesi, Kazım Özalp sokak, No; 16 Balıkesir/ Merkez.

[32] Tefrika; gazete ve dergilerde çıkan birbirini tamamlayan yazı dizini.

yılında ciddi olarak Balıkesir Tarihi araştırmalarına başlamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024). Sadece "Balıkesir" değil aynı zamanda "Çanakkale Savaşı" araştırmalarına da ilgi duymuştur. Vatan savunmasında önemli yeri olan bu savaşa dair ciddi araştırmalarına 1980 yılında başlamıştır. Aynı zamanda yazılarında bazı takma isimler de kullanmıştır. Kullandığı bu isimler ise; "Mehmet Salim", "Faruk Aydın" ve "Barak Kelbî" isimleridir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Edindiği bilgileri hiçbir zaman orada bırakmayan Aydın Ayhan, tarihle ilgili dinlediği ve öğrendiği bilgileri sürekli olarak not almıştır. Bu aldığı notlar onu daha da araştırma konusunda perçinlemiştir. Öğretmenlik mesleği sebebiyle Anadolu da gezdiği illerde oradaki gazilerden bilgi toplamayı araştırmayı ihmal etmemiştir. Hatta Diyarbakır'a gittiğinde orada sipahi pazarında Enver Paşa[33]'nın Türkistan'da muhafızı olduğunu söyleyen bir beyefendiyle tanışmıştır. Enver Paşa'ya ait sandık dolusu belgeyi o zaman Aydın Ayhan almamış fakat muhafızın vefatı sonrasında kendisi almak istese de belgelere ulaşamamış bu durumun pişmanlığını yaşamıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Yine benzer şekilde Giresun'a gittiğinde Topal Osman[34]'ın adamlarından olan bir kişi ile tanışmış ondan bilgiler almıştır. Aynı zamanda Teşkilat-ı Mahsusa'da görev yapmış kişilerin hatıralarını da dinlemiştir. Aydın Ayhan bu ilgisi ve merakı sayesinde kitaplarının temellerini atmıştır. Geçmişte yaşanan mücadeleler zorluklara karşı göğüs geren halkımız, gazilerimizin anlattığı hikayelerin yok olup gitmemesi yazılan bu destanın tüm Türkiye tarafından bilinmesi onu yazmaya yönlendirmiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Aydın Ayhan, eserlerini yazarken oldukça ilginç yerlerden belgeler toplamıştır. Kendisi pazar günleri bit pazarına giderek oradaki atılan eski eşya ve kitapları incelemiş bazen şansına önemli Osmanlı Türkçesi ile yazılmış belgeler değerli kitaplar bulmuştur. Ne yazık ki değerinin farkına varılmadan atılan bazı belgeleri eserleri bu şekilde kurtarmaya çalışmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

[33] İsmail Enver Paşa; İttihat Ve Terakki Cemiyeti'nin liderlerinden biri olup aynı zamanda Osmanlı Harbiye Nazırıdır.

[34] Topal Osman; Milli Mücadele döneminde Doğu Karadeniz de faaliyet gösteren mahalli milis güçlerinin reisi ve muhafız taburu komutanıdır. Milli Mücadele döneminde katkıları olmuş Büyük Taaruz Muharebesinden sonra İstiklal Madalyası almıştır. Kendisine "Topal Osman" denilmesinin sebebi Çatalca Cephesinde savaşırken diz kapağından yaralanmasıdır. Kendisinin 1923 yılında Trabzon Mebusu Ali Şükrü Bey'in cinayetinin azmettiricisi olduğuna karar verilmiş hakkında tutuklanma emri çıkmıştır.

Tarihçi olmamasına rağmen hayatına yansıttığı içine işleyen tarihçi ruhu onu araştırmaya ve tarihle içi içe olmaya sevk etmiştir. Bundan dolayı ilerleyen süreçte sadece gazetelere tefrika olarak yazmanın yanında bildiklerini ve araştırdıklarını okuyucuya ve daha geniş kitlelere ulaştırmak adına kitap yazmaya karar vermiştir. Çalışmalarının birçok kısmı Balıkesir üzerine olan Aydın Ayhan Balıkesir Tarihine pek çok katkı sağlayarak Balıkesir Halkının yaşadığı topraklarda tarihinin izlerinin kaybolmasına engel olmuştur. Balıkesir şehri tarihin birçok farklı dönemine tanıklık etmiş bir şehir olmasına karşın maalesef ki şehir de yaşanan yıkıcı depremler[35] sonucu günümüze pek çok tarihi eser ulaşamamıştır. Geçmişi bu yönüyle yansıtmakta yarım kalan şehrin tarihle olan bağını diri tutmak için derin araştırmalar yapılarak birkaç tarihi eser dışında adeta yeni kurulmuş bir şehir gibi görünen Balıkesir'in geçmişle tarihle olan bağını kuvvetlendirmek oldukça mühimdir. Aksi takdirde şehrin geçmişini bizlere hatırlatacak eserlerin sayısının azlığı ve her gün önünden geçilen tarihe mal olmuş yerlerin bilinmemesi gibi durumların meydana gelmesi Balıkesir şehrinin tarihle bağını azaltmaktadır. Bu nokta da tarihçi olmamasına rağmen araştırmacı yazar olarak Aydın Ayhan, çocukluk yıllarından bugüne topladığı hatıraları Balıkesir halkı ile buluşturmuştur. Bu noktada yazmış olduğu eserlerin Balıkesir Belediyesi tarafından basılması ve ücretsiz olarak Balıkesir halkına dağıtılması bilginin daha çok kişiye yayılmasına Balıkesir'in Tarihi'ne Millî Mücadele yıllarında yaşanan zorluklara nasıl göğüs gerildiğine dair halkta bilinç oluşturmuştur. Bunun yanı sıra şehir tarihi ile halkın bağını arttırmıştır. Akademik olmaktan ziyade daha çok halkın anlayabileceği dilde yazılan bu eserler Balıkesir halkının tarihe ilgisini arttırmıştır. Millî Mücadele yıllarında kendi dedelerine dair belgelerin ortaya konulması yahut Yörük, Çepni Manav, Muhacir (halk arasında Macır) gibi terimlerin nasıl nereden ortaya çıkageldiğini yahut Yağcıbedir Halılarındaki motiflerin ne anlama geldiğini Türk kültüründeki yerinin anlatılması açısından faydalı olmuştur. Yine kitapların fiyatlarının maliyeti oluşu herkese ulaşılmasına engel iken Balıkesir Belediyesi tarafından ücretsiz dağıtılan bu eserlerle Balıkesir halkının buluşması içlerinde yatan şehir tarihi merakını perçinlemiştir. Aydın Ayhan bu noktada Balıkesir şehrine sadece öğretmen olarak değil aynı zamanda bir araştırmacı olarak şehir tarihine farkındalığın artması açısından katkı sağlamıştır.

[35] 1898 yılı Ocak ayında yaşanan bu deprem örnek verilebilir. Ramazan ayında meydana gelen bu depremde şehirde pek çok bina yıkılmıştır. Bu hasar gören binaların arasında Balıkesir Saat Kulesi, Paşa Camii gibi önemli tarihi eserler de mevcuttur. Bu deprem sonrası Balıkesir Şehri adete yeniden inşa edilmiştir.

4.3.3. Aydın Ayhan ve Balıkesir Şehri Kimliği

Aydın Ayhan, Balıkesir şehri araştırmalarına başladığında şehirde yaşayan halkın tarihini insanın tarihini merak etmiştir. Bundan kaynaklıdır ki çalışmalarına Balıkesir şehrinde yaşayan halkın kökenine dair araştırmalar yapmıştır. 1997 yılında Rotary Kulüp[36] tarafından basılan ilk kitabında Balıkesir Çevresinde İskân Hareketleri'nde yahut bir diğer içerik bakımından benzer çalışması olan Balıkesir'in Kimliği eserlerinde bu konulara vurgu yapmıştır. Balıkesir şehrinin tam anlamıyla iskân hareketleri bakımından araştırılmamış olması da bu konu da çalışmaya onu sevk etmiştir. Aydın Ayhan'ın çalışmalarından önce ona ilham veren Balıkesir şehir tarihi üzerine çalışmalar bölgedeki Maarif Müdürleri tarafından ya da Balıkesir Halkevi döneminde olmuştur. Balıkesir Halkevi tarafından çıkartılan Kaynak Dergisi'nde birçok yazarımız şehir tarihi üzerine araştırmalarını yayınlamıştır. Kerim Kani Akpınarlı, Hikmet Turhan Dağlıoğlu, Kâmil Su, Mehmet Halit Bayrı gibi isimler örnek verilebilmektedir.

Bir şehrin kimliğini tarihini orada yaşayan insanlar halkı bıraktığı izlerle belirler. Orta Asya'dan Anadolu topraklarına geleli neredeyse bin küsür yıl olmuştur. Bu topraklarda var olan Türk boyları Anadoluda isimlerini yaşatmıştır. Balıkesir Yöresinde şu anda bir ilçenin adı olarak adı yaşatılan Karesi Beyliği[37]'nin Balıkesir şehri tarihi üzerinde etkisi büyüktür. Aydın Ayhan araştırmalarında Karesi Bey[38] ile birlikte Balıkesir şehrine Türkmen gruplarının Çepni boyundan gelmiş olabileceğini düşünmüştür. Onu bu düşünceye sevk eden ise Karesi Bey'in Danişmend Gazi'[39]nin soyundan gelmiş oluşu dahası Danişmend'li ülkesinin Türkmenleri ile Karesi Bey'in gelmiş olmasıdır. (Ayhan, 2020: 26)

Çalışmalarında Manav ve Yörük Kavramı ile arasındaki kullanım farklarına değinen Aydın Ayhan, Yörük taifesinin belirli kurallar dahilinde konup göçtükleri için

[36] Rotary Kulüp; 1905 yılında kurulmuş olan hizmet kulüplerinin ilkidir. Rotary, yeryüzünde barış ve iyi niyetin kurulmasına yardımcı olmak, bütün mesleklerde yüksek ahlak standartlarını geliştirmek için dünya çapında örgütlenmiş bir hizmet kuruluşudur.

[37] XIII. Yüzyılın sonları ile XIV. Yüzyılın ilk yarısı Kuzeybatı Anadolu da hüküm süren Türk Beyliği'dir.

[38] Karesioğulları Beyliği'nin kurucusudur. Beyliği ne zaman kurduğu tam olarak bilinmemektedir. Soyunun Danişmendliler'e dayandığı sanılmaktadır.

[39] Danişmend'li hanedanının kurucusu ve ilk üyesidir. Hayatı Hakkında detaylı bilgi bulunmamaktadır.

bu adı aldıklarını savunmuştur. Manav ise, göçebeliği bırakarak daha ziyade tarımla uğraşanlara verilen isim olmuştur. Kendi içlerinde Yörük olmak yerleşik hayata geçen Türk halkına göre daha takdir edilen bir durum olmuştur. Bu yüzden tarım ile uğraşan Manavlar göçebeliği bıraktıkları için kınanmışlardır. (Ayhan, 2020: 37)

Osmanlı Devleti Yörükleri yerleşik hayata geçirmek zaman zaman Kanunnameler çıkartarak çaba harcasa da kısa bir süre için yerleşik hayata geçen Yörükler daha sonra yeniden göçebe yaşam sürmeye devam etmişlerdir. Bilhassa 1691 yılında Osmanlı Devleti Anadolu'da bulunan Yörük aşiretlerini belirlemiş olduğu bölgelere iskân etmek[40] istemiş fakat tam manasıyla başaramamıştır. (Ayhan, 2020: 37). Yine benzer şekilde Yörük aşiretlerini iskân etme politikası ilerleyen yıllarda da devam etmiştir. Bu devam eden politika ilerleyen yıllarda daha sert bir hâl almıştır. 1862 yılında devlet emir göndermesiyle Batı Anadolu'da iskân faaliyetini Hüdavendigâr (Bursa, Kütahya, Balıkesir) Valisi ve aynı zamanda Anadolu Solkol Vilâyeti Müfettişi (Kocaeli, Hüdavendigâr, Saruhan, Aydın, Menteşe) yöresinde Ahmet Vefik Paşa[41] tarafından yaptırılmıştır. (Ayhan, 2020: 37). İskân sırasında zor kullanan Ahmet Vefik Paşa halk tarafından "çadır yırtan paşa" olarak anılmıştır. Konar göçerlik kavramlarını Balıkesir'den örnekler vererek açıklayan Aydın Ayhan Balıkesir Kocaavşar köyü hakkında bu köy halkı daha erken konar- göçerliği terk etmesi dolayısıyla kendilerini "Manav" olarak tanımladıklarını belirtmiştir. (Ayhan, 2020: 37)

Yörüklerin geçim kaynaklarına dair çalışmalarında süt, peynir, yağ gibi ürünleri üretip satmak, dokumacılık, dericilik, nakliyatçılık (deve kervanlarıyla yük taşıma) olarak değinmiştir. (Ayhan, 2020: 46). Dahası çalışmalarında yöre halkının yörük, Çepni gibi kavramlarıyla birbirinden ayrıştığı ve bunun yanlış olduğunun üzerinde durmuştur. "Yörük ile Çepni arasında soğan zarı kadar bir fark var." Diyenleri reddetmiş, hepsinin birer Oğuz boyu olduğunu vurgulamıştır. Köylerin bazılarında ayrı mahallelerin olduğunu aralarında kız alışverişinin dahi yakın zamanlarda yapılabildiğini görmüştür. (Ayhan, 2020: 51).

Aydın Ayhan, araştırmalarında Çepnilere ait Balıkesir ve Ege bölgesinde farklı şivelerinin olduğunu fakat Karadeniz ve Muğla yöresinde bulunan Çepnilerde bu tarz şive ve ağız farkı bulunmamaktadır. Kantemürlü Çepnilerinde "k" ve "g" harfleri basık

[40] Bir yere yerleşmek yurtlanmak manasındadır.
[41] Tiyatro edebiyatının önde gelen kurucusudur. Aynı zamanda devlet adamıdır.

bir "ğ" şeklinde söylenmektedir.[42] (Ayhan, 2020: 163) Aslında Aydın Ayhan bu çalışmasında daha önce bu konuda araştırma yapan araştırmacılara katılarak onların çalışmalarına da eserinde yer vermeyi ihmal etmemiştir. Tahtacı, Türkmen, Manav, Yörük, Çepni arasında bir farklılık bulunmadığını vurgulayan Aydın Ayhan bu kavramların arasındaki ayrımın zaman içerisinde ortaya çıktığını vurgulamıştır. (Ayhan,2020: 190).

Çalışmalarında Balıkesir'in halkının kökenine dair değerlendirmeler yapan Aydın Ayhan, göçler üzerine de çalışmalar yapmıştır. Bilhassa Balıkesir iline yerleşen muhacirlere[43] dair kapsamlı çalışmalar gerçekleştirmiştir. Osmanlı- Rus savaşı (1877-1878) sonucunda Balıkesir'e yerleştirilen göçmenler devletin miri arazisine yerleştirilmiştir. Ayhan çalışmalarında belirttiğine göre Balıkesir Çevresinde kurulan Muhacir Komisyonları büyük başarı göstermiştir. Bu hususla ilgili Balıkesir çevresinde kurulan muhacir köylerini örnek göstermiştir. (Ayhan, 2020: 226). Zor dönemden geçen muhacirler yeni yerleştikleri yerlere uyum sağlamak konusunda zorlansalar da zaman içinde yaralarını sararak yeni memleketlerini bağırlarına basmışlardır.

Aydın Ayhan, Balıkesir şehri araştırmalarına sadece iskân ve yerleşim yönünden bakmamış kültürel tarihe de önem vermiştir. Okuduğu metinlerde Balıkesir'e dair hiçbir ayrıntıyı kaçırmamaya çalışmıştır. Hacı Bektaşi Veli'nin "Velâyetname" isimli eserini okurken eserde "Barak Baba" isimli müridin Karesi'ye gönderilerek oraya yerleşmesinin vasiyet edildiğini okuması üzerine Aydın Ayhan, bu ismi araştırmaya başlamıştır. Metinde Bigadiç ilçesi adının geçmesi üzerine de Bigadiç ilçesinde kurulan Perşembe pazarında oradaki bilebilecek yaşlı kişilere sorular sorarak araştırmaya girişmiştir. Araştırmalarında ilk zamanlar sonuç alamasa da Topalak köyü sakinleri ve İyciler köyü sakinleri "Barak Baba" ismini duyduklarını belirtmişlerdir. Bunun üzerine Horasan Erenlerinden Barak Baba'nın mezarını bulmuştur. Çalılarla örtülü olan bu mezarı bulan Aydın Ayhan, çalışmalarını hızlandırmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024.). Barak Baba'yı tanıtabilmek adına bu konuda çalışmalarında panel ve bildiri olarak sunmuştur. Çalışmalarında Bigadiç'te bulunan Barak Baba yatırı hakkında detaylı bilgi vermiştir. 124 m² türbe ve zikirhâne olarak avlusuyla birlikte 744 m² bir alan üzerinde kurulmuş olduğunu belirtmiştir. Türbe kısmının sekizgen yapıda

[42] "Ğız ğelin mi ğari?". Cümlesi buna örnek verilebilir.

[43] Muhacir; Türkçeye "Mekke'den Medine'ye göç eden" anlamındaki Arapça sözcükten geçmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nda ise savaş sebebiyle vatanından Osmanlı Devleti'ne göç eden Müslümanlara verilen isimdir.

olduğunu belirtmiş kubbenin üzerinin kiremitle örtülü olduğunu dile getirmiştir. Dahası yatırın bulunduğu türbe kısmının orijinal olduğunu çalışmasında vurgulamıştır. (Ayhan, 2023: 22). Mevcut yatırın içerisinde birçok eşya bulunmaktadır. Bu eşyalara şamdanlar, tunç kaplar, taç külah örnek verilebilmektedir. Barak Baba'nın huzuruna çocuğu olmayanlar, hastalar yahut sevdiğine kavuşamayanlar niyaz etmişlerdir. (Ayhan, 2023: 24-25).

Aydın Ayhan, sadece Barak Baba'yı araştırmakla kalmamış aynı zamanda Barak Baba üzerine nefes ve şiir yazmıştır. Yazmış olduğu birkaç mısrayı paylaşmak bu konuda faydalı olacaktır.

Nefes

Alem-i ervah'ta Elest bezminde

Akran kardeşlere selâmımız var.

"*Kalu bela*" dedik dönülmez sözden

Hazreti Allah'a ikrarımız var.

Eline. Beline, diline töre.

Aşına, eşine, işine göre.

Öte dünyalardan sualin sora

Hacı Bektaş denen Hünkârımız var.

Hakk'a divan duran orman gibiyiz.

Gerçekle tutuşmuş duman gibiyiz.

Pir önünde çer çöp saman gibiyiz.

Başka dünyalarda seyranımız var.

İki alem rehberimiz Kur'an dır.

Muhammed Peygamber azimüşşandır.

Sahtekâr davranıp kendini kandır.

Hazreti Ali'dir Haydar'ımız var.

Barak iti kuyruğunu kıstırır.

Eşek huysuzlanır, gemi kastırır.

Her tür soysuz bastırır da bastırır.

Bizim dağlar gibi imanımız var.

(Ayhan, 2023: 49)

Türk kültürünün önemli bir parçası olan halı dokumacılığı sadece Orta Asya'da kalmamış Türkler her nereye göç ederse etsin onlarla birlikte beraberinde gelmiştir. Anadolu'da halısına dokuduğu değişik motiflerle kendi hislerini dileklerini anlatan Türk kadını halı motifleriyle içini dökmüştür. Balıkesir'in Sındırgı ilçesinin meşhur "Yağcıbedir" halıları ve motifleri Aydın Ayhan'ın araştırma konularından birisi olmuştur. Bu güzel halı motiflerinin araştırılması için Uludağ Üniversitesi Araştırma Fonu destek vermiştir. Bu çalışma 1992 yılında başarılı bulunmuş fakat aynı Balıkesir Üniversitesi'nin açılması sebebiyle basımı bir süre gecikmiştir. Desteklenen bu çalışmayı Aydın Ayhan, Prof. Dr. Orhan A. Sekendiz ve Öğr. Gör. Aydan Yüngül ile birlikte gerçekleştirmiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Çalışmada Yağcıbedir halıları dört dönemde incelenmiştir. Yağcıbedir halılarına dair ilk dönem eski örneklerinden yirminci yüzyılın başlarına kadar olan süreçtir. Halıların zirve dönemi olarak tabir edilebilir bu döneme ait muhteşem halıları müze ve özel koleksiyonlarda görebilmek mümkündür. Dahası halılar üzerindeki motifler eşsiz ve zengindir. (S.16) İkinci dönemde ise "Kızıl Çekirge Felaketi" sonucu yün ve yapağı bulmanın zorlaşması ardından çıkan savaşlar yöre halkının tezgâh başına oturmasına engel olmuştur. Benzer şekilde Yunan askerlerinin halıları yağmalaması da bu dönemde nadide halı motiflerinin kaybolmasına sebebiyet vermiştir. Üçüncü Dönem; olarak nitelendirilen dönemde halı dokumacılığı devam etmiştir. Daha sade motifler kullanılan bu dönemde 1960'lı yıllarda ihracat akımıyla Avrupa ülkeleri Yağcıbedir halısını tanıma fırsatı yakalamıştır. Fakat bu ticaret ilgisi ipin fabrika ipine, boyamanın da fabrika boyasına dönmesiyle halıya zarar vermiştir. Dördüncü dönemi ise 1980'li yıllar da devam eden bambaşka yeni bir dönem olarak ele alınabilmektedir. Halı dokumacılığında bu dönemde hem orijinali bulmaya yönelim varken hem de farklı[44] halı

[44] Kafkas ve İran halı tipleri örnek verilebilmektedir.

tiplerine sapmalar da meydana gelmiştir. Dahası Sümerbank gibi bazı kuruluşlar yeni motifler denese de bu denenen motifler tutmamıştır. (Ayhan, Yüngül, Sekendiz, 1997: 16).

Aydın Ayhan, destek verdiği çalışmada Yağcıbedir halılarını üç grupta incelemiştir. Bu incelenen üç ana grup birbirinden farklı desen ve motife sahiptir. Bu ayrılan gruplar ise;

- Sındırgı tipi Yağcıbedir halıları
- Kepsut tipi Yağcıbedir halıları
- Bergama tipi Yağcıbedir halıları

Sındırgı halıları, diğer Bergama ve Kepsut tipi halılara göre çift mihraplı olup daha fazla motife sahiptir. Alımlı olan bu halılar daha fazla gelişmiş olup ilgi çekmiştir. (Ayhan, Yüngül, Sekendiz, 1997: 20). Ortak yürütülen bu çalışmada halıların figürlerinin anlamları da detaylı şekilde ele alınmıştır. Bu figürler anlamsız öylesine çizilmiş desenler olmayıp daha ziyade dokuyan kişinin hislerini adeta dile getirmek için var olmuştur. Halı dokuyucuları, halısını sanki bir kalemle kâğıda hislerini yazıyormuş gibi ilmek ilmek dokumuştur. Halılara sıklıkla işlenen figürlerden olan güneş figürü erkeği, kocayı temsil etmektedir. Yahut sık kullanılan hayat ağacı figürü; bu halıyı dokuyan kişilerin çocukları ve eşlerinin yani ailesinin uzun bir yaşam sürmesi dileği yansıtılmıştır. Yine Yörük kadınının kıyafetinin parçası olan önlük halı motifleri arasına girmiştir. Önlük tabağı motifi olarak adlandırılan bu motifin temennisi ise hanenin bereketli olması yönündedir. (Ayhan, Yüngül, Sekendiz, 1997: 23-25). Balıkesir yöresinin önemli kültürel miraslarından olan yağcıbedir halıları araştırması Balıkesir Sındırgı Yağcıbedir halısını tanıtmak için oldukça faydalı olmuştur.

4.4. Aydın Ayhan ve Millî Mücadelede Balıkesir

Çalışmalarında, Millî Mücadele'nin anlam ve önemini bilhassa vurgulamak isteyen Aydın Ayhan, eserlerinde bu konuya yer vermek ve Balıkesir halkına Millî Mücadele'nin kahramanlarını tanıtmak istemiştir. Onların destansı kahramanlıklarının kaybolmasına izin vermemeyi boynunun borcu olarak bilmiştir. Bundan dolayıdır ki Balıkesir için kültürel çalışmalarının yanı sıra daha çok savaş ve Millî Mücadele tarihine ağırlık vermiştir. Bu çalışmalarını gerçekleştirirken hayli zorluklarla karşılaşmıştır. Eline geçen Yunanca dilde olan Bandırma Yunan Askeri Mahkemesi'nin Balıkesirli Kuvayi-i Milliye destekçileri hakkında mahkeme zabıtlarını Yunanca bilmediği için okuyamamıştır. Bunun üzerine Aydın Ayhan, ilk başta bu belgeleri çevirebilecek birilerini aramış fakat bulamamıştır. Bunun sonucunda iş başa düştü diyerek iki yıl kadar Yunanca çalışarak belgelerin tamamı olmasa da az bir kısmını anlamayı başarmıştır. Daha sonra yeterli gelmemesi sebebiyle Hasan Ali Göksoy'un yardımıyla belgeyi Gümülcine Türkü olan Şükrü Kadir Bey'e tercüme ettirmiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Millî Mücadele ile ilgili çalışmalarında esas konuya değinmeden önce konuyla bağlantılı tarihi bilgileri de okuyucuyla paylaşarak tarihsel olarak bilgi akışını sağlamaya dikkat etmiştir. Bilhassa o yıllara ait bir yer tarif ederken şu an ki konumda o bölgede ne olduğunu belirterek okuyucunun gözünde o yerin günümüzdeki hali olsa da gözünde canlanmasına vesile olmuştur.

Yunan Ordusu'nun 22 Haziran 1922 tarihinde Balıkesir'in işgali kanlı çarpışmalara sahne olmuştur. Hatta öyle ki o dönemler de Giresun olan ilçenin adı daha sonra Savaştepe olarak değiştirilmiştir. (Ayhan, 2023: 15).

Çalışmalarında önemli isimlerin hatıralarına yer vermeyi ihmal etmeyen Aydın Ayhan, General Kemal Balıkesir[45], Keçeci Hafız Mehmet Emin Efendi[46] gibi isimlerin hatıralarına değinerek o yılların şartlarını ilk ağızdan vermeye gayret etmiştir.

[45] General Kemal Balıkesir; İzmir'in işgali ile direniş için Balıkesir iline gelerek burada Kuvva-i Milliye hareketine önderlik etmiş genç bir yüzbaşıdır. Akhisar'ı ele geçirdikten sonra Yunan kuvvetleri tarafından yakalanarak İzmir'de idama mahkûm edilmişse de kaçmayı başararak görevine kaldığı yerden devam ederek Yunan kuvvetlerinin Anadolu'nun derinlerine ilerlemesine engel olmuştur.

[46] Keçeci Hafız Mehmet Emin Efendi; İki ayrı dönem olmak üzere 3 yıla yakın (1918-1920) Balıkesir Belediye Başkanlığı yapmıştır. Millî Mücadele'ye destek vererek zor günlerde önemli önder rol üstlenmiştir. Balıkesir Müfrezesi Tabur komutanlığı, Balıkesir Milli Alay Komutanlığı görevlerinde bulunmuştur.

Çalışmasında işgal yıllarında esaret altında kalan Balıkesir'de Yunan İşgal komutanlığının uygulamalarına yer vermiştir. Yunan İşgal Komutanlığı, ilk iş olarak kendilerine karşı gelen vatanını savunmak isteyen kişileri tutsak etmiştir. Polis memurları da görevden alınmış dahası halkın elindeki malzemeler[47] de toplatılmıştır. Halkı baskılamakta daha da ileri giden işgal kuvvetleri, geceleri sokağa çıkma yasağı ve her evin kapısının önüne fener asılmasının zorunlu hale getirmiştir. (Ayhan, 2023: 35). İşgal Kuvvetlerinin yapmış olduğu baskılara köylerdeki halk direniş göstermiştir. Silahlarını elden bırakmayanlar olmuştur. Fakat bazı kişiler kargaşadan beslenerek köy basmak haraç almak gibi uygunsuz ve halkın huzurunu kaçıran işler yapmışlardır. (Ayhan, 2023: 43).

Aydın Ayhan, çalışmasında Balıkesir şehrinin işgali sırasında bölgede bulunan silahlı güçleri şu şekilde listelemiştir;

1. Yunan nizâmi birlikleri
2. Yunan Jandarmaları
3. Yerli Rum eşkıyası (Gönüllü Rum müfrezeleri, Ermeni gönüller müfrezeleri, Rum izciler)
4. Yunan yanlısı Müslüman eşkıya
5. Eşkıya (Çalı kakıcılar)[48]
6. Türk Polis ve jandarması
7. Milli müfrezeler

Çatışmaya hazır bulunan bu silahlı gruplar arasında birçok mücadele yaşanmıştır. Çalışmalarında Balıkesir de bulunan gizli bir teşkilat olan "Askeri polis teşkilatı" kısa adıyla "Ayın-Pe" isimli teşkilatın Balıkesir'deki faaliyetlerinin kurtuluş için önemli olduğunu belirtmiştir. Kâzım Bey tarafından kurulan bu gizli teşkilat işgalden sonra faaliyete geçmiştir. Varnalı İsmail Hakkı Bey'in Yeşilli Camii karşısındaki dükkânı toplantı yeri olarak kullanılmıştır. Ayhan'ın belirttiğine göre Varnalı İsmail Hakkı Bey, mektuplarını "Ebül- Fâruk" olarak imzalarken Etçizâde Mustafa Bey ise yalnızca "M" harfini kullanmıştır. (Ayhan, 2023S: 66). Sakarya Savaşı başlamadan evvel Balıkesir ilinde bulunan Yunan askerlerinin çoğunluğu cepheye sürülmüş olduğundan sokaklar bir nebze olsun rahatlamış ve Yunanlar fazla devriye

[47] Kama, bıçak, kılıç benzeri kesici aletler.

[48] Asker akacağı eşkıyalara karşı köylerini korumak isteyen silahlı köy gençleridir. Fakat bir süre sonra asker kaçakları ile birleşerek eşkıyalığa soyunmuşlardır.

gezememişlerdir. Bu durumu fırsat bilen milli mücadeleciler haber almak ve erzak toplamak gibi işler için rahatça şehre inebilmişlerdir. Bu rahatlık onlara kendilerini geliştirebilmek adına fayda sağlamıştır. (Ayhan, 2023: 67).

İşgal, Balıkesir halkını pek çok yönden olumsuz etkilemiştir. İşgal kuvvetleri kendileri için mühim bir kuruluş olan postane de çalışan memurların işine son vermişlerdir. Aydın Ayhan çalışmalarında belirttiği üzere sadece işlerinden olan memurlar postane memurları değil aynı zamanda öğretmenler, polisler işlerinden olmuştur. Kısacası işgal kuvvetleri kendilerinden olmayan herkesi işlerinden ederek maaşlarını ödemeyerek aileleri sefalete sürüklemiştir. (Ayhan, 2023: 79).

Bu yıllarda İşgal kuvvetlerinin Balıkesir halkına pek çok zulmü olmuştur. Aydın Ayhan, çalışmalarında bu konuya da değinmeyi ihmal etmeyerek zülüm gören Balıkesir halkının sesi olmak istemiştir. İşgalci kuvvetler Balıkesir merkez, Bandırma ve Erdek gibi yerlerde Ermeni ve Rumlardan destek alarak halka zülüm etmişlerdir. (Ayhan, 2023: 103).

Bu belgeleri detaylı olarak paylaşan Aydın Ayhan, halkın yaşadığı acıların ve zorlukların öğrenilmesini kazanılan zaferin ne şartlar altında kazanıldığının bilinmesini istemiştir.

Birinci Dünya Savaşı'na yönelik çalışmalarında ailesinin ne şehit haberine dair ne yaşadığına dair hiçbir şekilde haber alınamayan yani esir alınan askerlerimiz mevcuttur. Bu konuyu da ihmal etmeyerek esirlerimizin akıbetini araştırmıştır. Çalışmalarında hem bizim karşı taraftan aldığımız esirlere dair hem de bizim esir düşen askerlerimize dair bilgiler vermiş esir kamplarının konumlarını listelerini paylaşmıştır. Balıkesir araştırmalarını gerçekleştirirken karşısına esir alınan askerlerimize dair belgeler çıkmış dahası Seydi Beşir Üsera Kampı'nda kalmış Balıkesirli esirlerimizden birisi olan İbrahim Ethem Bey'in belgelerinden ve fotoğraflarından yararlanmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024.).

Esirler ile ilgili çalışmalarında esirlerin sağlık durumu hakkında Türkiye'de mevcut olan esir kampları hakkında ilk olarak asker ve sivil esirlerin kolera, tifüs gibi hastalıklara karşı aşılandığını bundan kaynaklı olarak kamplarda salgın hastalıkların olmadığını belirtmiştir. (Ayhan, 2023: 12).

Türkiye'de bulunan kamplardaki esirlerin ilk başlarda yiyecek konusunda herhangi bir problemle karşılaşmadıklarını yemeklerin bilhassa iyi olduğunu belirtmiş

olsa da savaşın uzaması sebebiyle depolardaki erzaklar azalmıştır. Bu da esirlerin yiyecek problemi yaşamasına sebep olmuştur. (Ayhan, 2023: 12). Esirler farklı iş gruplarında çalıştırılarak fayda sağlamaları da amaçlanmıştır. Doğu Cephesi'nde Almanlar fazla sayıda Rus esir alması dolayısıyla harp koşullarında Rus esirlerin sorumluluğu Almanlara fazla gelmiş ve Türk asıllı ve Müslüman olan esirlerin bir grubu aynı zamanda Rus ve Romenlerin de bir kısmı işçi olarak Türkiye'ye getirilmiştir. Bu sayede hem iş gücü sağlanmış hem de Almanlar esir fazlalığının ağırlığından kurtulmuştur. Bu durum iki taraf için de faydalı olmuştur. (Ayhan, 2023: 13).

Birinci Dünya Savaşı'nda bizim ise pek çok farklı yerde askerimiz esir düşmüştür. Onların içinde bulundukları şartlar mevcut bulundukları esir kampının durumuna göre değişmektedir. Bazı esir kampları görece iyiyken bazı esir kampları oldukları zor şartlar mevcuttur. Esirlerimizin bir grubu 1920'li yıllarda serbest bırakılarak yahut kaçarak ülkelerine geri dönmeyi başarabilmişlerdir. Bir kısmının ise akıbeti belirsizdir. (Ayhan, 2023: 20).

Aydın Ayhan, esirlerimize yönelik çalışmasında esir kamplarını bölge bölge ayırarak kampların isimlerini vermiştir. Bu sınıflandırmalar esirler ile ilgili detaylı araştırma yapmak isteyen araştırmacılar açısından katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda esirlere yönelik çalışmasında Balıkesirli esirlere değinmiş, araştırmalarında bulabildiği isimleri paylaşmıştır. Esirlere yönelik hatıraları paylaşmayı ihmal etmeyen Ayhan, araştırmalarını esirlerin hatıralarıyla desteklemiştir.

Daha önce değinildiği üzere Millî Mücadele dönemi Balıkesir için oldukça sancılı bir süreç olmuştur. 30 Haziran 1920 tarihinde Balıkesir işgali ile birlikte süreç daha da zorlaşmış halk bu duruma dur demek istemiştir. Aydın Ayhan, çalışmalarında Balıkesir'in işgalini her yönden ele almaya çalışarak Balıkesir'e dair ne var ise çalışmalarına eklemiştir. Millî Mücadele döneminde Balıkesir il sınırları içerisinde açılan cepheler de araştırma konuları içerisindedir. Bu dönemde Balıkesir ilinde birden fazla cephe açılmıştır; Ayvalık, Soma, İvrindi gibi yerlerde açılan cepheler buna örnek verilebilmektedir.

Çalışmasında, bu mevcut cepheleri tek tek ele alarak belgeler eşliğinde yayınlamıştır. Aydın Ayhan çalışmasında bilhassa halka yapılan zulümleri değinmeyi ihmal etmemiştir. Özellikle Ayvalık cephesinde kurtuluş sürecinde Ayvalık'ta katliam yapıldığına dair iddiaların olmasının mümkün olduğunu fakat bu iddiaların gerçek

olmadığını vurgulamıştır. Kargaşa ortamında insanların birbirinden haber alamaması bu tarz söylemlere sebep olabileceğini belirterek herhangi bir katliamın olmadığına dair vurgu yapmıştır. (Ayhan, 2023: 40).

Balıkesir ili için devam eden bu kanlı ve hüzünlü işgal yılları iki kocaman yıl sürmüş halka bir ömür gibi gelmiştir. Hatta kanlı çarpışmaların yaşandığı yerlerde isim değişikliği[49] yapılmasıyla savaşın yıkıcı sürecini anımsatan kalıcı izler bırakılmıştır. (Ayhan, 2023: 95). Ve nihayet 6 Eylül 1922 tarihinde bu zorlu mücadele sonuç vermiş Yunan Kuvvetleri Balıkesir'i terk etmeye başlamıştır. Her yıl 6 Eylül Balıkesir de kurtuluş bayramı olarak kutlanmaktadır.

4.4.1. Aydın Ayhan ve Çanakkale Ruhu

Çanakkale zaferi, birçok açıdan Türk halkı için önemlidir. Bu zaferin elde edilebilmesi için nice canlar feda edilmiş, Seyit Onbaşı[50] gibi kahramanlarımızı doğurmuştur. Stratejik açıdan ciddi öneme sahip olan bu cephenin kazanılması hem o dönemde başkent olan İstanbul'un güvenliği için hem de Osmanlı devletinin savaşta kalma direncini arttırmayı başarmıştır. Zorluklara rağmen kazanılan bu büyük zafer maalesef pek çok şehit vermemize sebep olmuştur. Çanakkale Balıkesir'e komşu olduğundan savaşın izleri burada da hissedilmiştir. Balıkesir ilinden askerlerimiz Çanakkale cephesine savaşmaya gitmiş orada şehit olmuşlardır.

Aydın Ayhan hem Türk tarihi hem de Balıkesir şehir tarihi açısından öneme sahip olan bu savaşa dair araştırma yaparak gelecek nesillere bu şanlı zaferimizi bahsetmeyi, Balıkesir ilinin gözünden yani orada yaşayanların hatıraları ve oradan savaşa gidenlerin gözünden değinmeyi kendine bir borç bilmiştir. Bu konuda çocuklar için Çanakkale Savaşına dair yazmış olduğu tiyatro eseri[51] gibi farklı türde çalışmalar gerçekleştirirken aynı zamanda konuyla ilgili araştırmalar yaparak kitaplar da yazmıştır.

Çanakkale Savaşı'na dair araştırmalarında o dönemi birebir yaşamış insanların hatıralarından faydalanmıştır. Klasik harp tarihinden ziyade o dönemi yaşamış halkın

[49] Giresun ilçesinin adının Savaştepe olarak değiştirilmesi.

[50] Seyit Onbaşı; 1889 yılında Balıkesir'in Havran ilçesinde dünyaya gelmiştir. Kendisi Birinci Dünya Savaşı'nda Çanakkale cephesinde Rumeli Mecidiye tabyasında görev yaptığı sırada top mermisini sırtlanarak zorlu bir denemeyle kundağa yerleştirmiştir. Bunun sonucunda Ocean zırhlısı dümenden vurularak kontrolden çıkmasına sebep olmuştur.

[51] Ayhan, 1915 Çanakkale, Ocak 2008.

gazilerin anılarına ağırlık vererek yayınlayarak bu savaşı aydınlatmaya çalışmıştır. Bilhassa Balıkesir için önemli bir yeri olan Balıkesir Lisesi öğrencilerinin seferberliğe dahil edilmesi konusu olmuştur. Aydın Ayhan bir şehir araştırmacısı olarak bu konuya da çalışmalarında detaylı olarak değinmiştir. Şehitlerimizin ve gazilerimizin gelecek nesiller için verdiği mücadelenin unutulmaya yüz tutması bazı kahramanlarımızın artık adının anılmaması onu son derece rahatsız etmiş ve elinden geldiğince kahramanlarımızın isimlerini sonsuzlaştırmaya çalışmıştır.

Aydın Ayhan, çalışmalarında genellikle okurla konuşur gibi bir sohbet havası içerisinde yazarak okura konuya dair çalışmasını nasıl yürüttüğünle ilgili ip uçları vererek okurun bilgilenmesini sağlamayı tercih etmiştir. Çanakkale'yi ziyaret etmenin önemini vurgulamayı asla ihmal etmemiştir. (Ayhan, 2023: 14).

Aydın Ayhan, Çanakkale'ye dair çalışmalarında 2 Ağustos 1914 tarihinde seferberliğin ilan edilmesi ile birlikte 1894 yılında doğan kişilerinde askere alındığını vurgulamıştır. Çalışmalarında belirttiğine göre askere alma yaşı git gide küçülmüştür. Fakat daha önce askerlikten terhis edilen kişilerin çağrılması ile askere alım yaşının büyüdüğünü belirtmiştir. Orduda bilhassa okuma yazma bilen ve yabancı dil bilen kişi ihtiyacının olması sebebiyle "idadi" ve "Darülmuallimin" talebeleri de askere alınan grupların arasına girmişlerdir. (Ayhan, 2023: 27).

Silah altına alınan bu gençler cephenin gerisinde önce eğitime tabi tutulmuş başarılı olanlar askeri kurumlarda görev almıştır.[52] Aslında 1915-1917 yılları arasında okullarda bulunmayan öğrencilerin seferberlik için çağırılmış olduğu anlaşılmaktadır. Bu konu ile ilgili Balıkesir Lisesi kayıtlarını inceleyen Aydın Ayhan, zamanın Lise müdürü İsmail Hakkı Uzunçarşılı.'nın 1924 yılında hazırladığı tabloda[53] şu şekilde not tutulduğunu belirtmiştir; *"Bu sene-i dersiyede Harb-i umumi münasebeti ile mektebin on ikinci, on birinci ve onuncu sınıflarında talebe bulunmadığından sınıflar dokuzdan başlıyor."* (Ayhan, 2023: 30).

Aydın Ayhan, çalışmalarında benzer şekilde Balıkesir'de Darülmuallimin (öğretmen okulu) öğrencilerinin de askere alındığını belirtmiştir. (Ayhan, 2023: 30).

[52] Aydın Ayhan, çalışmalarında Prof. Dr. Ali Nihad Tarlan'ın seferberlik sebebiyle silah altına alınmış ve İstanbul'da 4. Şube Sahra Topçu Şubesi'nde kâtip ve Şube-i Mahsusa'da Farsça çevirmenliği yaparak askerlik görevini tamamlamıştır.

[53] Karesi idadi- Sultani- Lisesi Salnamesi.

Yine bir kararla hapishane mahkumları da seferberliğe dahil edilmişlerdir. Seferberlik yılları içinde Birinci Dünya Savaşı dolayısıyla Balıkesir'de harp hastaneleri kurulmuştur[54]. Bu kurulan hastaneler de yaralı askerlerimiz tedavi edilmiştir. Yöre halkı tarafından destek gören askerlerimiz iyileşme süreçleri boyunca morallerini yüksek tutmuşlardır. (Ayhan, 2023: 35).

Aydın Ayhan, çalışmalarında Çanakkale de savaşan askerlerimizin gündelik hayatına dair bilgi vermeyi de ihmal etmemiştir. Gündelik hayatta askerler talimlerden sonra serbest kaldıkları vakitlerde eğitim dışında biraz da kendilerine moral ve motivasyon vermesi adına birbirlerine halk hikayeleri anlatmak, tavla oynamak, çay ve kahve içmek, hatıra defteri tutmak, gazete okumak[55] gibi işler yaparak vakitlerini doldurmuşlarıdır. Bu tarz etkinlikler askerin moralini yüksek tutmak için bir nebze olsun etkili olmuştur. Özellikle ailelerinden gelen mektuplar ya da onlara mektup yazmak haber almak askere dayanma gücü vermiştir. Mektup yazmak yahut okumak dayanışma ortamı yaratmış okuma yazma bilenler okuma yazma bilmeyen askerlerimizin mektup okuma yahut yazma konusunda onlara yardımcı olmuşlardır. Yine askerlerin moralini yükseltebilmek adına güreş ve ip çekme gibi çeşitli oyunlar oynatılmış hatta cephe tiyatroları oynanmıştır. (Ayhan, 2023: 124-127).

Bu savaşta çok fazla askerimiz şehit olmuştur. Mevcut kayıp sayının tam olarak bilinemediğini Yunan işgali altında bulunan bölgelerde askerlik şubesi kayıtlarının düşman eline düşmemesi için yok edildiğini dahası bazı askerlerimizin askerlik kayıtlarının İstanbul Harbiye Nezaretine ulaşmasında sorun olduğu için askerlerimize dair net bilgiye ulaşılamamaktadır. Farklı kaynaklar şehit sayısını 50 binlerde göstermektedir. İsimleri bilinsin yahut bilinmesin tüm şehitlerin aziz kanı bu kutsal toprakları sulamış olduğunu bilmek ve onlara sonsuz saygı duymak gerekmektedir. (Ayhan, 2023: 211).

Aydın Ayhan, Çanakkale'ye yönelik çalışmalarını hatıralar üzerinden yürüterek o dönemi yaşamış kişilerin anılarını toplayarak eserlerinde yer vermiş bu hikayelerin

[54] Erdek Harp Hastanesi, Edremit Revir Hastanesi, Susurluk Harp Hastanesi gibi çoğu ilçede kurulan hastaneler örnek verilebilir.

[55] Tanin, Sabah, Turan gibi gazeteler okumuşlarıdır.

unutulmasına izin vermemiştir. "Anafartalar Kahramanı" Mustafa Kemal'in Çanakkale Cephesindeki önemini vurgulamayı ihmal etmemiştir.

4.4.2. Aydın Ayhan ve Sanat

Tarih araştırmalarının ve Öğretmenliğin yanı sıra çok yönlü bir insan olan Aydın Ayhan, sanatla da iç içe bir yaşam sürmüştür. Küçük yaşlardan beri şiire ilgi duymuştur. Bundan dolayı sık sık şiir ezberleyen Aydın Ayhan, dost meclislerinde ezberlediği şiirleri okuyarak ortama neşe katmıştır. Okuduğu şiirlerin etkisiyle gençlik yıllarında kendisi de şiir yazmaya başlamış fakat hayat meşgaleleri ve yoğunluk sebebiyle şiir yazmaya ara vermiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024). Fakat ilerleyen yıllar içinde şiir yazma tutkusu onu yeniden ele geçirmiştir. Ve şiirler yazmaya yeniden başlamıştır. Onu şiir yazmaya ve yazdıklarını kitap haline getirmeye Anadolu'nun Türküleri ve Kültürümüzün etkisi yönlendirmiştir. Okuma yazma dahi bilmeyen Anadolu insanın dilden dile dolaştırdığı maniler, yaşanmış hikayeleri umutları, acıları, barından türküler farklı değerler anlamlar taşımaktadırlar. Anadolu halkının bu sözlü kültürü birçok şaire ilham kaynağı olmuş onları beslemiştir. Aydın Ayhan da bu isimlerden birisidir. Emeklilik hayatına başladıktan sonra eşi Huri Hanım ile birlikte Balıkesir ilinde bulunan Türkü Dostları Topluluğu'na katılmıştır. Bu toplulukta türkülere eşlik eden Aydın Ayhan, iki konserde solo türküler okumuştur. Emekli olmasına rağmen BTİOYO öğrencilerini de bu topluluk ile tanıştırmış öğrencileri ile birlikte türküler söylemiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Aydın Ayhan, şiirlerini yazarken yüreğinden geçenleri hissettiklerini olduğu gibi şiire aktarmış bazen heyecanlı, bazen çoşkulu, bazen hüzün ile şiire adeta içini dökmüştür. Şiirlerinde uyak, Kafiye şekil kalıplarına uymamıştır. Yazdığı şiirlerinden birkaçı kıymetli bestekâr Sıtkı Sahil[56] tarafından bestelenmiştir. Bestelenen şiirlerinden birisi olan "Eski Fotoğraflar" Nihavend Tango[57] olarak bestelenmiştir. Bestelenen

[56] Sıtkı Sahil, 1955 yılında Erzurum'da dünyaya gelmiştir. Türk Sanat müziğine yönelerek kendini bu alanda geliştirmiştir. 1978 yılında TRT Erzurum Radyosu'nda akitli ses sanatçısı olarak görev yapmıştır. 1981 yılında ise Balıkesir'e tayin olmuştur. Balıkesir Türk Müziği Korosu'nu oluşturmuş ve Müfredatını İstanbul Teknik Üniversitesi ve Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı müfredatlarından yararlanarak hazırlamıştır. Dahası 1997 yılında "Balıkesir Birinci Türk Müziği Sempozyumu" Balıkesir'e sağladığı katkılardan biridir. Ayrıca 30 Ekim 2006 tarihinde "Balıkesir Musiki Derneği"'nin kurulmasına öncü olmuştur.

[57] Nihavend makamında bestelenmiş tango ritimli şarkılardır. Nihavend makamı, Batı müziğindeki minör dizelere benzeyen etkileyici bir Türk makamıdır.

bir diğer şiiri ise “Maziden Hatıramsın” konserde Nusret Bey tarafından okunmuştur. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024). Aydın Ayhan, daha birçok şiir yazmış ve şiirlerini kitaplarda toplamıştır[58]. Tarihle bağını yansıtan şiirlerinden birisini paylaşmak faydalı olacaktır.

Rumeli’ye Hasret Türküsü

Bir sevda, bir hasret türküsüdür Rumeli,

İçimde bin yıldır söylenegelen.

Özlerim toprağını, taşını, güneşini,

Özlerim seni asırlar ötesinden.

Nice Sevdalar yaşandı, yollarda kaldı,

Su üstüne yazıldı buzlara kaldı.

Dağ kuytularında sellerde kaldı,

Ah Rumeli farkında mısın?

Nice taze fidanlar yolunda öldü,

Kimi ağladı, kimi güldü,

Sevgin kalbimdeki nadide bir güldü,

Ah Rumeli farkında mısın?

Hala izlerimi taşırsın her zerrende,

Nice Koçyiğitler yatar sinende,

O eski günler geri dönende,

Koşup gelirim sana güzel Rumeli.

(Ayhan, 2022: 78.)

Aydın Ayhan, sadece şiirle ilgilenmemiş bunun dışında farklı bir alan olan tiyatroya yönelmiştir. Çanakkale Savaşı etkisi öyle büyük ve mühim bir savaş olmuştur

[58] Şarkılara Türkülere Şiirler ve Aydınca.

ki ülkenin neresinde bahsi geçerse geçsin tüyleri diken diken etmiştir. Balıkesir Çanakkale'ye komşu il olması sebebiyle savaşa buradan pek çok asker gitmiş ve burada şehit olmuştur. Balıkesir yaşanan bu acılara bizzat tanık olmuştur. Balıkesir üzerine birçok araştırma yapan Aydın Ayhan, Çanakkale Savaş'ından etkilenmiştir. Bu konuda da derin çalışmaları mevcuttur. Sadece araştırma yapmakla kalmayıp bu mühim konu üzerine "Çanakkale 1915"[59] isimli tiyatro oyununu yazmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Tiyatro yazma deneyiminin yanı sıra senaryo yazma deneyimi de olmuştur. Yine tarih araştırmalarının katkısıyla beslenerek "Balıkesir Kongrelerinden Birinci Meclise" isimli filmin senaryosunu yazmıştır. Bu senaryo TRT 1 kanalında 6 Eylül 1994 tarihinde gösterilmiştir. Filmin süresi ise 62 dakikadır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Masalın tanımı Türk Dil Kurumu sözlüğünde: "Genellikle halkın yarattığı, ağızdan ağıza, kuşaktan kulağa sürüp gelen, olağanüstü kişilerin başından geçen olağandışı olayları anlatan öykü türü." Olarak tanımlanmıştır. Kamus-u Osmaniye'de ise "masal" kelimesinin "mesel" kelimesinin değiştirilmiş hali olduğu söylenmiştir. Aslında pek çok farklı sözlüklerde belirtilen anlamlar masalların öğretici yönüne ön plana çıkartmaktadır. Masallar, bir milletin değerini kültürünü anlatmaktadır. Ebeveynlerinden duyduğu masallarla çocuklar hem kendi kültürünü hem de evrensel kültürleri öğrenmeleri konusunda faydalı olmuştur. (Özçelik, tarihsiz: 461-464). Çocukluğunu masallar dinleyerek geçiren Aydın Ayhan, bu masalları toplamayı kaydetmeyi ihmal etmemiştir. Her halkın kendine özgü olan masalları o halkın kültürünü yansıttığını vurgulayan Ayhan, Balıkesir, İvrindi, Sındırgı, Bigadiç ve kepsut bölgelerinden derlediği not aldığı masalları "Balıkesir Masalları ve Halk Hikâyeleri"[60] isimli yazdığı kitabında toplamıştır. Balıkesir'in değişik bölgelerinden topladığı bu masallar unutulup gitmekten kurtulmuştur. Dahası Aydın Ayhan, bu eserinde daha önce Balıkesir Halkevi'nin çıkardığı yayınları incelemiştir. Balıkesir Halkevi'nin çıkartmış olduğu "Balıkesir Masalları[61]" isimli kitap bu eserlerden birisidir. Bu kitapta olmayan masalları toplayıp yayınlamaya gayret göstermiştir. Yine masallarını kitaba dökerken, halk ağzında nasıl bir anlatım varsa, duyduğu masalcı teyze yahut köyün masalcısı tarafından anlatılan

[59] 1915 Çanakkale (Tiyatro), Şehitkale yayıncılık, İzmir 2008.
[60] Balıkesir Masalları.
[61] İsmail Hakkı Akay, Balıkesir Halkevi, 1942.

masalları olduğu gibi kendi ağızlarıyla yazmıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024). Bundan dolayı yazımı TDK kurallarına göre yapılmamıştır. Bu şekilde yazarak Aydın Ayhan, hem okuyucuya samimi bir hissiyat vereceğini düşünmüş aynı zamanda Balıkesir ağzı üzerine çalışan araştırmacılara katkı sağlayacağını düşünmüştür. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak, 2024).

Aydın Ayhan, bu alanda çalışmalarını sadece şiir, senaryo ve tiyatro yazmakla sınırlı bırakmamıştır. Balıkesir'e ait masalları halk hikayelerini topladığı gibi babasının söylediği manileri de toplamıştır. Mani'den bahsetmemiz gerekir ise; Mâni belirli bir ezgi ile söylenen anonim halk şiirinin en küçük nazım biçimidir. Mâni söylemek, Anadolu ve diğer Türk coğrafyasında oldukça geniş bir alana yayılmıştır. Eskilerin deneyimlerinden gelen kuşaktan kuşağa sözlü bir aktarım geleneğidir. Maniler, bize Anadolu insanının duygularını anlatmaktadır. Anadolu insanının yaşadıkları heyecanları, üzüntüleri, Sevinçleri manilerden öğrenmekteyiz. Mâni çoğunlukla dört dizeden oluşan yedi hecelik bir türdür. Dörtlük içerisinde ise genel bir anlam bütünlüğü mevcuttur. Daha çok ana konu son iki dizede vurgulanmaktadır. İlk iki dize hazırlık aşamasıdır. Maniye kafiye verilmesi konusunda anlatıcıya fayda sağlamaktadır. (Artun, tarihsiz: 1-3). Bazen aşık atışmasına, bazen yarışmaya dönen mâni söylemek köyde halk işlenirken; davar güderken, tarlada çalışırken bir eşlikçi olmuştur. Maniler televizyonun ve radyonun olmadığı iletişim araçların zayıf olduğu o yıllarda bir iletişim aracı vasıtasını da görmüştür. Günümüzde pek yaygın olmasa da daha çok Ramazan aylarında davulcunun davul çalarken söylediği maniler Ramazan ayına güzellik katmaktadır. Balıkesir yöresi manilerini toplayan Aydın Ayhan, manilerin bir şehre yahut tek bir yöreye özgü olmadığını belirtmiştir. Gezdiği gördüğü farklı illerde aynı manilerin var olduğunu tespit etmiştir. Bilhassa Birinci Dünya Savaşı ile ilgili maniler birçok ilimizde söylenmektedir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024).

Balıkesir ilinde Balıkesir manilerine dair ilk çalışmalar Balıkesir Lisesi öğretmenlerinden Gazali Bey tarafından yapılmıştır. Hatta yine öğretmen olan Eminittin Bey'in çıkardığı "Gençler Yolu" dergisinde yayınlanmıştır. (Ayhan, 2022: 9).

Aydın Ayhan'ın babası Sami Bey, Balıkesir İvrindi- Otmanlar köyünde öğretmen vekilliği yaptığı sırada[62] bir arkadaşıyla birlikte 1900 kadar mâni toplayıp defterine not almıştır. Not aldığı bu maniler Aydın Ayhan'a ilham olmuş kendisi de 1975-

[62] 1936-1937 yılları

1976 yıllarında benzer yörelerde araştırma yapmıştır. Fakat yaptığı araştırmalarda babasının topladığı manilerin unutulmuş olduğunu gözlemlemiştir. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak,2024) Bundan dolayı babasının kayıt altına aldığı ve köy köy dolaşarak topladığı manileri bir kitap haline getirerek unutulmaya yüz tutan manilerimizi sadece Balıkesir halkına değil Anadolu'muza kazandırmıştır.

Bazen kına gecesi gibi eğlencelerimiz de bazen de hüzünlü anlarımızda yaktığımız manilerimizi Aydın Ayhan'ın derlediklerinden birkaçını paylaşmak oldukça faydalı olacaktır.

Çanakkale Boğazı

Dinmez yürek sızı

Yeri göğü kapladı

Gelinlerin avazı.[63]

(Ayhan, 2022: 232).

Hey gemici gemici

Nerden aldın pirinci

Benim bir sevdiğim var

İvrindi'de birinci.

(Ayhan, 2022: 118).

Hayatının her döneminde şiir ve sanatla iç içe olmayı tercih eden Aydın Ayhan, çalışmalarında Balıkesir'in önemli figürlerinden birisi olan Hasan Basri Çantay'ın yazmış olduğu şiirleri Yusuf Akgül ile derlemiştir. Daha ziyade yaşadığı dönem Millî Mücadele dönemine denk gelmesi dolayısıyla vatanın kurtuluşunu arzulayan bir vatandaş olarak epik konulu şiirler kaleme almıştır. Yazdığı şiirlerini çeşitli gazete[64] ve dergilerde yayınlamıştır. Çok yönlü bir kişiliğe sahip olan Hasan Basri Çantay yakın arkadaşı Mehmet Akif Ersoy kendisini etkilemiştir. Edebiyat anlayışı "sanat hayat

[63] Çanakkale Savaşı dolayısıyla yakılmış bir mâni.
[64] Zafer-i Milli ve Ses gazetesi gibi gazeteler.

içindir", "Eser toplum hayatına faydalı olmalıdır." Ve "Edebiyatta ahlak aranmalıdır." Görüşünü savunmuştur. (Ayhan, Akgül, 2014: 26). Sanat anlayışında şiir yazarken hem halk edebiyatı tarzında hem de divan edebiyatı tarzında şiirler yazmıştır. Hasan Basri Çantay'ın şiirinden bir dörtlük paylaşmak faydalı olacaktır.

"Bir gün gelecek sen de perişan olacaksın

Ey gonca, bu cem'iyeti her dem mi sanırsın?

Zâlim yine bir zulme giriftâr olur âhir,

Elbette olur ev yıkanın hânesi vira…"[65]

4.4.2. Aydın Ayhan ve Biyografi;

Aydın Ayhan, çalışmalarında birçok farklı konuyu ele almıştır. Gerek milli mücadele dönemi gerekse Balıkesir şehir tarihi araştırmalarına dahil olmuştur. Bu çalışmalarına yine Balıkesir şehir tarihinde önemi herkesçe bilinen kişilerin hayatını araştırarak literatüre kazandırmaya önem göstermiştir. Sıtkı Yırcalı hakkında yazmış olduğu eser buna örnek verilebilir. Aydın Ayhan, bu eseri kaleme almadan önce aileyle görüşme sağlayarak onlardan bir sandık dolusu belge almıştır. (Ayhan, Kişisel İletişim, Ocak 2024.). Aileden almış olduğu belge ve fotoğrafları çalışmasında gerekli gördüklerini kullanmış okuyucunun da erişmesine vesile olmuştur. Çalışmasında Sıtkı Yırcalı'ya dair eksik bir yön bırakmak istemeyen Aydın Ayhan, onun şiirlerine, siyasi hayatına ve özel yaşantısına dair mektup gibi belgeler yayınlamıştır. Konuyla ilgili Sıtkı Yırcalı'dan kısaca bahsetmek faydalı olacaktır. 1908 yılında Balıkesir'de dünyaya gelen Sıtkı Yırcalı "41 Bayrak Adam"[66] olarak tanınan milli mücadelecilerden Yırcalızâde Şükrü Efendi'nin oğludur. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra doktora eğitimi için Paris'e gitmiştir. Aktif bir yaşam süren Sıtkı Yırcalı Balıkesir Postası Gazetesi'nin sahipliği ve başyazarlığı görevlerini icra etmiştir. Siyasetle de yakından ilişkisi bulunan Sıtkı Yırcalı aynı zamanda 1945 yılında DP'nin kuruluşunda yer almıştır. Daha sonra İbrahim Sıtkı Yırcalı ve erkek kardeşi Sırrı Yırcalı 27 Mayıs 1960 ihtilali sonucu ilkin Yassıada'ya daha sonra Kayseri cezaevine gönderilmiştir. Davaların sonuçlanıp af ile serbest kalınmasından sonra AP'de aday olmuştur. (Ayhan, 2022: 7). Çok yoğun bir siyasi hayat süren Sıtkı Yırcalı DP döneminde

[65] Birinci Dünya Savaşı üzerine yazdığı şiir.

[66] Millî Mücadele döneminde Balıkesir'de Alacamescit toplantılarına katılan 41 vatansever kişi. Mevcut liste Alacamescit'te bulunmaktadır.

9.10.11. dönem Balıkesir Milletvekilliği görevini icra etmiştir. Kendisi 29 Aralık 1988 yılında 80 yaşında hayatını kaybetmiştir. (Ayhan, 2022: 9) Aydın Ayhan, Balıkesir Milletvekilliği yapmış aktif siyasi yaşamı olan Sıtkı Yırcalı'nın meclis konuşmalarını dahi çalışmasına ekleyerek o günlerde yaşanan olaylara ışık tutmak istemiştir.

Aydın Ayhan, Balıkesir'de yaşayan önemli şahsiyetlerle ilgili çalışmalarına Millî Mücadele kahramanlarından olan o dönemde savaşmış efelerin anılarından yola çıkarak devam etmiştir. Kendisi o kahramanların vatanı savunurken ne yaşadıklarını iç dinamiklerini ortaya çıkaran çalışmalar ortaya koymuştur. Çingene Ali Efe de çalışmalarında yer ayırdığı kişilerden birisi olmuştur. Gönen Çingenelerinden olan Ali Efe 1. Dünya Savaşı yıllarında askere gitmiştir. İlerleyen yıllarda Teşkilat-ı Mahsusa'ya girmiştir. Burada başarılı çalışmalar gerçekleştirmiştir. Dahası Çingen Ali Efe Köprülü Hamdi Bey[67]'in fedailerinden birisi olmuştur. Akbaş Cephaneliği[68] baskınında görev almıştır. (Ayhan, 2022: 92). Aldığı görev ve sorumlulukları layıkıyla yerine getirmeye çalışan isimlerden olmuştur. Diğer Millî Mücadele kahramanları kadar ünlü olmayan Çingene Ali Efe de unutulmaya yüz tutmuş kahramanlarımızdandır.

Yine Aydın Ayhan, ilgili çalışmalarında Çingene Ali Efe ve çetesi ile Yunanların baş edemeyip İngiliz güçlerinden yardım istediklerini belirtmiştir. Fakat İngilizler bu işe direkt olarak karışmayı tercih etmeyerek kendileri ile iş birliği içinde bulunan Anzavur Ahmet'e bu konuyu yönlendirmişlerdir[69]. (Ayhan, 2022: 96).

Bu yönlendirme sonucu Anzavur Ahmet her fırsatta Çingene Ali Efe'nin peşine düşse de Çingen Ali Efe faaliyetlerini sürdürmeye devam etmiştir. Aydın Ayhan mevcut çalışmasında dönemin asayiş raporlarını da incelemiştir. Jandarma raporları

[67] Köprülü Hamdi Bey; 1888 yılında Vardar'ın Köprülü kasabasında dünyaya gelmiştir. Bundan dolayı Köprülü Hamdi Bey olarak anılmaktadır. 1916 yılında Balıkesir'in Sındırgı ilçesi kaymakamlığına atanmıştır. Daha sonra ise 1917 yılında Balıkesir'in başka ilçesi olan Edremit'e atanmıştır. Kendisi Edremit Darül- Eytam (Edremit Yetimler Yurdu)'nu kurmuştur. Buranın bir odasını da İdman Yurdu olarak faaliyet göstermesini sağlamıştır. Kendisi Millî Mücadele için önemli bir figürdür. Akbaş Cephaneliği baskınında görev almıştır.

[68] Akbaş Cephaneliği Baskını; 30 Ekim 1918 de İmzalanan Mondros Mütarekesi ile Osmanlı İmparatorluğu'nun orduları terhis edilmiştir. Bu durum dolayısıyla cephaneliklere de el konulmuştur. Millî Mücadeleciler silah sıkıntısı çektiklerinden işgal kuvvetlerinin elinde bulunan cephanelikleri kaçırmayı düşünmüşlerdir. Gelibolu yarımadasında bulunan Akbaş civarındaki Fransız korumasında olan cephaneyi Dramalı Rıza Bey, Köprülü Hamdi Bey başarılı bir şekilde ele geçirmiştir. Maalesef ki baskın çok başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiş olsa da Anzavur'un adamları Köprülü Hamdi Bey'i pusuya düşürerek şehit etmişlerdir. Dramalı Rıza Bey ise cephaneliğin Anzavur'a geçmemesi için bir fedakârlık yaparak cephaneliği imha etmiştir. (21 Şubat 1920).

[69] Ahmet Anzavur, Çingene Ali Efe'nin başını getiren kişiye 500 lira mükafat vereceğini duyurmuştur.

İstanbul'a gönderildiğinden Milli Müfrezelerde bulunan kişilerin bilhassa "eşkıya", "Şaki" olarak raporlarda adları geçmiştir. (Ayhan, 2022: 100).

Tam olarak biyografi çalışması sayılmasa da Aydın Ayhan, Balıkesirli gazilerimizin anılarını da yaşatmak ve vatan için sarf ettikleri çabayı tüm halka göstermek istemiştir. Bundan dolayıdır ki yapmış olduğu çalışmalarında gazilerimizin anılarını dinlemiş onların anlatımlarından ve belgelerden yola çıkarak çalışmalarını düzenlemiştir. Gazilerimizi dinlemeye öncelikle yakın çevresinden başlamıştır. Balıkesir'li gazilerimiz ile ilgili olan çalışmasında bir sohbet havası içerisinde oldukça samimi bir dille gazilerimizle olan görüşmelerini onlarının hangi köyde, ilçede ikamet ettiklerini savaştaki katkılarını elinden geldiğince aktarmıştır.

Çalışmasında gazilerimizin yanı sıra gönüllü olarak savaşa katılan kahraman kadınlarımızı eklemeyi ihmal etmemiştir. Hatta Aydın Ayhan, ismi[70] dahi bilinmeyen kadın kahramanımızın erkek kardeşinin vefatı dolayısıyla erkek kılığında Çanakkale Cephesine savaşmaya gittiğini ve oradan sonra Gazze cephesinde şehit düştüğü haberinin öğrenildiğini yazmıştır. (Ayhan, 2022: 66).

Savaştan geri dönen gazilerimiz ülke kurtulsa da harbin yıkıcı etkilerini kolay kolay üzerlerinden atamamışlardır. Savaş sonrası da bir araya gelen ihtiyat zabitleri[71] "İhtiyat Zabitleri Cemiyeti" adı altında toplanmışlardır. Bu toplantılar Çantayzade Abdullah Efendi'nin Yeşilli Camii'nin yakınında bulunan dükkanına gerçekleştirilmiştir. Maalesef ki cemiyetin ömrü kısa olmuştur. Menemen olayı[72] dolayısıyla ilan edilen sıkı yönetim ile diğer dernekler ile birlikte "İhtiyat Zabitleri Cemiyeti" de kapatılmıştır. (Ayhan, 2022: 90).

Aydın Ayhan, vatan savunmasında büyük zorluklarla başarı elde ederek vatanını gelecek nesillere emanet eden şehitlerin ve gazilerin hiçbirinin unutulmamasını istemiştir. Onların aziz hatıralarını yaşatmayı hiç değilse isimlerini gelecek nesillere duyurmayı boynunun bir borcu olarak bilmiştir. Bundan dolayıdır ki eserlerinde şehitlerimizin listesini yayınlamıştır. (Ayhan, 2022: 352-364).

[70] Aydın Ayhan, bu olayı çok araştırdığını fakat konuya dair detaylı bilgi edinemediğini belirtmiştir.

[71] Yedek subay.

[72] Menemen Olayı; 23 Aralık 1930 tarihinde meydana gelmiştir. İzmir'in Menemen ilçesinde gerçekleşen bu olayda şeriat isteyen bir grubun vatani görevini yedek subay olarak yapan öğretmen Mustafa Fehmi Kubilay'ın şehit edilmesi olayıdır. Laiklik mücadelesi açısından önem arz etmektedir.

Paşa Camii'ne dair yaptığı araştırmalarında caminin haziresinde bulunan Necati Bey'e ait şehit mezarına da dikkat çekmiştir. Necati Bey'in nasıl şehit olduğuna dair araştırmalarını gerçekleştiren Ayhan, çalışmasında bu olaya dair "Karesi Gazetesi" nin haberinde rastlamıştır. Haberde Gönen Jandarma kumandanı Necati Bey'in Gönen ilçesinin Saraçlar köyü'ne eşkiyaların halkı rahatsız ederek para talep etmesi üzerine peşlerine düşmüştür. Asmalıdere köyünde konuyla ilgili soruşturma yapsa da bir şey bulamayan Necati Bey Manyas'ın Kazaklar karyesine doğru iz sürerek Manyas'ın Akdoğan çiftliğinde bu kişileri bulurlar ve Necati Bey burada çıkan çatışmada göğsünden yaralanarak şehit edilmiştir. (Ayhan, 2022: 392-393).

Daha önce de bahsedildiği üzere Aydın Ayhan çalışmalarının büyük bir kısmını Millî Mücadele, Çanakkale, şehitlerimiz ve gazilerimiz ile ilgili konular üzerine gerçekleştirmiştir. Çalışmaları o dönmelerde yaşanan atmosferi hissetmemiz açısından önem arz etmektedir.

4.4.3. Balkanlardan Karesi'ye

Balıkesir şehri, Osmanlı Devleti'nin zayıflayarak Balkanlar'da toprak kaybetmeye başlamasından ve ağır kayıplar yaşanan Osmanlı- Rus savaşından sonra Balkanlardan göçmek zorunda kalarak birçok sıkıntıya göğüs germeye çalışan muhacirlerin bir kısmı Balıkesir şehrine yerleştirilmiştir. En çok göç alan şehirlerden birisi olan Balıkesir'de yeni yerleşim yerleri yani köyler kurulmuştur.

Aydın Ayhan, bir şehir tarihi araştırmacısı olarak burada yaşanan göçleri yaşadığı toprakları terk etmek mecburiyetindeki Türk vatandaşlarımızın torunlarının dedelerinin daha önce Balkanlar'da yaşadıkları topraklar hakkında bilgi sahibi olması olabilmesine adına bu göçleri ve göç hikayelerini araştırmaya önem göstermiştir.

Kendisinin de annesinin dedesi 93 muhacirlerinden olup Deliorman bölgesinden Razgrad'tan gelmiştir. (Ayhan, 2013: 218). Çalışmalarında burasının kendisinde bir sıcaklık hissiyatı uyandırdığını belirten Ayhan, bu bölgeye dair de araştırmalar yapmıştır. (Ayhan, 2013: 218). Aydın Ayhan, Balkan yöresine dair yaptığı araştırmalarını o topraklardan bin türlü zorluk ile göçen tüm muhacirlere armağan etmiştir. (Ayhan, 2013: 14).

Aydın Ayhan, çalışmalarında Rumeli üzerine gerçekleştirilen göçlerin Karesi toprakları üzerinden geçilerek gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Dahası bu göçen aileler arasında Osmanlı'ya katılan Anadolu beyliklerinin başındaki beylik ailesi de

bulunmaktadır. Göç eden kişilere 1690 yılından itibaren "Evlâd-ı Fatihan" olarak onurlu bir isim verilmiştir. Konuyla ilgili çalışmasında çok kez vurgu yapan Aydın Ayhan, Rumeli'de Türk hakimiyetinin o bölgeye barış getirdiğini daha önce o bölgede kargaşanın hâkim olduğunu ve Türk hakimiyeti sonucu orada yaşayan halkın rahat bir nefes aldığını belirtmiştir. (Ayhan, 2013: 22-27).

Bir zamanlar bizim olan o topraklarda Türk varlığını detaylı olarak çalışan Aydın Ayhan, Tırnova, Selanik, Varna, Üsküp, Manastır gibi şehirlerde Türk varlığını oradaki yöneticiler, oraya bağlı köyleri arşivlerden bulabildiği kayıtları paylaşmıştır. Aydın Ayhan'ın bu konudaki çalışmaları atalarının göçtüğü yerleri merak eden öğrenmek isteyen torunlarının fikir sahibi olmasına, belki daha fazla araştırma yapmaya ilgi duyması konusunda ilham vermiş ve yol göstermiştir.

4.4.4.Aydın Ayhan'ın Eserlerine Dair Bir Değerlendirme;

Aydın Ayhan, çocukluk yıllarından itibaren tarih ile iç içe bir yaşam sürmüştür. Eğitim hayatında kariyerini her ne kadar Almanca öğretmenliği üzerine inşa etmiş olsa da küçük yaşlarından itibaren dinlemiş olduğu anılar onun ilerleyen yıllarda daha fazla anı ve belge toplamaya teşvik etmiştir. Çalışmalarının çoğunda birinci el kaynaklara ulaşmaya çalışan Aydın Ayhan, araştırmalarını konuyu bilen kişilere sorarak şekillendirmiştir. Bir başka deyişle hatıratlara anılara dayandırmıştır. Öğretmenlik mesleğini icra ettiği Anadolu'nun değişik bölgelerinde boş durmamış araştırmalarına devam etmiştir. Orada tanıdığı kişilerden gerek Birinci Dünya Savaşı'na yönelik gerekse tarihimizde önemli yer tutmuş kişilere yönelik bilgiler ve belgeler edinmeyi ihmal etmemiştir.

Çalışmaları Birinci Dünya Savaşı, Çanakkale Savaşı, üzerine olmasının yanı sıra Balıkesir'in kültürel mirasına da yöneliktir. Eserlerinde genellikle kullanmış olduğu dil akademik olmaktan ziyade akıcı ve sohbet havası içerisinde okuyucuya karşı yakın ve samimi bir dil kullanılmıştır. Bu da okuyucunun mevcut durumu daha kolay idrak edebilmesine yardımcı olmuştur. Bilhassa eserlerinde bilgileri elde etme aşamasında yaşamış olduğu anıları ve durumları paylaşmış olması okuyucu ile samimi bir bağ oluşturmuştur.

Eserlerinin, pek çoğu Balıkesir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları tarafından basılmıştır. Aydın Ayhan Balıkesir Belediyesi ile ortak çalışmalar yürüterek Balıkesir şehri üzerine çalışmalarını sürdürmüştür. Bu sebeple daha önce farklı yayın evlerinden

basılmış olan bazı eserlerinin içeriğinin bir kısmı Balıkesir Belediyesi'nin basmış olduğu yayınlarda farklı isimlerle basılmıştır. Çalışmalarını ilerleyen süre zarfında geliştirmiş olması da bir etken olmuştur. Bu duruma birkaç eserinde rastlamakla birlikte örnek verecek olursak; Manisa Valiliği tarafından 2012 yılında basılan "Çanakkale Ah Çanakkale" isimli eserde bulunan Azman Dede ve Galatasaraylılar, Atatürk'ün Anlattıkları isimli bölümler daha sonra Balıkesir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları tarafından 2023 yılında basılan "Balıkesir'den Seferberlik Ve Çanakkale Hikayeleri" isimli farklı bir eserde de mevcut olarak görülmektedir. Yine benzer durum "Balıkesir'in Kimliği" eserinde de mevcuttur. Bu mevcut eserde geçen bazı bölümler yine Aydın Ayhan tarafından yazılmış olan bir başka eserinde mevcuttur. Bu eser Zağnos Kültür Vakfı Yayınlarından çıkmış olan "Balıkesir Ve Çevresinde Yörükler Çepniler Ve Muhacirler" eseridir. Aydın Ayhan, farklı yıllarda yayımlamış olduğu kitaplarında aynı konulara yer vermiş olsa da zamanla çalışmalarının üzerine yeni güncel bilgiler ekleyerek bir sonraki kitabında yer vermeyi ihmal etmemiştir.

Yine kendisinin önemli araştırmalarını barındıran eseri "O Topraklar Bizimdi" bir ve ikinci cildi. İçerik olarak daha önce basılmış olan Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Derneği tarafından basılmış olan eseri "Rumeli ve Akdeniz Adalarında Türk Varlığı" eseri ile aynı konuları barındırmaktadır. İki farklı eserin de ilk başlığı "Rumeli'de Türk Askeri Varlığı" konusu ile başlamaktadır. Aynı sıra ile iki eser de devam etmektedir. Sadece "Rumeli ve Akdeniz Adalarında Türk Varlığı" eserinin son kısmında Balkan muharebeleri sırasında Bulgaristan'da bulunan İngiliz Gazeteci Philip Gibbs'in izlediği iki Türk'ün idam edilmesi ile ilgili The Graphic Dergisi'ne yollamış olduğu fotoğraflı haber yer almaktadır. Diğer eserinde bu kısım yer almamaktadır. Her ne kadar bahsi geçen eserlerde başlık farklı olsa da içerik bakımından benzerlikler vardır. Bundan dolayı mevcut okuyucu eserleri alırken sadece kapak kısmına değil içerik detayını da takip etmesi aynı içeriğe sahip eseri tekrar almaması bakımından daha faydalı olacaktır. Eserleri okuyan kişilerde kafa karışıklığı yaratan bu durum mevcut eserlerin tam manasıyla akademik eser olmadığının bir göstergesidir.

Mevcut farklı eserlerde içeriklerin tekrar etmesinin yanı sıra, Eserlerin bazılarında bariz basım hataları bulunmaktadır. Örneğin Balıkesir'in Kimliği isimli eserinin 102 ve 108. Sayfalarında Hardal Yörükleri başlığı altında birebir aynı konu başlığı ve açıklaması verilmiştir. Ve 2020 baskısı olan mevcut eserin daha sonraki 2022 ve 2023 baskılarında da aynı hata düzeltilmemiştir. Bunun gibi benzer basım hataları diğer

eserlerinde de vardır. Bu durumda eserlerin sayfa sayısı hatalı basım sebebiyle artmıştır.

Eserlerinde kullanmış olduğu mevcut dil akademik dilden ziyade daha çok günlük kullanılan dile uygundur. Örnek verecek olursak "Geçen Yüzyıla İz Bırakan Balıkesirli Sıtkı Yırcalı" eserin 50. Sayfasında akademik dilden uzak olan "gene" ifadeleri kullanılmıştır.

Aydın Ayhan'ı sadece bir tarih araştırmacısı olarak değil aynı zamanda şair yanı ile de tanırız. İncelik isteyen araştırmadan çok daha farklı bir dal olan şiir de güzel neticeler elde etmiş şiir kitapları ortaya çıkarmıştır. Yazmış olduğu şiirlerde sevgi ve mutluluk temasının yanı sıra yine tarih araştırmalarından beslenerek özlem ve gurbet temasına da yer vermiştir. Bu da farklı bir tür olan şiir de bile tarihsel araştırmalarının etkilerini yansıtmaktadır.

Meydana getirdiği eserlerini severek ortaya çıkaran Aydın Ayhan tarihçi olmasa da bir Balıkesirli olarak Balıkesir ile ilgili pek çok araştırma yaparak unutulmaya yüz tutan bazı konuların ve tarihi anıların unutulmasına engel olmuş gelecek kuşaklara aktırılmasına vesile olmuştur. Aydın Ayhan'ın bu katkıları araştırmaları ve emeği her zaman Balıkesir şehri sakinleri için paha biçilemez bir şehir tarihi öğretmeni ilk şehirle ilgili merak edilen konularda ilk başvurulan kişilerden birisi olmasını sağlamıştır.

4.5. AYDIN AYHAN ÇALIŞMALARI

Aydın Ayhan'ın mevcut çalışmaları, ayrı başlıklar altında sıralanmıştır.

4.5.1 Eserler

Balıkesir ve Çevresinde İskân Hareketleri (Balıkesir Rotary Kulüp Yayını 1997).

Balıkesir Yöresi Yağcıbedir Halıları Motif Envanteri-Balıkesir Üniversitesi Yayınları-1997.
(Prof. Dr. Orhan Sekendiz ve Aydan Yüngül ile birlikte)

Balıkesir ve Çevresinde Yörükler, Çepniler ve Muhacırlar-Zağnos Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınları 1999.

Millî Mücadele'de Kepsut-Kepsut Belediyesi 2002(Mevlüt Kır ile birlikte)

Çanakkale...Ah Çanakkale-Şehitkale Yayıncılık İzmir 2004 (2.Baskı 2005) (4.Baskısı 20012)

Dünüyle Bugünüyle Şeftali Diyarı Kepsut-Kepsut Belediyesi 2004

(Mevlüt Kır ve Abdullah Soykan ile birlikte).

Barak Baba (Hacı Bektaş Veli'nin Balıkesir'e Yolladığı Horasan Erenlerinden) Balıkesir 2004.

Bir Üniversite Öğretmeninin Öğrencilerine Mektubu
Burhaniye 2007.

1915 Çanakkale (Tiyatro) Şehitkale Yayıncılık, İzmir 2008.

Balıkesir'in Kimliği 1 (Yörükler). Balıkesir Belediyesi, Balıkesir 2011.

Balıkesir'in Kimliği 2 (Muhacirler). Balıkesir Belediyesi, Balıkesir 2011.

Kendi Yurdunda Esir Olmak (İşgal Yıllarında Balıkesir), Balıkesir 2011.

Rumeli ve Akdeniz Adalarında Türk Varlığı, Doğu Araştırmaları Merkezi İstanbul: 2013.

4.5.2. Bildiriler

İzmir'in İşgali Sırasında Balıkesir- 3 Mayıs 1986 Millî Mücadele'de Balıkesir Paneli (Millî Mücadele 'de Balıkesir -Sayfa:31-51).

Millî Mücadele'de Balıkesirli Eğitimciler-Atatürk, Eğitim ve Türkiye'nin Çağdaşlaşması Semineri- Balıkesir 25 Kasım 1991.

Kurtuluş Savaşında Gönen ve Çevresi –05.09.1993 (Gönen Sempozyumu).

Yeni Bulunan Barak Baba Yatırı ve İyileştirme Özellikleri– ve –Balıkesir Halk Hekimliğinde Sağaltma Ocakları ve Usulleri-(iki bildiri) IV. Türk Tıp Tarihi Kongresi – İstanbul 18-20.Eylül 1996.

İvrindili Çolak Osman Bey'in Öldürülmesi ve Yakılan Türkü – 01 Haziran 1998 Balıkesir, Kültür araştırmaları Sempozyumu.

Edip Harabi'nin Şiirlerinde Vahdet-i Vücut- Gazi Üniversitesi Hacı Bektaş Veli ve Türk Kültürü Sempozyumu 22-24 Ekim 1998.

Anadolu Beyliklerinin ve Osmanlı Beyliğinin İlhanlılar Adına Kestirdiği Sikkeler-XIII. Türk Tarih Kongresi Ankara 4-8 Ekim 1999(Tuncer Şengün ile Ortak).

Anadolu Türkmen Devletleri Arasında Darb Edilen Müşterek Sikkeler ve İlhanlıların Neşredilmemiş Resimli Sikkeleri-XIV. Türk Tarih Kongresi-Ankara (Tuncer Şengün ile ortak).

Hacı Bektaş Veli'nin Balıkesir'e Yolladığı Barak Baba-Uluslararası Türk Dünyası İnanç Önderleri Kongresi-Ankara 23-28 Ekim 2001.

Balıkesir ve Çevresinde İnanç Merkezleri-Uluslararası İnanç Merkezleri Kongresi-Mersin.
(23-27 Eylül 2002)

Çanakkale Savaşları Sırasında Harp Hastaneleri ve Balıkesir İle Kazalarındaki Harp Hastaneleri- VI. Türk Tıp Tarihi Kongresi- İzmir 22-24 Mayıs 2000.

Hadriannoi ve Hadrianeia'da Bulunana Antik Yazıtlar-Alaçam Dağları ve Dursunbey 1.Ulusal Sempozyumu-2-3 Eylül 2002 (Dr. Elmar Schwertheim'dan çevirilerle).

Leisure During War-The Case of Gallipoli (The Dardenelles War of 1915 in The WWI)- Isveç Malmö 23-27 May 2005(Aslı D. A. Taşçı ile ortak bildiri).

Balıkesir'de Abacılık ve Abahane-1.Balıkesir Sempozyumu 17-20 Kasım 2005.

1885 Yılı Bursa Depremi Üzerine Anonim Bir Destan- II. Bursa Halk Kültürü Sempozyumu 20- 21 Ekim 2005.

Elit Üniversite Kavramı ve Türkiye'de Turizm Eğitiminde BTIOYO nun Yeri. (Bildiri)

Balıkesir Üniversitesi 2.Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi (20-22 Nisan 2006).

Şehit Bektaşî Şairi Şevkî bey'in Şiir Dünyası- Gazi Üni. 2.Uluslararası Türk Kültür Evreninde Alevilik ve Bektaşilik Bilgi Şöleni – (17-18-19 Ekim 2007 Ankara).

4.5.3. Ödül

ASAM Ermeni Araştırmaları Enstitüsü 2002 Ermeni Araştırmaları Yarışması 1.Mansiyon.
"100 Yıl Önce Balıkesir'de Bir Ziraat Öncüsü Arvent Agaton Efendi".

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi 2005 Toplumsal Fair Play İletişim Dalı Büyük Ödülü (09.05.2006 İstanbul)

Güney Marmara Gazeteciler Cemiyeti 2008 En İyi Bilim Adamı Ödülü.

4.5.4. Senaryo

Balıkesir Kongrelerinden 1.Meclise – 6 Eylül 1994 de TRT 1 de oynadı (62 dakika).

4.5.5. Çeşitli Dergi ve Gazetelerde yayınlanan makaleler

Als Stipendiat in Deutschland- Der Deutschlehrer Nr.3- 1968/69.

Yabancı Dil Öğrenirken-Giresun Halk Eğitimi Dergisi 1975 sayı 119.

Giresun Aksu Şenliklerinin Tarihsel Nitelikleri-Giresun Halk Eğitimi Dergisi 1976 sayı 133.
Giresun Geçmişi Üzerine Tarihsel Bir Yanılgı-Giresun Halk Eğitimi Dergisi 1976 sayı 139.

Çanakkale'den Kocatepe'te (Ali Çavuş'un Hatıraları) Balıkesir Ekspres Şubat 1979.

Balıkesir ve Çevresinde Yunan Zulmü (İngilizce'den den çeviri) B. Ekspres Mart l979.

Balıkesir Çevresinde Şifalı Otlar – B. Ekspres Mayıs 1979.

Boksör Cemal Çelik'in Ardından- B. Ekspres 16 Eylül 1980.

Trenli Turistler – B. Ekspres 22 Mayıs 1982.

Sigara İçenlerin Bilmesi Gerekenler – B. Ekspres- 19 Şubat 1983 (Alm. çeviri).
.
Alkol İçenlerin Bilmesi Gerekenler – B. Ekspres- 25 Şubat 1983 (Alm. Çeviri).

Uyuşturucular ve Anne–Babaların Bilmesi Gerekenler–B. Ekspres 23 Nisan 1983(Alm. çeviri).

Akıllıca Beslenmenin 10 Kuralı – B. Ekspres 14 Ağustos 1985 (Alm. çeviri).

Yağcıbedir Yörükleri ve Halıları-Türk Folkloru 1986.

Yurt Dışından Dönen Çocukların Uyum Sorunları-Abece Dergisi Sayı:6 1986.

(Server Tanilli "Nasıl Bir Eğitim İstiyoruz?" Sayfa:147-154 arası).

Balıkesir Veremle Savaş Tarihine Notlar-B. Ekspres- Haziran 1986.

Millî Mücadele'de Balıkesirli Hukukçular-Balıkesir Baro Dergisi Eylül 1986 sayı 26.

Balıkesir'de Kütüphaneciliğin Eski Durumu-B. Ekspres 14 Şubat 1987.

Balıkesir'de Türk Aşiretleri-B. Ekspres Nisan 1987.

Millî Mücadele'de Balıkesirli Maarifçiler- B. Ekspres Haziran Temmuz 1987.

Yağcıbedir Halıları- B. Ekspres Ağustos 1987.

Keçeci Hafız Mehmet Emin Efendi'nin Millî mücadele Hatıraları–B. Ekspres Eylül 1987.

Mustafa Hattatoğlu'nun Millî Mücadele Hatıraları-B. Ekspres Eylül 1987.

Millî Mücadelede Balıkesir – Türkiye Gazetesi- 6 ve 7 Eylül 1987.

İlkokullarda Yabancı Dil Dersi Denemesi-Abece Dergisi Sayı:19 Ekim 1987.

Temo'nun Anıları-İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Teşekkülü-Tarih ve Toplum Dergisi, Sayı:39-1987 (Kitap Tanıtım).

Dr. İ. Temo- Atatürk'ü Niçin Severim? Tarih ve Toplum Dergisi-Sayı:57-1988(Kitap Tanıtım).

İşgal Yıllarında Balıkesir – B. Ekspres Eylül-Ekim 1988.

General Kemal Balıkesir'in Millî Mücadele Hatıraları-B. Ekspres Ocak 1988.

Balıkesir Manileri – B. Ekspres Haziran 1988.

Balıkesir Elmalı Manileri – B. Ekspres Ocak 1989.

Sındırgı ve Çevresinde Türk Aşiretleri- B. Ekspres Kasım 1988.

Mysia'dan Karesi Beyliğine Yeni Haber Gazetesi – Mart 1989.

İvrindi ve Çevresinde Türk aşiretleri –B. Ekspres Mart 1989.

Millî Mücadele Yıllarında Balıkesir Basını – B. Ekspres Eylül 1989.

Hasan Basri Çantay'ın Gençlik Yılları-Yeni Asya Gazetesi Aralık 1989.

Balıkesir Barosu 1920 de Kuruldu- B. Baro Dergisi Şubat 1990 sayı 36.

Şeyh Lütfullah Camii Haziresindeki Mezarlar ve Mezarlık Kültürü – Yeni Balıkesir 1990.

İvrindi'de Eski Bir Korkutmaca: Markut-Millî Folklor c:1 Sayı:12- 1990.

Anadolu'ya Gelen En büyük Oğuz Boylarından Çepniler ve Balıkesir Çevresinde Çepni Oymakları- Yeni Haber 1990.

Necdet Sancar'ın Bilinmeyen Bir Eseri- "Tarihte Türk-İtalyan Savaşları" –Tarih ve Toplum, Sayı:79 1990. (Kitap Tanıtma).

Beyaz Ruslar Konusuna Ek olabilecek Bir Hatırat-Karl Friedrich Boree "Die Geschichte eines.

Unbekannten" Tarih ve Toplum Sayı:90 1991 (Kitap Tanıtma)

Çepniler ve Balıkesir Çevresinde Çepni Oymakları- Yeni Haber Mayıs-Haziran 1991 Kazdağı Türkmenlerinin Pirî Sarı Saltuk Baba – 9 Eylül Gazetesi (Edremit)Temmuz 1991.

Balıkesir Çevresinde Manav, Yörük, Türkmen, Çepni ve Tahtacı Oymakları Hakkında Notlar- Yeni Haber 1992.

Hasan Basri Çantay- Merve Dergisi- Mayıs Haziran 1993.

Hasan Basri Çantay'ın "Aşık Hasan" Mahlaslı Birkaç Şiiri-Balıkesir Birlik Eylül 1995.

Hasan Basri Çantay ve Balıkesir Hilal-i Ahsar Cemiyeti-B. Ekspres Ekim 1995.

Hasan Basri Çantay ve Balıkesir Veremle Mücadele Cemiyeti-Yeni Ses Kasım 1995.

Hasan Basri Çantay ve Ses Gazetesi-Yeni Ses Aralık 1995.

Hasan Basri Çantay'n Millî Mücadele Hatıralarına Ek Notlar-Yeni Ses Ocak 1996.

Hasan Basri Çantay'ın İlk Yazıları- Yeni Haber Haziran 2004.

Kaybettiğimiz Rumeli ve Hasan Basri Çantay'ın Unutulmuş bir Şiiri-Merve Eylül 1996.

Millî Mücadele'de Ayvalık Cephesi-Türk Dünyası Tarih Dergisi Subat1990 sayı 38.

(Türk Dünyası Tarih Dergisi Mart 1990 sayı 39)

Millî Mücadele'de İvrindi Cephesi-Türk Dünyası Tarih Dergisi Ağustos 1990 sayı:44

(Türk Dünyası Tarih Dergisi Eylül 1990 sayı 45)

(Türk Dünyası Tarih Dergisi Ekim 1990 sayı 46)

Balıkesir Çevresinde Oğuz Boyları-Türk Dünyası Tarih Dergisi Mayıs 1991 sayı 53.

(Türk Dünyası Tarih Dergisi Haziran 1991 sayı 54)

Balıkesir ve Çevresindeki Oğuz Boyları-Türk Dünyası Tarih Der.Sayı:53 Mayıs 1991.

(Türk Dünyası Tarih Dergisi Sayı:54 Haziran 1991)

Kepsut Tarihine Notlar- B. Ekspres Mayıs-Haziran 1991

Anadolu Selçuklu Paraları Üzerindeki Resimler (J. C. Hinrichs'den çeviri) Türk Dünyası Tarih Dergisi Eylül 1991 Sayı: 57.

Millî Mücadele'de Balıkesirli Din Adamlar-Yeni Asya Gazetesi Ocak 1992.

Çekirge Salgınını Halk Edebiyatı ve Yöresel Halıcılık Üzerine Etkileri-Uludağ Üni.Eğt. Fak. Dergisi Cilt 7 Sayı 2 1992 (Prof Dr. Orhan Sekendiz ile ortak).

Kurtuluş Savaşımızdan Bir Sayfa-Genç Teknik Dergisi Mart 1992.

Atatürk'ün Balıkesir'i Ziyaretleri-Genç Teknik Dergisi Mart 1992

İslam Ordularının İstanbul'u Fetih Teşebbüsleri ve Feth-i Mübin – Türk Dünyası Tarih Araştırmaları –Haziran 1992 sayı 78.

Yağcıbedir Yörük Halılarının Söyledikleri-Türk Dünyası Tarih Dergisi Eylül 1992 sayı 69.

11.ve12.Yüzyıllarda Türkmenlerin Bronz Paraları-Türk Dünyası Tarih Dergisi Mayıs 1992.sayı 77 (J. Hoffmann-Heyden'den Almancadan çeviri)

12.ve 13.Yüzyıllarda Türkmenlerin Bronz Paraları-Türk Dünyası Tarih Dergisi Nisan 1995.sayı 99 (J. Hoffman-Heyden'den Almanca'dan çeviri)

Bosna'ya Ağıt (Şiir)- Kadın ve Aile Dergisi Şubat 1993 sayı 94.

Cem Sultan'dan Güllü Bir Gazel – İzlem Dergisi (Balıkesir) Nisan 1993.

İstanbul Fatihlerinden Zağnos Paşa'nın Hayatı Üzerine Notlar-B. Ekspres Ağustos 1993.

Balıkesir'de 17.Yüzyılın Başlarında Sosyal Hayat-B. Ekspres Ağustos 1993.

İşgal Yıllarında Gönen Olayları ve Çerkezler-Yeni Haber Ekim 1993.

Tam 70 Yıl önce Yapılan Bir Miting Dolayısıyla-Yeni Balıkesir Aralık 1993.

Çanakkale. Ah Çanakkale – Yeni Haber Mart 1994.

Barak Baba Yatırı-B. Birlik Mart 1994.

Balıkesir'e Hizmet Verenler – B. Ekspres Mayıs 1994.

Balıkesir Halkiyatına Notlar (Beş halk hikayesi, beş hayvan masalı) Yeni Haber Eylül 1994.

Balıkesir Yöresinden Beş Hayvan Masalı-Yeni Haber Eylül 1994.

Millî Mücadele Yıllarında Bir Türkü ve Üç Ağıt-Yeni Haber Eylül 1994.

Balıkesir'de Cumhuriyet Döneminde İki Ağıt-Yeni Haber Ekim 1994.

Bir Tiyatro Adamının, Bir Gazetecinin dramı- "Cahit Albayrak"-Yeni Haber 10 Eylül 1994.

Millî Mücadele Yıllarından Bir Türkü, Üç Ağıt- Yeni Haber Ekim 1994.

Balıkesir Lisesi'nin Unutulmaz Öğretmeni Rahmetli Naciye Paksöz Hocamız (Felsefeci Mobidik)- Yeni Haber Kasım 1994.

Balıkesir İzcilik Tarihine Notlar-B. Ekspres Mart 1995.

Balıkesir Lisesi Tarihine Notlar-Yeni Haber Mart 1995.

Balıkesir Lisesi'nin Kuruluş yıllarına Ait Belgeler- Yeni Haber Ekim 1995.

Tatarlar ve Balıkesir'de Kırımlılar-Yeni Haber Nisan 1995.

Balıkesir Milli Eğitim Tarihine Notlar- Yeni Haber Nisan 1995.

Balıkesir Ticaret Odası Tarihine Notlar-B. Tic. Odası Dergisi, Nisan, Mayıs. Haziran. Temmuz 1995.

Esat Adil Müstecaplıoğlu'nun İlk Yazıları (1.Bölüm) Yeni Haber 1990.

Esat Adil Müstecaplıoğlu'nun İlk Yazıları (2.Bölüm) Yeni Haber Nisan 1995.

Esat Adil Müstecaplıoğlu'nun İlk Yazıları (3.Bölüm) Yeni haber Eylül 1995.

Esat Adil ve Avrupa Birliği – Cumhuriyet 11 Ağustos 2003.

Esat Adil Müstecaplıoğlu'nun Unutulmuş "Kazdağı" Şiiri ve "Harabati" Mahlaslı Birkaç Şiiri, Yeni Haber Mart 1997.

Esat Adil Bey'in TÜRK DİLİ Gazetesindeki Yazıları- Yeni Haber Ocak 2000.

Edremit Ticaret Odası Tarihine Notlar-Edremit 9 Eylül Gazetesi Haziran 1995.

Edremit eğitim tarihine Notlar- Edremit 9 Eylül Gazetesi Eylül 1995.

Edremit Kadısını Yüzyıllarca Meşgul eden Birkaç Konu- 9 Eylül Gazetesi Eylül 1995.

Edremit'in Spor Tarihine Notlar- 9 Eylül Gazetesi Kasım 1995.

Edremit'in Kurtuluşu ile İlgili Bazı Belgeler – 9 Eylül Gazetesi Şubat 1996.

Edremit Körfezinde Ayvalık Cephesi –9 Eylül Gazetesi Şubat 1996.

Bir Üniversite Öğretmeninin Öğrencilerine Mektubu- 9 Eylül Gazetesi 30 Mart 1996.

Edremit'in 1880 Yılı- 9Eylül Gazetesi Mayıs 1996.

Edremit'in 1886 Yılı- 9 Eylül Gazetesi Haziran 1996.

Edremit'in antik Tarihine Notlar – 9 Eylül Gazetesi Haziran 1996.

Edremitli Şair Ruhi Naci Bey'in unutulmuş Birkaç Şiiri- 9 Eylül Gazetesi Temmuz

1996.

Adrammtıum, (Şarl Texier'in Asia Minor'undan) – 9 Eylül Gazetesi 1996.

Edremitli Bir Bizans İmparatoru-(3.Theodosios) – 9 Eylül Gazetesi Kasım 1996.

73 yıl Önce Edremit Körfezi'nin Sorunları- B. Ekspres Şubat 1997.

Cumhuriyetin İlk Yıllarında Edremit-9 Eylül Gazetesi Ağustos 1996.

Gazi'nin Balıkesir'e Gelişlerinin 71.Yılı-Yeni Haber Şubat 1995.

109 yıl Önce Avukatlığın Sorunları-B. Baro Dergisi Sayı:53 Mart 1995.

Millî Mücadele Yıllarında Balıkesir Çevresinde Kadınlarımız- B. Ekspres Nisan 1995.

Horasan Erenlerinden Barak Baba ve Türbesi-Bigadiç dergisi Nisan 1995.

Anadolu'daki En Büyük Oğuz Boylarından Çepniler-Bigadiç Dergisi Nisan 1995.

Balıkesir'de Yazılmış "Şehit Çocukları Destanı" – Yeni Haber Mayıs 1995.

Balıkesir Kadısını Yüzyıllardır Uğraştıran Tuz Meselesi- Yeni Haber Haziran 1995.

Balıkesir Belediyesi Tarihine Notlar – B. Ekspres Temmuz 1995.

100 Yıl Önce Balıkesir Belediyesi ile Vakıflar Müdürlüğü Arasında Bir Sürtüşme – (Vakıf köprüleri) –B. Ekspres Ağustos 1995.

Yüz Yıl Önce Balıkesir'de Bir Ziraat Öncüsü-Yeni Haber Ağustos 1995.

Balıkesir Kütüphaneleri Tarihine Notlar-B. Ekspres Ağustos 1995.

Balıkesir Vakıfları Tarihine Notlar-Yeni Ses Eylül 1995.

Balıkesir'de 72 yıl önce Bir Gazetecilik olayı-B. Birlik Eylül 1995.

Balıkesir'de 100 yıl Önce İki Din Değiştirme Olayı-B. Birlik Eylül 1995.

109 Yıl önceki Dursunbey Depremi-Yeni Ses Eylül 1995.

Balıkesir'in Kurtuluşu ile İlgili Bazı Belgeler- Yeni Haber Eylül 1995.

Balıkesir Ziraat Odası 110 yıl önce Kuruldu Yeni Haber 14 Eylül 1995.

100 Yıl Önce Balıkesir'de Bir Trafik Suçu-Yeni Haber 16 Eylül 1995.

Balıkesir Ticaret Odası 110 Yıl Önce Kuruldu- Yeni Haber Eylül 1995.

Balıkesirli Olmak- B. Birlik Eylül 1995 ve Balıkesir Dergisi Sayı :4 1996.

Balıkesir Ziraat Birliği – Yeni Haber 31Ekim 1995.

Yüz Yıl Önce Balıkesir'de Bir Özel Okul-Yeni Ses Ekim 1995.

Şair Atilla Maraş'ın Şiir Dünyası-Yeni Ses Ekim 1995.

Muhacirler ve Balıkesir Çevresinde Muhaceret Hareketleri-Yeni Haber Kasım 1995.

1923-1924 Yıllarında Balıkesir'de Sosyal Hayat-Balıkesir Dergisi Sayı:2 1995.

Veremle Savaş Derneği ve Veçhi Ersun – Yeni Haber Mart 1996.

Kısa İvrindi Tarihi ve Millî Mücadele'de İvrindi- 9 Eylül Gazetesi Mart 1996.

Köy Enstitülerine Çeşitleme (Şiir)Yeni Haber 17 Nisan 1996.

Balıkesir'in 1880 Yılı-B. Ekspres Nisan 1996.

Bigadiç'in 1880 Yılı- Bigadiç dergisi Sayı:3 1996.

Karesi Beyliği Paraları-Yeni haber Mayıs 1996.

Balıkesir "SU "Tarihine Belgeler-B. Ekspres Mayıs 1996.

Balıkesir Köylerinde Korkutmacalar-İçel Kültürü Dergisi Sayı:45 Mayıs 1996.

Cumhuriyetin İlk Yıllarında Balıkesir-Yeni Haber Haziran 1996.

Balıkesir Türk Ocağı Tarihine Notlar-B. Birlik Haziran 1996.

Balıkesir Türk Hava Kurumu Tarihine Notlar-B. Ekspres Haziran 1996.

Balıkesir İtfaiyesi- B. Ekspres 18 Haziran 1996.

Balıkesir Ekspres Koleksiyonunda İlk On beş Yıl-B. Ekspres Haziran 1996.

Balıkesir'de Tütün Rejisinin Kaldırılması Meselesi-Yeni Haber Temmuz 1996.

Muharrem Eren'in Kocaavşar Tarihine Notlar-B. Ekspres Temmuz 1996.

Balıkesir'in 1926-1927 Yılları-Yeni Haber Temmuz 1996.

Balıkesir'in 70 Yıl Önceki Şehir Sorunları-B. Ekspres Ağustos-Eylül 1996.

Türkiye Cumhuriyeti Karesi Vilayeti 1925 -Yeni Haber Ağustos 1996.

Türkiye Cumhuriyeti Balıkesir Vilayeti 1927 –Yeni haber Eylül 1996.

Cumhuriyetin İlk Yıllarında (1923-24) Balıkesir'de Türkçü Şairler-B. Birlik Eylül 1996.

110 Yıl Önce Balıkesir'de Şiir Hayatı-Yeni Haber Ekim 1996.

Balıkesir Ticaret Odasının Kuruluş Yılları-Ekonomik Vitrin Dergisi Sayı:2 1996.

Balıkesir'in Unutulmuş Şairlerinden Öğretmen Gazali Bey'in Şiirleri ve Yazıları-Yeni Haber Kasım 1996- Ocak 1997.

Havran Tarihine Notlar-Yeni Haber Şubat 1997.

Çağının Görgü Tanığı "Balıkesir" Gazetesi'nden İşgal Yılları ve Kurtuluşa Dair Notlar Yeni Haber Eylül 1997.

Görgü Tanıklarından Kurtuluş Hatıraları- B. Ekspres Eylül 1997.

Yunanlılar Kaçarken Bir Bigadiçli Çocuğun Başına Gelenler-Bigadiç Dergisi Eylül 1997.

1600'lü Yılların Başlarında Balıkesir Mahalleleri- B. Ekspres 1997.

Kütahya-Balıkesir Demiryolu (75 yıl önce yarısı gerçekleşen bir proje) Y. Haber 97.

Balıkesir Belediyesinin 1886 Yılı Bütçesi- B. Ekspres 1997.

Balıkesir'de Bazı Eski Yer İsimleri-B. Ekspres Aralık 1997.

Balıkesir'de 110 Yıl önce Bir Şerri Nikâh Akdi-B. Baro Dergisi Sayı:60-61 Mart-Aralık 1997.

Mehmet Akif Ersoy ve Balıkesir-Balıkesir Birlik-Şubat 1997.

Balıkesir Polis Tarihine Notlar-B. Ekspres Mart 1997.

1926 Yılında Balıkesir Ticaret ve Sanayi Odası-BAGİAD Balıkesir Dergisi Nisan. 1997.

Balıkesir Veremle Meydan Savaşı-Yeni Haber Mayıs-Haziran 1997.

Giresun'un 1925, 1926, 1927 Yılları-Yeni Giresun Gazetesi Mayıs 1997.

Barak Baba- Balıkesir Ehli Beyt Dergisi- sayı:9 Haziran 1997.

Nefesler-Balıkesir Ehli Beyt ("Barak" mahlaslı) 9 Haziran 1997.

Yunan Zindanlarında 22 Yıl Kalan Bir Balıkesirli- B. Politika 22.06.1997.

Balıkesir ve Çevresinde Hilâl-i Ahmer Cemiyetleri- Yeni haber Ocak 1998.

Balıkesir'de Bir Zamanlar "Yerli Malı" Haftaları Vardı- B. Ekspres Ocak 1998.

Balıkesir'e ait Bazı Eski yer İsimleri ve Bilgiler-B. Ekspres Ocak 1998.

Balıkesir'de 60-70 Yıl önce Bulunmuş Defineler- B. Ekspres Magazin- Sayı:1 1998.

Balıkesir Tabipler Odası 1928 de Kuruldu-B. Politika 11 Şubat 1998.

Cahit Albayrak'a Selam- Yeni Haber 13 Şubat 1998.

Balıkesirli Sungurtekin (Sıtkı Yırcalı) İlk Şiirleri- B. Ekspres Şubat 1998.

Balıkesir Halkevi'nin 65.Yılına Belgeler – Yeni Haber Şubat 1998.

Eski Balıkesir'de Vakıflar, Mevlevihane ve Bazı Zaviyeler-B. Ekspres Mart 1998.

Balıkesir Türk Ocağı Tarihi-B. Birlik Gazetesi Mart 1998.

Anılarla Çanakkale- Sarnıç (Balıkesir Cumhuriyet Lisesi Dergisi) Mart 1998.

Balıkesir Posta Tarihine Notlar- B. Ekspres Nisan 1998.

Savaştepe Köy Enstitüsü'nün kuruluş Yılları ile İlgili Haberler-Yeni haber Nisan 1998.

Eski Basında Bigadiç- Bigadiç Dergisi Sayı:7 Mayıs 1998.

Balıkesir'de İz Bırakan Bir Valinin Günlüğü (Recai Güreli)-Yeni Haber Mayıs 1998.

Balıkesir'de Tenis'in Başlangıç Yılları- B. Ekspres Mayıs 1998.

Cumhuriyetin İlk Yıllarında Balıkesir Barosu ile İlgili Gazete Haberleri-B. Baro Dergisi. Haziran 1998.

19.Yüzyıl Sonunda Erdek'te bir Musevi Topluluğu – Balıkesir Politika Gazetesi 12.06.1998.

Balıkesir'de Bir Binanın Tarihi- Eski Efkâf Oteli- B. Politika 16.06.1998.

Cumhuriyet Öncesi Balıkesir'de Eğitim-B. Ekspres Haziran- Temmuz 1998.

Salnamelerde Bandırma Kazası- Yeni Haber Temmuz 1998.

Kurtdereli Mehmet Pehlivan- B. Politika 10 Ağustos 1998.

80 Yıl Önce Yapılan Ağaç Bayramı- B. Politika 11 Ağustos 1998.

10 Ağustos Anafartalar Savaşı ve Bir Ağabeyin Şehit Kardeşine Yazdığı Şiir- B. Politika.12 Ağustos 1998.

Şehit Gazi İnebey Subaşı- B. Ekspres 17.08.1998.

Balıkesir'de 80 Yıl Önce Yayınlanan Kadınlar Hakkında Bir Yazı-18.08.1998.

Balıkesir Talim-i Musiki-i Osmani Cemiyeti- B. Ekspres 24.08.1998.

Osmanlı Basılı kaynaklarında Erdek Kazası- Yeni Haber Eylül 1998.

Seferberlik Yıllarına Ait Bigadiç ile İlgili Üç Haber-Bigadiç dergisi Sayı:8 Ekim 1998.

Şair Atilla Maraş'ın Şiir Dünyası (Yeni Şiirler ile)-B. Birlik Kasım 1998.

1914 Yılında Balıkesir'de Konserve Fabrikası-B. Politika 9 Eylül 1998.

Balıkesir Hapishanesindeki Mahkûmların Seferberlikte Cepheye Gönderilmesi-B. Politika 11 Eylül 1998.

Enver Paşa'nın Balıkesir'i Ziyareti-B. Politika 1 Ekim 1998.

Paşa Cami Önünde Bir Şehit Mezarı-Politika Eylül 1998.

Balıkesir'de Cumhuriyetin İlk On Yılı-Politika 29 Ekim 1998.

Cumhuriyetin İlk Yıllarında Balıkesir Devlete 5 Harp Uçağı Hediye Etti-Yeni Asır İlavesi.29 Ekim 1998.

Balıkesir Cumhuriyeti Nasıl Karşıladı? - B. Ekspres Magazin 29 Ekim 1998.

Balıkesir Müdafaayı Milliye Cemiyeti-Yeni Haber 29 Ekim 1998.

Cahit Albayrak'ın Ardından-Yeni Haber 9 Kasım 1998.

Gönen Barosu'nun 70.Yılı-B. Politika 2 Kasım 1998.

Balıkesir'de İzcilik 1914 de Kuruldu-B. Politika 23 Kasım 1998.

Bir Binanın Tarihi-Balıkesir Okuma Yurdu- Yeni haber Kasım 1998.

Balıkesir ve Civarında Sağaltma İşlevli Bazı Bektaşi Ocakları-Yeni Haber 14.12.1998.

Balıkesir'de Seferberlik Yıllarında Gençlik Örgütlenmeleri-Yeni Haber 1999.

Balıkesir Hilâl-i Ahmer Cemiyetinin Kuruluşu-Yeni Haber Ocak 1999.

Balıkesir İtibar-ı Milli Bankası- B. Politika 9 Ocak 1999.

Yüzyılın Başında Balya Madenleri ve Bugün Alınması Gereken Dersler-Politika 13 Ocak 1999.

Yazık Edilen Bir Eğitim Kurumu-Kepsut Ziraat Mektebi- B. Ekspres Şubat 1999.

Millî Mücadele Yıllarında Kepsut- B. Ekspres Şubat 1999.

Balya Tarihine Notlar- Yeni Haber Şubat 1999.

1693 Yılında Çanakkale Boğazı Savunmasına Giden Kepsutlulara Ait Bir Kayıt-B. Politika .04 Şubat 1999.

1614 de Kepsut Kadısına Gelen Emirler- B. Politika 5 Şubat 1999.

Kepsut Yörükleri- B. Politika 1 Şubat 1999.

1914 Yılında Balıkesirlilerin Ordumuza Hediyesi:"Karesi Tayyaresi" B. Ekspres Eki 1999.

85 Yıl önce Yapılamayan Bir Futbol Müsabakası-B. Politika 02.03.1999.

Muharrem Eren'in Muharrem Hasbi Efendi ile İlgili Çalışmasına Ek-B.Ekspres 15.03.1999.

1915 de Balıkesir Tiyatrosu-B. Politika 25 Mart 1999.

1923 Yılında Balıkesir Adliyesi Kadrosu Maaşları-B. Baro Dergisi Mart 1999 Sayı: 63.

Harp Mecmuası Koleksiyonundan Çanakkale Savaşları-B. Birlik 15 Eylül 1999.

Çanakkale Savaşları- B. Birlik ,15–18 Eylül 1999.

Seferberlik Yıllarında Büyük Hizmetlerde Bulunan "Balıkesir Donanma Cemiyeti" – B. Ekspres Eylül 1999.

Mahallemden İki Kadın- B. Politika 12 Ekim 1999.

Cumhuriyetin İlk Yılları ve Balıkesir-Yeni Balıkesir 28 Ekim 1999.

Osmanlı Basılı kaynaklarından İvrindi Kazası- Yeni Haber Kasım 1999.

Tahir Harimî Koca Balcıoğlu – B. Politika 28 Kasım 1999.

1914 yılında Balıkesir'de Tifüs Salgını ve Müdafaayı Milliye Cemiyetinin İki Sağlık Beyannamesi-Tıp Tarihi Araştırmaları Sayı:9 Ağustos 1999.

100 yıl Önce ve Ötesinde Burhaniye- Burhaniye Belediyesinin Sesi Kasım 1999 sayı:23.

Mehmet Zağnos Paşa- Birlik Gazetesi Ocak 2000.

Cumhuriyetten Önceki Balıkesir Belediye Başkanları Üzerine Bir Çalışma-Politika 14.1.2000.

Salih Mehmet Aslan Hakkında – Yeni haber 21 Ocak 2000.

Balıkesir'in 2.Dünya Savaşı yıllarına Ait Bazı Notlar-B. Ekspres Ocak 2000.

Nümizmatik Biliminin Işığında İlhanlı Hükümdarı Olcayto'nun Mezhep Değiştirmesi-(Alevi)Yol Dergisi-Ocak-Şubat 2000.

Seferberlik Yıllarında Bigadiç'te Eşkiyalık Olayları – Bigadiç Eylül 2000.

Balıkesir Yel Değirmenleri- Ekspres 2000.

Balıkesir ve Civarında Sağaltma İşlevli Bazı Bektaşi Ocakları, Yatırlar ve Kutsal Mekânlar.

Deutsches Orient –Institut – Alewiten Cilt 2 sayfa:127-136 yıl:2001.

Tarih İçinde Unutulmuş Bir Alevi Topluluğu:"Midilli Türkmenleri"- (Alevi)Yol Aralık 2001.

Balıkesir Gülü ve Geçen Yüzyılın Başında Balıkesir'de Gülcülük-Bizim Dergi Aralık 2001.

Gazi Evranos İlk Öğretim Okulu Tarihçesi-İvrindi Haber Bülteni Sayı 28 – 15 Aralık 2002.

Unutulmaz Resim Öğretmeni Sırrı Bey ve Balıkesir'de İlk Resim Sergisi 1929 da Açıldı-Yeni Haber Mart 2003.

Osmanlı Asker Hastanelerinde Sülük Kullanımı ile İlgili bir Belge-Tıp Tarihi Araştırmaları-2003-Sayı:11.

Çanakkale Savaşlarında Yaralanmalar ve Hastalıklar: Tıp Tarihi Araştırmaları -2003-Sayı:11.

Balıkesir Çalışma Derneği –Yeni Haber Mayıs 2003.

Balıkesir Sular Tarihine Notlar-B. Ekspres Mayıs 2003.

Balıkesir'de Geçen Yüz Yılın Başında Kalkınma Denemeleri ve Balıkesir Çevresinde Gülcülük-Yeni Haber Mayıs 2003.

Susurluk Tarihine Notlar-B. Ekspres Haziran 2003.

Balıkesir'de İlk Türkçe Ezan, Türkçe Kur'an, Türkçe Selâ-Yeni Haber Haziran 2003.

Balıkesir'de 100 Yıl önce Bazı Yer İsimleri-Yeni Haber Haziran 2003.

Balıkesir Basın Tarihine Notlar:" Rezm Gazetesi"-Yeni Haber Temmuz 2003.

Gazeteci Hayati Çelik'in ardından-Yeni Haber 26 Temmuz 2003.

Çanakkale ve Millî Mücadele Kahramanı İvrindili Ali Çavuş-İvrindi Gazetesi Sayı:44 Ağustos 2003.

Balıkesir Tiyatro Tarihine Notlar-Yeni Haber 14 Kasım 2003.

Balıkesir'de Eski Yer İsimleriyle Tarih İçinde Gezinti-Yeni Haber Mayıs 2004.

Millet Mektepleri ve Balıkesir Balıkçılık Mektebi-Yeni Haber Haziran 2004.

İşte O Kahramanlar, İşte İstiklâl Madalyaları-B. Ekspres Temmuz 2004.

Bir Zamanlar Balıkesir'de Hayvanat Bahçesi Vardı-Yeni Haber 8 Temmuz 2004.

Aydın Bolak'ın Ardından – Yeni Haber 02.08.2004.

Bir Zamanlar Balıkesir'de Av Hayatı- B. Ekspres 8 Ekim 2004.

Balıkesir Oda Tiyatrosu – Yeni Haber 20 Ekim 2004.

Balıkesir Madenleri Tarihine Notlar- Yeni Haber Kasım 2004.

Balıkesir'de Müzik Dernekleri- Yeni Haber Aralık 2004.

Sarıkamış Seferinde Bir Balıkesirli-B. Politika 4 Ocak 2005.

Unutturanlar Utansın (Çanakkale Savaşları Üzerine)-Kuvayı Gazete Sayı:2Aralık 2004.

Yabancı Yatırımlar ve Balya Madenlerinden Almamız Gereken Dersler-Kuvayı Gazete Sayı: 22 Şubat 2005.

O Tahta Geçen Bir Sultan Değil Halkın İçinden Çıkmış Biriydi-Balıkesir Sayı:21 – 2005.

Çanakkale bu Milletin Özgürlük Türküsüdür- Balıkesir Sayı:22 Mart 2005.

Ayvalık Tarihine Notlar- B. Politika Haziran 2005.

Tarih İçinde Unutulan Bir İnanç Merkezi"Şeyh Lütfullah Zaviyesi"Yeni Haber Haziran 2005.

Tuncer Şengün'ün Ardından – Yeni Haber 16 Ağustos 2005.

Boksör Mustafa Çekdemir'in Ardından- 28 Eylül 2005 Balıkesir Ekspres.

Çanakkale Savaşları Sırasında Askerin ve Halkın Psikolojisini Yüksek Tutmak İçin Yapılan Çalışmalar-Tıp Tarihi Araştırmaları 2005 Sayı:13.

Global Emperyalizm ve Türkiye- B. Ekspres Eylül 2005.

Balıkesir'de Sokak İsimleri- Yeni Haber Eylül 2005.

Kurtuluşa Doğru-ve Balıkesirli Esirler-Yeni Haber Eylül 2005.

Balıkesir'de Eski Ramazan Öğüt-nameleri- Politika – 20.10.2005.

Vefatının 41.Yılında Hasan Basri Çantay'ın Unutulmuş Olması-10.12 2005 Yeni Haber.

Balıkesir'de Abacılık ve Abahane- 12.12.2005 B. Ekspres (Sempozyum Bildirisi).

Sarıkamış Sarıkamış B. Ekspres 25. 12. 2005.

Ayvalık-(şiir)- 29 Mayıs İlk Kurşun Gazetesi Ocak 2006.

Hikmet Adın'ın Ardından -17 Ocak 2006 Politika.

Balıkesirli Esirler Listesi (Kurtuluşa Doğru) 17 Ocak 2006 Yeni Haber.

19.yüzyılın ortasında Balıkesir'de Meslekler- 19 Ocak 2006- B. Ekspres.

İvrindi Cephesi (Korucu) 21 Ocak 2006 Yeni Haber.

Balıkesir Etıbba Birliği (Tabibler Odası) 21 Ocak 2006 Yeni Haber.

Balıkesir'de Mektepler, Medreseler ve Muâllimhâneler 27.01.2006 Yeni Haber.

Balıkesir Yemek Kültürüne Katkı-İvrindi'den İki Yemek- 03.02.2006 B. Ekspres.

Elit Üniversite Kavramı ve Türkiye'de Turizm Eğitiminde BTIOYO'nun Yeri-Balıkesir Üniversitesi 2.Balıkesir Turizm Kongresi-Bildiriler kitabı.

Çanakkale Savaşları Sırasında ve 1.Dünya Savaşı Yıllarında Devletin Halk Sağlığı İçin Aldığı Tedbirler (Balıkesir Örneği) Tıp Tarihi Araştırmaları-Sayı 14 İstanbul 2006.

İmam Nikâhı (Şerî Nikâh) Nedir? Ne değildir ve Bir Nikâh Akdi İçin 1917 de bir Frengi Muayenesi- Yeni Haber 30 Mayıs 2006.

1855 Bursa Depremi Üzerine Anonim Bir Destan- B. Ekspres 06 Haziran 2006 Türküler(şiir) Yeni Haber- 24 Haziran 2006.

1.Dünya Savaşıyla ilgili Balıkesir'de Basılmış Şehit Çocuğu Destanı- Yeni Haber 26.06.2006.

Sıtkı Yırcalı (Bir döneme damgasını vuran adam) B. Ekspres 07.07.2006.

Kaya Avni Sağlıkçı-İz bırakan bir başkan- B. Ekspres 24 Ağustos 2006.

Teşkilat-ı Mahsusa ve Ayvalık'ın Kurtuluşu-29 Mayıs (Ayvalık) Ağustos 2006.

1.Dünya Savaşı Yıllarında Ayvalık- 29 Mayıs İlk Kurşun (Ayvalık) Ağustos 2006.

Eminittin Çeliköz ve T.B.M.M. Konuşmalar, Yeni Haber 18 Eylül 2006.

Balıkesir ve Çevresinde Tahtacılar, Türkmenler ve Saru Saltuk Baba – B. Ekspres 25.09.2006.

1.T.B.M.M Balıkesir'in Yunan İşgali Konusunda Konuşmalar- Yeni Haber Ekim 2006.

Bandırma Yangını Mektubu (Yunan Fecaîyi), Y.Haber 10 Kasım 2006.

İstikbal Göklerdedir, B. Ekspres 10 Kasım 2006.

Sen Nerede İdin? (Atatürk'ten bir anı), B. Ekspres 11 Kasım 2006.

Gazeteci ve Sporcu Münir Yenal- Y. Haber 06 Aralık 2006.

Balıkesir'de Yabancılara Boykot Olayı, Y. Haber,18 Aralık 2006.

Ali Hikmet Paşa ve Balıkesir Tayyareleri, Y. Haber,10 Ocak 2007.,

Balıkesir Vakıf Medeniyeti, B. Ekspres 15 Ocak 2007.

Kahire Esir Kampında Balıkesirli bir Hanım esir Hatice Müzeyyen Hanım B. Ekspres 17.

Ocak 2007 100 yıl Önce Bir Sürgün Hikayesi-Posta Müdürü Süleyman Şükrü Efendi Y. Haber 25.01.2007.

Kırımdan Balıkesir'e Türk Göçleri, Y. Haber,20.03.2007.

Almanak Balıkesir 2007 Üzerine, B. Ekspres,30.03.2007.

Çanakkale Savaşlarında Ayvalık Asker Hastanesi,29 Mayıs İlk kurşun- Mart 2007.

Balıkesir'de İlk Şehir Planlaması, B. Ekspres,09 Nisan 2007.

Balıkesir Çerkezlerinin Tarihine Notlar, Y. Haber,09 Nisan 2007.

Sıtkı Yırcalı (2.Bölüm), B. Ekspres ,23 Nisan 2007.

Balıkesir'de Rus Kazakları, Y. Haber,25 Nisan 2007.

Teşkilat-ı Mahsusa Fedaisi Hacı Sami Bey, Y. Haber,01 Mayıs 2007.

Bazı Ayvalık Rumlarının Tehciri Meselesi (1),29 Mayıs İlk Kurşun Nisan 2007.

Bazı Ayvalık Rumlarının Tehciri Meselesi (2), 29 Mayıs İlk kurşun Mayıs 2007.

120 Yıl Öncesine Ait Ayvalık'la İlgili Bazı Belgeler,29 Mayıs İlk Kurşun Haziran 2007.

Bandırma Lisesi Tarihine Notlar, Realite (Bandırma) Mayıs 2007.

Bir İbrahim Ayaşlı Vardı, B. Ekspres,20.06.2007.

Teşkilat-ı Mahsusa ve Ayvalık'ın Kurtuluşu, Y. Haber,26.06.2007.

Ender Cumalı'nın Ardından, Y. Haber,28.06.2007.

Balıkesir'in En Kara Günü İşgal Yılları-Bazı Belgeler, Y. Haber,30.06.2007.

Ayvalık'la İlgili Çok Mühim Birkaç Arşiv Belgesi,29 Mayıs ilk Kurşun –Temmuz 2007.

1.Dünya Savaşı Yıllarında Liselilerin Askere Alınması, B. Ekspres,17.8.2007.

Bandırma Tarihine Notlar (1860-1913), Realite (Bandırma) S:12 – Ağustos 2007.

40 Yıl önce Yayınlanmış Bir Ramazannâme, Y. Haber,8.10.2007.

100 Yıl önce Balıkesir ve Çevresinde Kıtlık, B. Ekspres,22.10.2007.

140 Yıl Önce Ayvalık'ta Bir Türk Müteşebbis-Halil Bey,29 Mayıs İlk Kurşun Aralık 2007.

Kepsut Kalburcu Köyünden Çalınan Mukaddes Harp Sancağı –B. Ekspres,02.01.2008.

Balıkesir Çevresinde Tahtacı Türkmenler, (Alevi) YOL sayı: 28 –Ocak-Şubat 2008.

200 Yıl Önce Ayvalık'ta Zeytinyağı Kaçakçılığı ve Debbağlık-29 Mayıs İlk Kurşun Şubat 2008.

Turhan Çeliköz'ün Ardından, Y. Haber,27 Şubat 2008.

Bir Köprünün Hikâyesi (Park Köprüsü), B. Ekspres- 03.03.2008.

Mübadele Dosyası, B. Politika-29-03 2008.

Midilli'de Türk İslam Varlığı,29 Mayıs İlk Kurşun- Mart 2008.

Ayvalık'ın Son İki Yüzyılından, 29 Mayıs İlk Kurşun – Nisan 2008.

Sözde Demokrasi- Kitap eleştirisi (Turgut İnal), B. Ekspres,13 Mayıs 2008.

Yusuf Ziya Özdemir'in Ardından, Y. Haber, 30 Mayıs 2008.

Seferberlik Yılları ve Millî Mücadele'de Balıkesir'de Posta-Y. Haber,03 Haziran 2008.

Halıcı Ferhat (Ferhat Hasköy), B. Ekspres,15 Ağustos 2008.

Balıkesir'de Bir Esir Kampı, B. Politika, 25 Haziran 2008.

Geçen Yüzyılın Başında Halk Boykotları ve Yankıları, B. Ekspres, 25 Haziran 2008.

Seferberlik Yıllarında Veterinerlik ve Tarım Çalışmaları, Y. Haber,27 Haziran 2008.

Faruk Eren, B. Ekspres,30 Haziran 2008.

Çınarlar Ayakta Ölür (Ahmet Karatoprak Hoca), B. Ekspres, 1 Temmuz 2008.

Turhan Nalbantoğlu, B. Ekspres,14 Temmuz 2008.

Balıkesir'de Tütüncülük Tarihine Bir Belge, B. Politika,4 Ağustos 2008.

Balıkesir Lisesi Tarihi (1885-1923) 1.Bölüm, Y. Haber, 4 Ağustos 2008.

Balıkesir Lisesi Tarihi (1931-1950)2.Bölüm, Y. Haber, Eylül 2008.

Kurtuluşa Doğru- 6Eylül 1922, B. Politika,5 Eylül 2008.

Rumeli Yörükleri, B. Ekspres,20 Ekim 2008 (383).

Ahmet Aydemir-Sporcu, Gazeteci, Yönetici, B. Ekspres,7 Kasım 2008.

Balıkesir Lisesi Tarihi (1950-1960) 3.Bölüm, Y. Haber, 26 Kasım 2008.

Cumhuriyetten Önce Balıkesir'de İzcilik ve Örgütlenme Politika,02 Aralık 2008.

Çağış Köyü Tarihine Notlar, B Ekspres, 02 Aralık 2008.

İbrahim Yılmaz'ın Ardından, Y. Haber, 03 Ocak 2009.

(Tarihi) Bit Pazarını Kurtaralım, Y. Haber, 06 Ocak 2009.

Boşnaklar, Y. Haber ,12 Ocak 2009.

Balıkesir Yörükleri, Y. Haber,3 Haziran 2009.

Bir Zamanlar Balıkesir'de Bir Antrenman Sahası Vardı. B. Ekspres,12 Haziran 2009.

Bir Nişan Bohçası, B. Ekspres,06.07.2009.

Hangisi Geldi, B. Ekspres,07.07.2009.

Telgraf ve Posta Nezareti Fabrikası, B. Ekspres,09.07.2009

.

Cama Yapıştırılmış Bir Pulun Hikâyesi, B. Ekspres,10 07 2009.

Yüz Yıl Önce Posta İdaresinde Özürlü İstihdamı, B. Ekspres,11.07.2009.

Beybaba, B. Ekspres,13.07.2009.

Kirli Mendil, B. Ekspres,15.07.2009.

Karakeçililer, Y. Haber 15.07.2009.

Sıhhiyeci Tahir, B. Ekspres 17.07.2009.

Mehmet Oğlu Hakkı, B. Ekspres 20.07.2009.

Bir Avuç Kuru Üzüm, B. Ekspres 21.07.2009.

Gökçeada Müftüsü, B. Ekspres 22.07.2009.

Posta Hizmetinde Posta Kutusu Kullanımı, B. Ekspres 23.07.2009.

Mumalilerin Abdullah, B. Ekspres 27 07 2009.

Türk Pul Koleksiyonculuğu Tarihine Notlar. B. Ekspres,28 07 2009.

Demiryolu Tarihine Bir Not –Balıkesir (Bandırma Yolu) B. Politika – 30.07.2009.

1900 Yılında Posta İdaresinin Takdir edilmesi Gereken bir Davranışı – B. Ekspres - 03-08-2009.

Hakkı Yaşar Hattatoğlu'nun Ardından, Y. Haber 06.08.2009.

Belediye'nin Dikkatine (Gürültü üzerine), B. Ekspres 10.08.2009.

Balıkesir Lisesi Tarihi (Son Bölüm) 1980-2005, Y. Haber 10.08.2009.

Kapıdağ Berzahı'nın Öyküsü, B. Politika 10.08.2009.
Balıkesir'de İsimleri Değiştirilen Yerler, B. Ekspres 19.08.2009.

Kurtuluş Savaşını Nasıl Kazandık Y. Haber,19.09.2009.

1.Dünya Savaşında Unutturulan Kutü'l Ammare Zaferi, Y. Haber,28 09 2009.

Balıkesir-Bandırma Arasında Kara ve Demiryolu Tarihi, Y. Haber, 05.10.2009.

İvrindili Ali Çavuş'un Hatıraları, Y. Haber,19.10.2009.

Bulgaristan'da Zor Günlerde Birkaç Kelime Türkçe, B. Ekspres 14.11.2009.

Balıkesir'den Bazı Mahalli Yemekler, Y. Haber,05.12.2009.

Haberleşmede Posta Güvercinleri ve Balıkesir'de Güvercincilik Y. Haber 08.12.2009.

Balıkesir'de Bir Futbol Efsanesi-Beşiktaşlı Coşkun, Y. Haber,06.01.2010.

Horasan Erenlerinden Barak Baba'nın Mezarı, Y. Haber,11. 01 2010.

14 Ocak ve Bandırma Açıklarında Trak Vapuru Şehitleri Y.Haber 14. 01. 2010.

Balıkesir'de Antika Dünyasına Bir Bakış, Balıkesir Zoom-2 -Ocak 2010.

Rus Çarlığı'nın Yıkılışından Sonra Kurulan Türk Devletleri, Yeni Haber,20.01.2010.

Atatürk'ün Balıkesir'e İlk Gelişi ve Gökçeyazı, B.Ekspres ,08.02.2010.

100.Yılında Ermeni Meselesi,Yeni Haber Mart 2014

Balıkesir Sular Tarihine Toplu Bir Bakış,Yeni Haber 18 Aralık 2014

Harb-i Umumi Yıllarında Cephe Gerisi, Turan – sayı:22.

Osmanlı Devleti'ni Büyük Hayallarinden "Türkistan Cumhuriyeti" ve Prof. Dr. Ahmetcan

Okay'ın Hatıraları- Tıp Tarihi Araştırmaları Sayı:18

Zaferler Devrinde Orduyu Humayun'un Sefere Çıkışı -Tıp Tarihi Araştırmaları Sayı:18.

Seferberlik Yıllarında Balıkesir ve Çevresinde Salgın Hastalıklar- Tıp Tarihi Araştırmaları Sayı:18.

II. Meşrutiyet Döneminde Beş Yıllık Sağlık Programı ver Balıkesir -Tıp Tarihi Araştırmaları Sayı:18.
Basur ile İlgili Bazı Kocakarı İlaçları ve Basur Oturağı -Tıp Tarihi Araştırmaları Sayı:18.

5.SONUÇ

Çalışmamızda, "problem" başlığında belirtilmiş olan konulara çözüm bulunmaya ve aydınlatılmaya çalışılmıştır. Çalışmaya ilk olarak biyografinin tanımı ve Aydın Ayhan'ın doğduğu yıllarda Türkiye şartlarından bahsedilerek giriş yapılmıştır. Daha sonra kıymetli araştırmacı Aydın Ayhan'ın ailesi tanıtılarak nasıl bir çocukluk geçirdiğine dair bir çerçeve çizilmiştir. Çalışmanın bu kısmında Aydın Ayhan'ın eğitim hayatına da ayrıntılı biçimde değinilmeye özen gösterilmiştir. Bu kısımdaki bilgiler kendisi ile yapılan özel görüşmeler sonucu alınan pek çok ses kaydından ve yine yakın çevresi, onu tanıyan ve öğrencisi olan kişilerin anlattıklarının objektif bir çerçeve içerisinde değerlendirilmesi sonucu derinlere inmeye çalışılarak yazılmıştır.

İlgili diğer bölüm Aydın Ayhan'ın askerlik yılları ve artık Almanca öğretmeni olarak meslek hayatına atılması sürecini kapsamaktadır. Burada üzerinde durulan konu kendisinin ve öğrencilerinin anlatımlarıyla kendisine has bir şekilde Almanca öğretimi olmuştur. Öğrencilerin konuyu kavraması için gerektiğinde onları pazara götürerek Almanca alışveriş yaptırması bu bağlamda örnek gösterilebilir. Kendisinin asıl mesleği öğretmenlik olduğundan araştırma içerisinde üzerinde durulan bir konu olmuştur.

Yine araştırmanın devamında çok yönlü bir kişilik olan Aydın Ayhan'ın spor hayatına değinilerek boksa ilk başladığı yaş ve hangi illerde kariyerine devam ettiği gibi detaylardan boks eğitmenliği sürecinden elde edilen veriler ışığında bahsedilmiştir.

Araştırmanın önemli bir kısmında, Aydın Ayhan'ın Balıkesir tarihine katkılarına yer verilmiştir. Aydın Ayhan, çocukluk yaşlarından itibaren Millî Mücadele dönemine ait dinlemiş olduğu pek çok kişinin savaş anılarını kaydetmiş, ilerleyen yıllarda da çalışmalarında topladığı bu bilgiler kendisine fayda sağlamıştır. Balıkesir araştırmalarında sadece Millî Mücadele dönemi ile sınırlı kalmamış Balıkesir şehrinin kültürel mirasında da önemli yer tutan konuları araştırmayı ihmal etmemiştir. Çalışmanın bu bölümünde Aydın Ayhan'ın gerek biyografik çalışmaları gerekse iskân hareketlerine yönelik çalışmaları irdelenip değerlendirilmiştir.

Çalışmanın son kısmında ise Aydın Ayhan'ın eserlerinin ve makalelerinin listesi verilmiş, aldığı ödüller ve yazdığı senaryolar listeye eklenmiştir. Çalışmada, son olarak ekler kısmında Aydın Ayhan'ın çocukluk, askerlik, öğretmenlik yıllarına ait

çeşitli fotoğraflar ve kendisi hakkında belgeler açıklamalı bir şekilde çalışmaya eklenmiştir.

Çalışmamız ile ilgili genel bir değerlendirme yapmak gerekirse şehir tarihi araştırmaları o şehrin dokusunu, potansiyelini öğrenmek açısından oldukça önem arz etmektedir. Bilhassa yaşanılan şehrin tarihi dokusunda çok iyi korunum sağlanamamış ise eskiyi hatırlatacak çalışmaların önemi daha da ön plana çıkmaktadır. Balıkesir şehri yaşanan depremler sebebiyle tarihi dokusunun pek çoğunu kaybetmiş şehirlerimizdendir. Bundan dolaydır ki, Balıkesir şehir tarihi konusunda araştırmacılara daha büyük görevler düşmektedir.

Tarihçi olmamasına karşın Aydın Ayhan, bu sorumluluğu alarak araştırmalarına başlamış gerek kültürel yönüyle gerek Kurtuluş Mücadeleleri yönüyle Balıkesir ile ilgili birçok eser ve makale yazarak şehir tarihinin öğrenilmesine katkı sağlamıştır. Özellikle Balıkesir Belediyesi tarafından basılan kitaplarının çoğuna halkın ücretsiz olarak ulaşabilmesi ve bu kitapların birer set hâlinde dağıtılması, kitaba zor erişen kesimin de bu eserlere ulaşarak bölge tarihini öğrenmesini kolaylaştırmış ve oldukça faydalı olmuştur.

Biyografi niteliğinde olan çalışmamızın, Balıkesir'in yaşayan insan hazinelerinden birisi olan Aydın Ayhan'ın tanıtılmasına katkı sağlamasını dileriz; çalışmamız bilime faydalı olursa ne mutlu bizlere.

KAYNAKÇA

Ayhan, A. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan'ın çocukluğu (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Ayhan, A. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan'ın öğrencilik yılları (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Ayhan, A. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan ve askerlik yılları (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Ayhan, A. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan ve tarih (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Ayhan, A. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan ve eserleri (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Ayhan, H. (Konuşmacı). (2024). Eşinin gözünden Aydın Ayhan (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Ayhan, H. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan'ın tarih merakı (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Ayhan, H. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan aile hayatı (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Avcıkurt, C. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan nasıl bir öğretmen (CD) Balıkesir: Ebru Özen.

Beyhan, G. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan kimdir? (CD). Balıkesir: Ebru Özen

Beyhan, G. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan ve BTİOYO (CD). Balıkesir: Ebru Özen

Beyhan, G. (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Çekdemir, G (Konuşmacı). (2024). Aydın Ayhan (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Derdiman, N. (Konuşmacı). (2026). Aydın Ayhan (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Türkyılmaz, A. (Konuşmacı). (2026). Aydın Ayhan (CD). Balıkesir: Ebru Özen.

Sekendiz, O. Ayhan, A. Yüngül, A. (1997). *Balıkesir Yöresi Yağcıbedir HalılarıMotif Envanteri*. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Yayınları.

Ayhan, A. (2008). *1915 Çanakkale* (Tiyatro). Şehitkale Yayıncılık.

Ayhan, A. (2012). *Çanakkale ... Ah! Çanakkale...* (4.Baskı). İzmir: Manisa 251 Dev Öğrenci Kültür Yayınları.

Ayhan, A. (2013). *Rumeli Ve Akdeniz Adalarında Türk Varlığı* (1.Baskı). İstanbul: Ofis Yayın Matbaacılık.

Çantay, H. (2014). *Hasan Basri Çantay Şiir Dünyası Ve Ülkü Edebiyatı* (Yayına Hazırlayan: Aydın Ayhan Ve Yusuf Akgül). Balıkesir: Altıeylül Belediyesi Kültür Yayınları.

Ayhan, A. (2015). *1. Dünya Ve Çanakkale Savaşlarında Balıkesir'li Gaziler*. Balıkesir: Karesi Belediyesi Yayınları.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). *Tarihi 100 Lise*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Ayhan, A. (2022). *Aydınca* (1. Baskı). İstanbul: Cinus Yayınları.

Ayhan, A. (2022). *Balıkesir'de Kurtuluş Hareketleri Ve Milli Kahraman Çingene Ali Efe* (1. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2022*). Balıkesir Gazilerinden Hatıralar* (1. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2022). *Babamın Mani Defteri*. (1.Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2022). *Balıkesir Masalları Ve Halk Hikâyeleri* (1. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2022). *Balıkesir Çepnileri* (1. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2022). *Geçen yüzyıla İz Bırakan Balıkesirli Sıtkı Yırcalı* (1. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2022). *O Topraklar Bizimdi Karesi'den Rumeli'ye* (1.Baskı). Balıkesir: Karesi Belediyesi Yayınları.

Ayhan, A. (2022). *Şarkılara Türkülere Şiirler* (1.Baskı). İstanbul: Cinus Yayınları.

Ayhan, A. (2023). *Balıkesir'in Kimliği* (4. Baskı). Balıkesir: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2023). *Balıkesir'den Seferberlik Ve Çanakkale Hikâyeleri* (3. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2023). *Balıkesir Ve Çevresinde Horasan Erenleri* (4. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2023). *1914-1918 Ve I. Dünya Savaşı Çanakkale Savaşları Yazıları Balıkesir'in Seferberlik Yılları* (4. Baskı). İstanbul: Balıkesir Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2023). *I. Dünya Savaşı Ve Kurtuluş Savaşı'nda Esir Kampları Balıkesirli Esirler* (3. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2023). *Kendi Yurdunda Esir Olmak İşgal Yıllarında Balıkesir* (3.Baskı) İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Ayhan, A. (2023). *Millî Mücadele'de Balıkesir Cepheleri* (3. Baskı). İstanbul: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları.

Turan, Ş. (1965). Rodos Ve On İki Ada'nın Türk Hakimiyetinden Çıkışı, *Belleten*, 25 (113), 77-120.

Taşdelen, V. (2006). Biyografi: Ötekine Yolculuk. *Milli Eğitim*, S.172

Ateş, Ö. Ve Arık, Ş. (2022). Sorunsalları, Tarihsel Gelişimi Ve Temsilcileri Bağlamında Biyografi Teorisine Genel Bir Bakış. *Yazıt Kültür Bilimleri Dergisi*, 2(2), 130-153.

Artun, E. (Tarihsiz). Türk Halk Kültüründe Mani Söyleme Geleneği Manilerin İletişim Boyutu Ve İşlevselliği. S.10.

Özçelik, M. (Tarihsiz). Masal Nedir Ne Değildir? .*Türk Dili*,461-464.

Atlı, C., Sakar, Z. (2024). Türkiye İktisat Kongresi 2023 Bildiriler Kitabı.

Arşiv Belgeleri Işığında 1948- 1950 Yıllarında Türkiye'ye Yapılan Marshall Yardımları, https://ttk.gov.tr/turkiye-iktisat-kongresi-2023-2/ (Erişim tarihi: 23. 12. 2024).

Çelebioğlu, S. (2007). *Türk Edebiyatında Modern Biyografinin Doğuşu*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. **https://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/upload/files/wfvlhaeyjtc.pdf** (Erişim Tarihi: 15.11.2024).

https://www.turkboks.gov.tr/turk-boks-tarihi/ (Erişim Tarihi: 10.12.2024).

EKLER

Ek 1: Aydın Ayhan, 1 yaşında Ayvalık 1948.

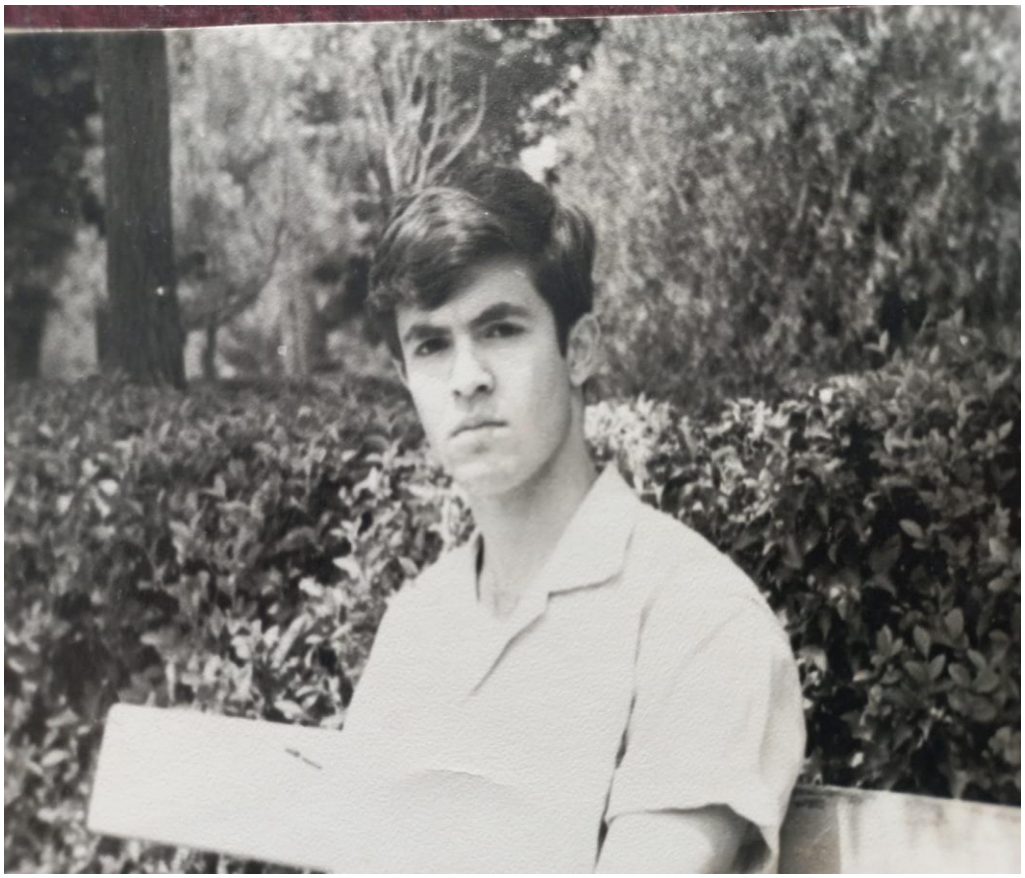
EK 2: Ayvalık 1948.

Ek 3: Aydın Ayhan, Çocukluğu.

EK 4: Aydın Ayhan'ın Gençlik Yıllarından.

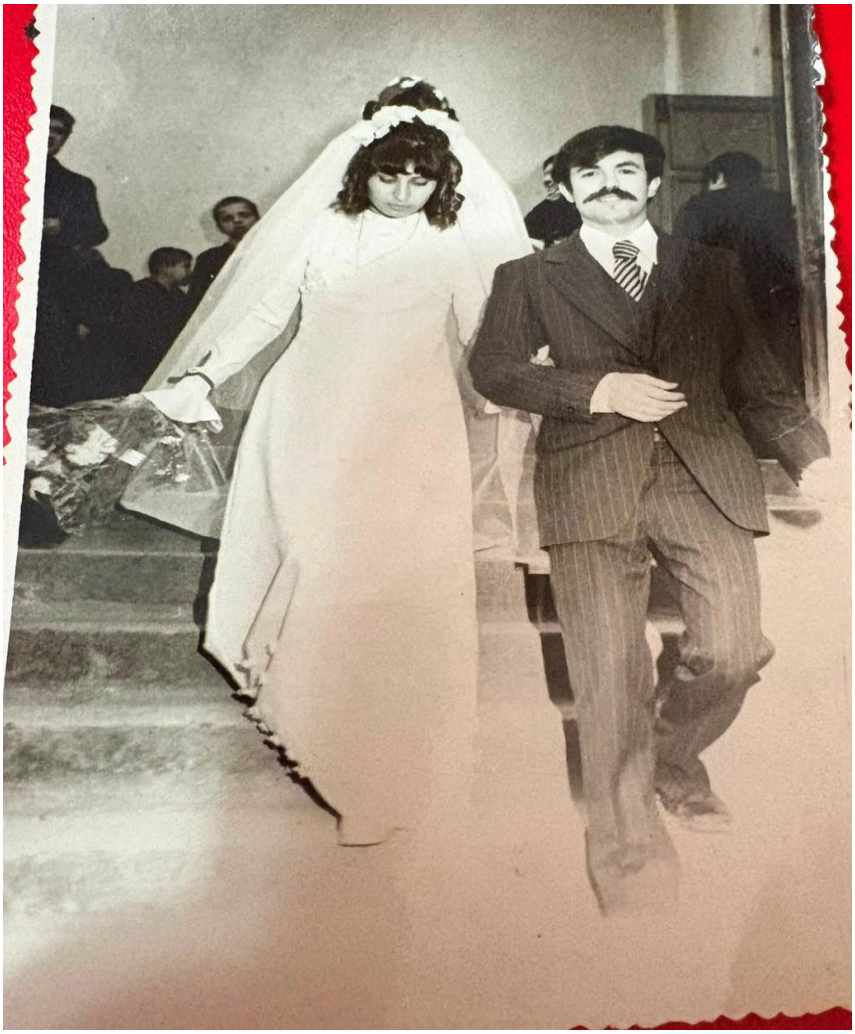
EK 5: Aydın Ayhan Balıkesir Çamlık Tepesinde 1964.

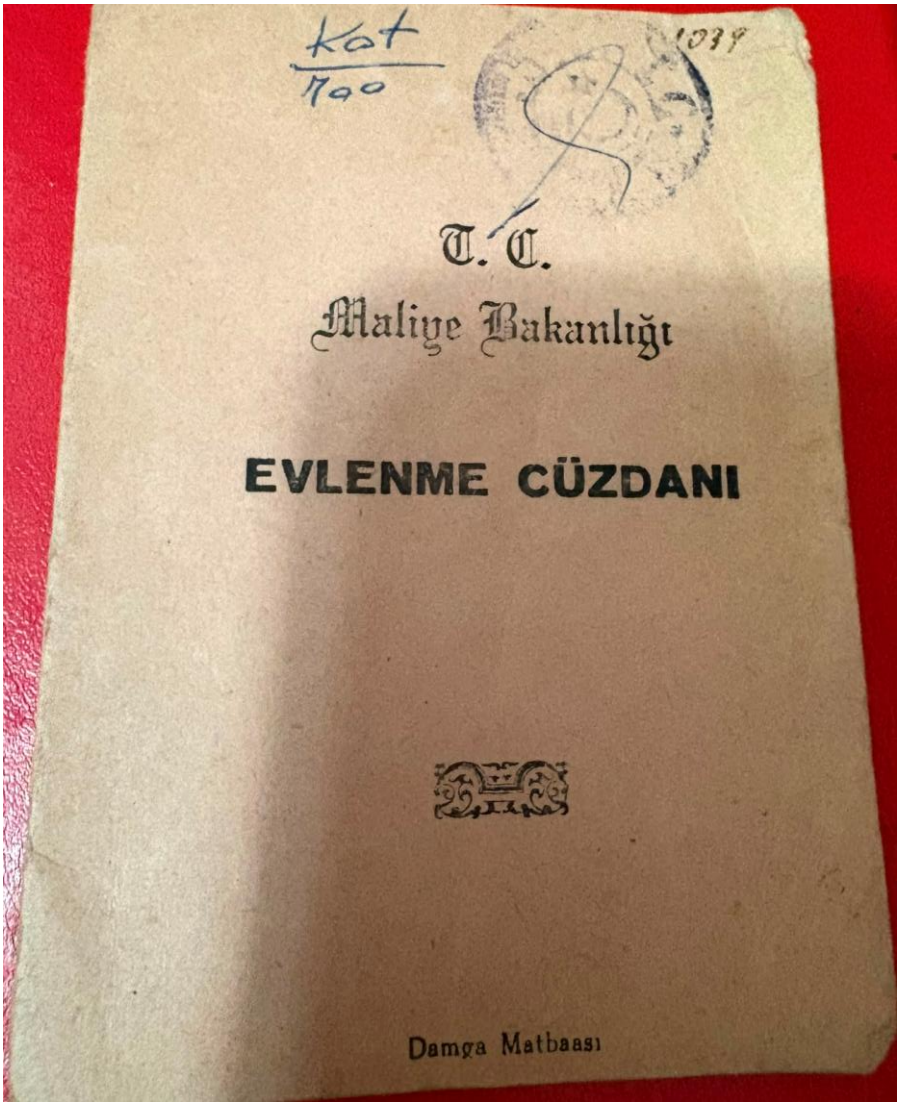
Ek 6: Aydın Ayhan, Arkadaşları.

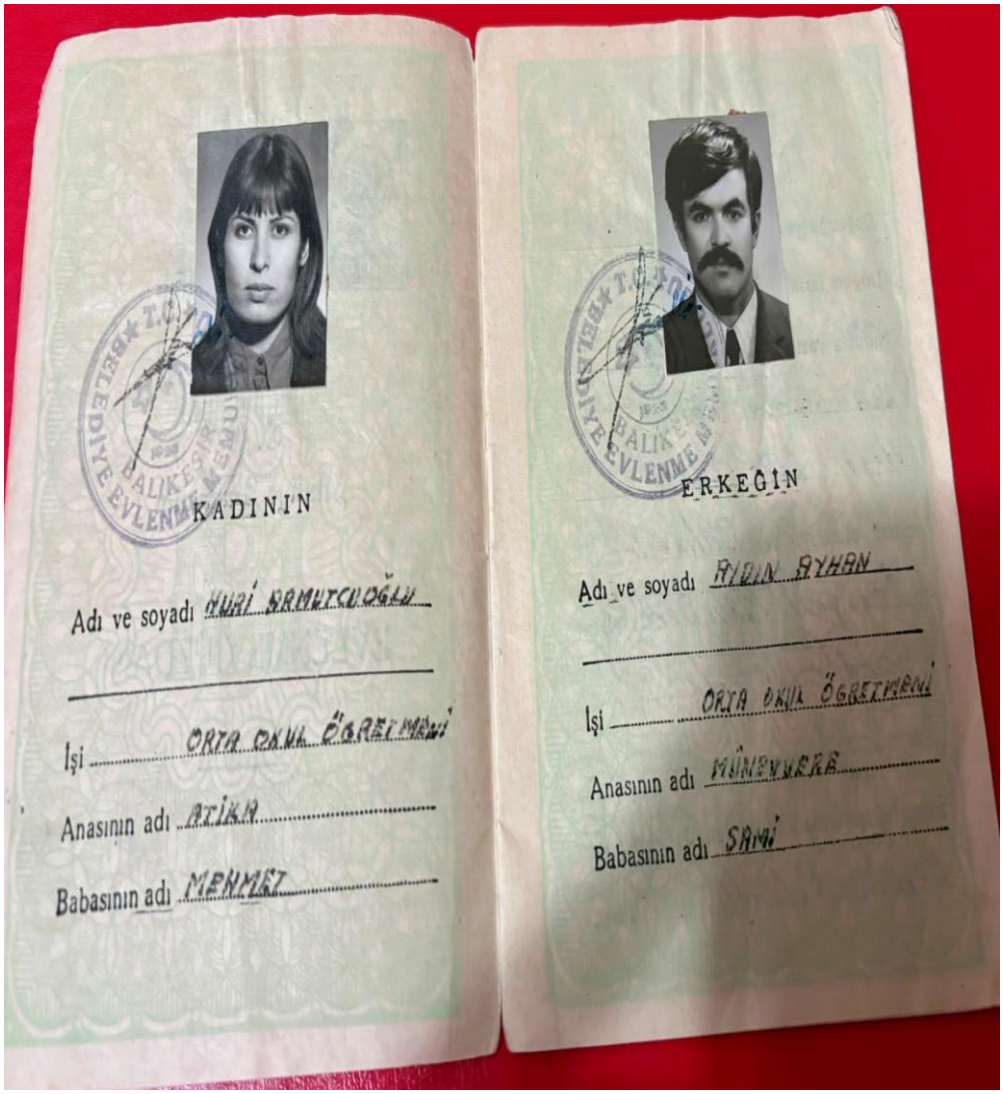
EK 7: 14 Şubat 1973.

EK 8: Aydın Ayhan'ın Evlenme Cüzdanı.

EK 9: Aydın Ayhan'ın Evlenme Cüzdanı.

KADININ

Adı ve soyadı HURİ ERMUTCUOĞLU

İşi ORTA OKUL ÖĞRETMENİ

Anasının adı ATİKA

Babasının adı MEHMET

ERKEĞİN

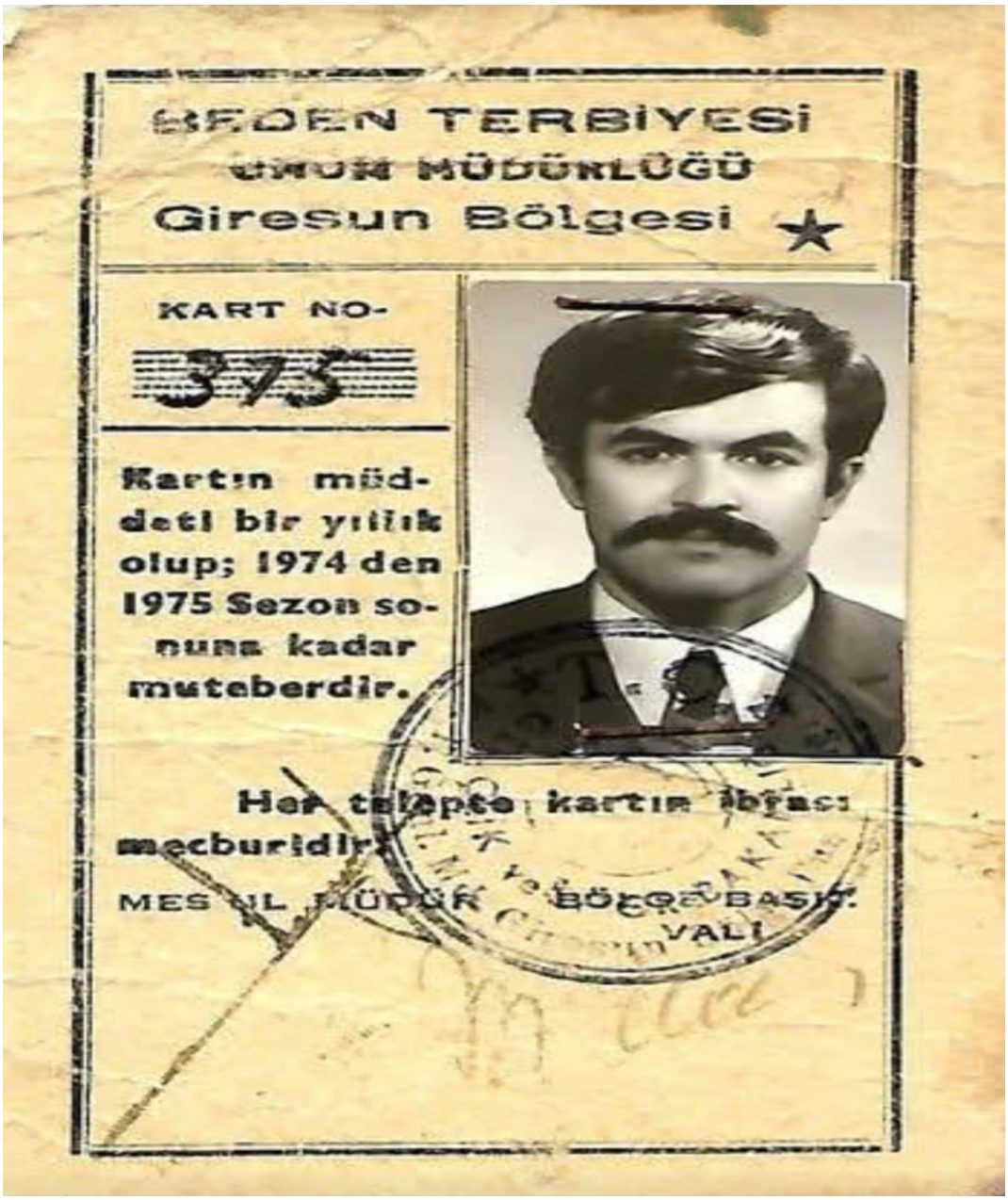
Adı ve soyadı AYDIN AYHAN

İşi ORTA OKUL ÖĞRETMENİ

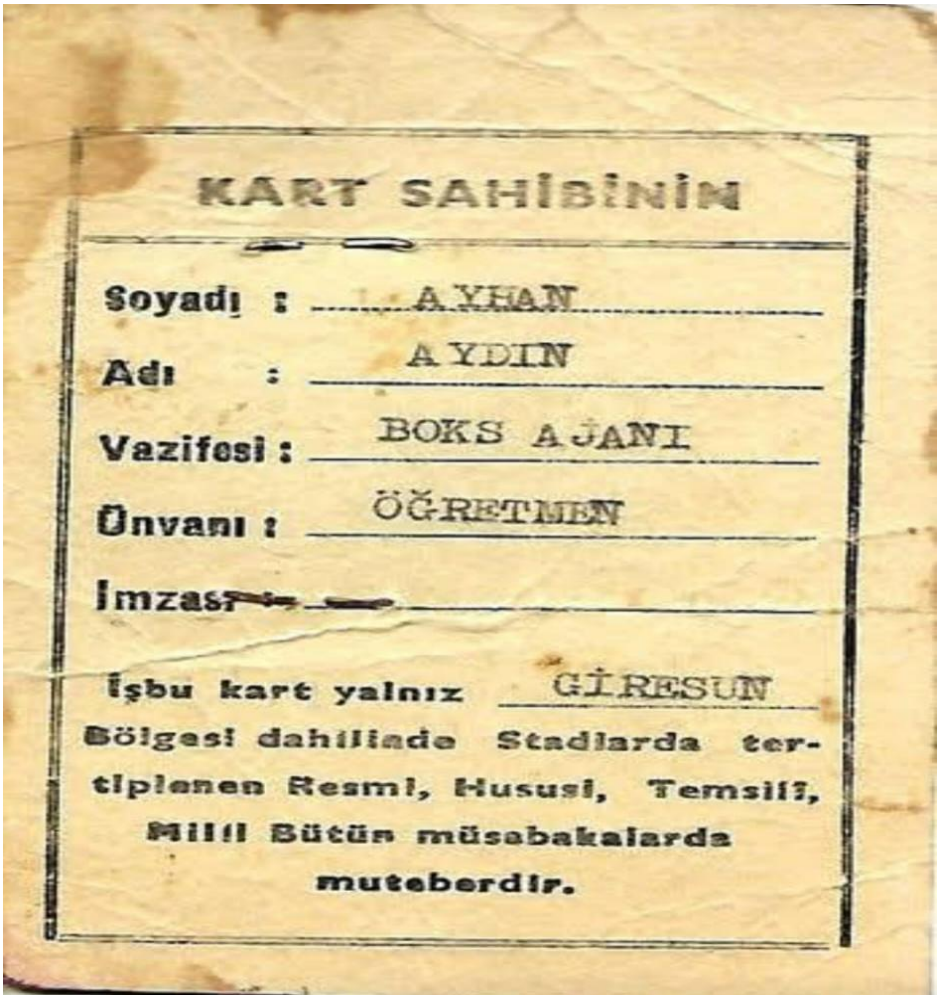
Anasının adı MÜMİNNİSA

Babasının adı SAMİ

Ek 10: Aydın Ayhan'ın Boks Ajanı Kartı.

Ek 11: Aydın Ayhan'ın Boks Ajanı Kartı.

KART SAHİBİNİN

Soyadı : AYHAN

Adı : AYDIN

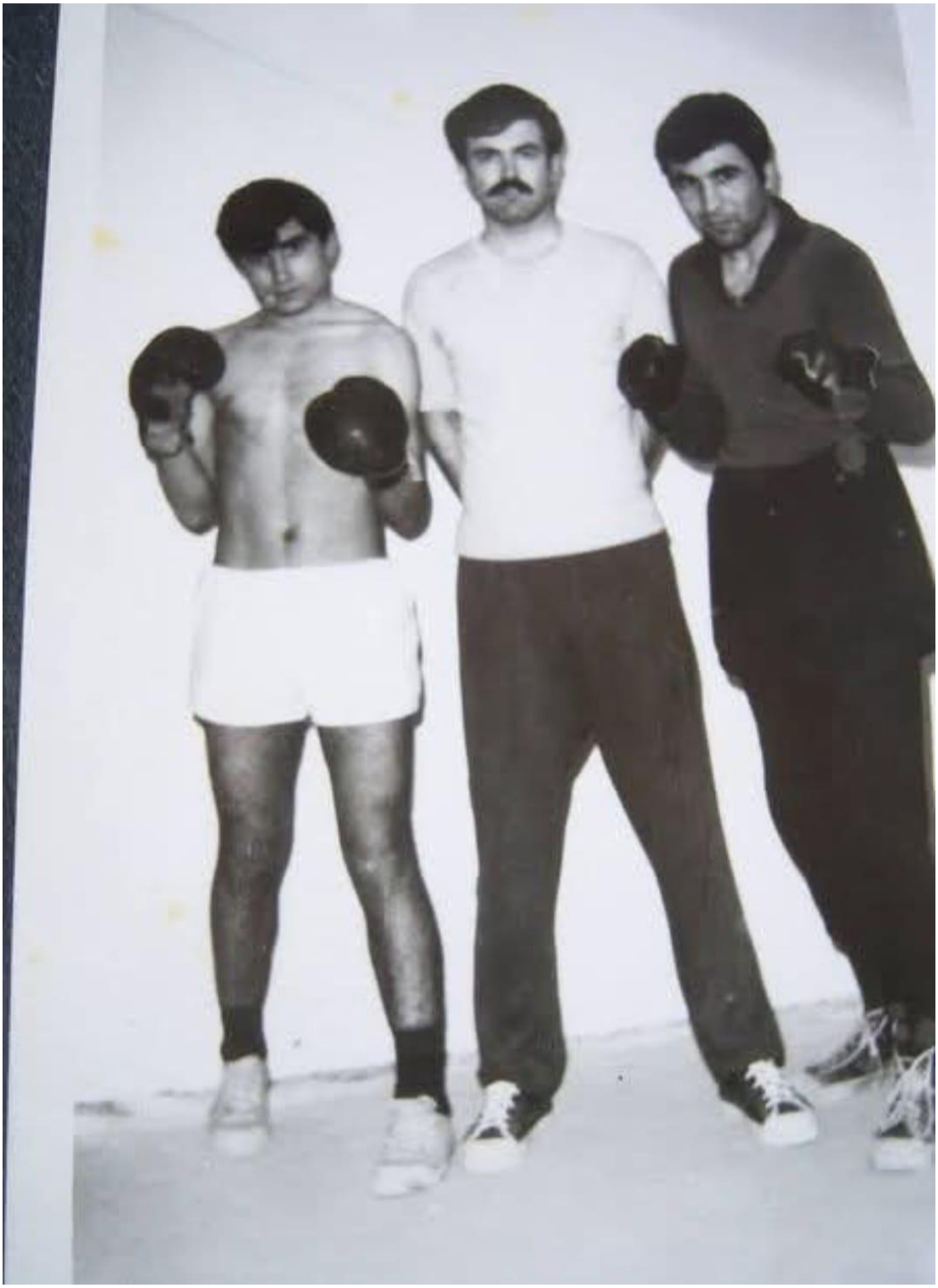
Vazifesi : BOKS AJANI

Ünvanı : ÖĞRETMEN

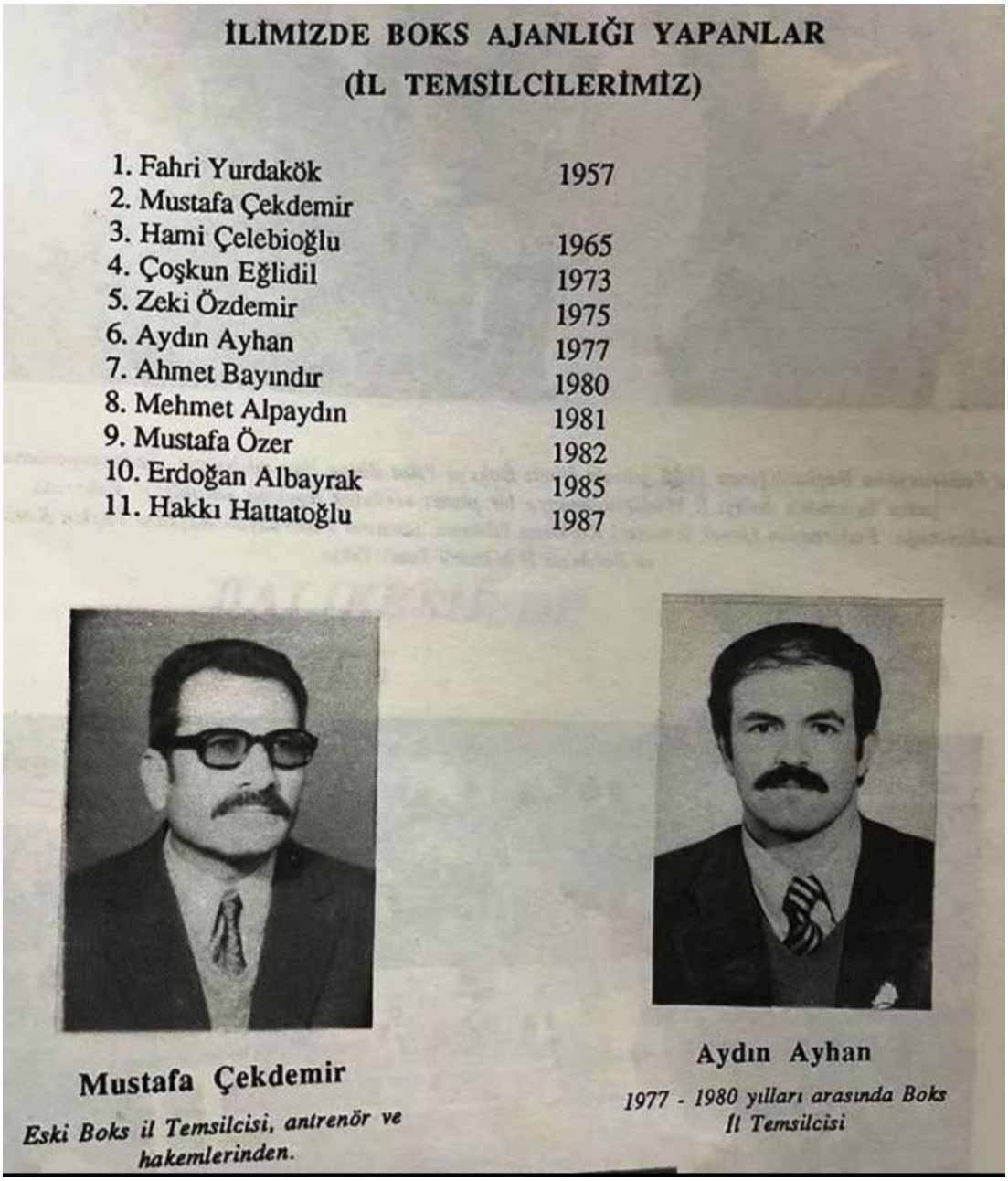
İmzası :

İşbu kart yalnız GİRESUN Bölgesi dahilinde Stadlarda tertiplenen Resmi, Hususi, Temsili, Millî Bütün müsabakalarda muteberdir.

Ek 12: Aydın Ayhan Boks Antrenmanından.

EK 13: Boks Ajanlığı Yapanlar Listesi.

İLİMİZDE BOKS AJANLIĞI YAPANLAR
(İL TEMSİLCİLERİMİZ)

1. Fahri Yurdakök	1957
2. Mustafa Çekdemir	
3. Hami Çelebioğlu	1965
4. Çoşkun Eğlidil	1973
5. Zeki Özdemir	1975
6. Aydın Ayhan	1977
7. Ahmet Bayındır	1980
8. Mehmet Alpaydın	1981
9. Mustafa Özer	1982
10. Erdoğan Albayrak	1985
11. Hakkı Hattatoğlu	1987

Mustafa Çekdemir

Eski Boks il Temsilcisi, antrenör ve hakemlerinden.

Aydın Ayhan

1977 - 1980 yılları arasında Boks İl Temsilcisi

EK 14: Yerel Bir Gazete Haberi.

Karadeniz Bölgesi Ferd
Boks karşılaşmaları Trabzon'da yapılacak

16 kasım cuma günü Trabzon Kapalı Spor Salonu'nda başlaya - cak ve üç gün devam edecek müsabakalara Zonguldak, Sinop, Sam- sun, Ordu, Giresun, Trabzon ve Arhavi'nin boks takımları en kuv - vetli kadroları ile katılacak...

EK 15: Askerlik Yılları.

EK 16: Aydın Ayhan Mardin 1970 Jandarma Olarak Askerlikte.

EK 17: Aydın Ayhan ve Öğrencileri.

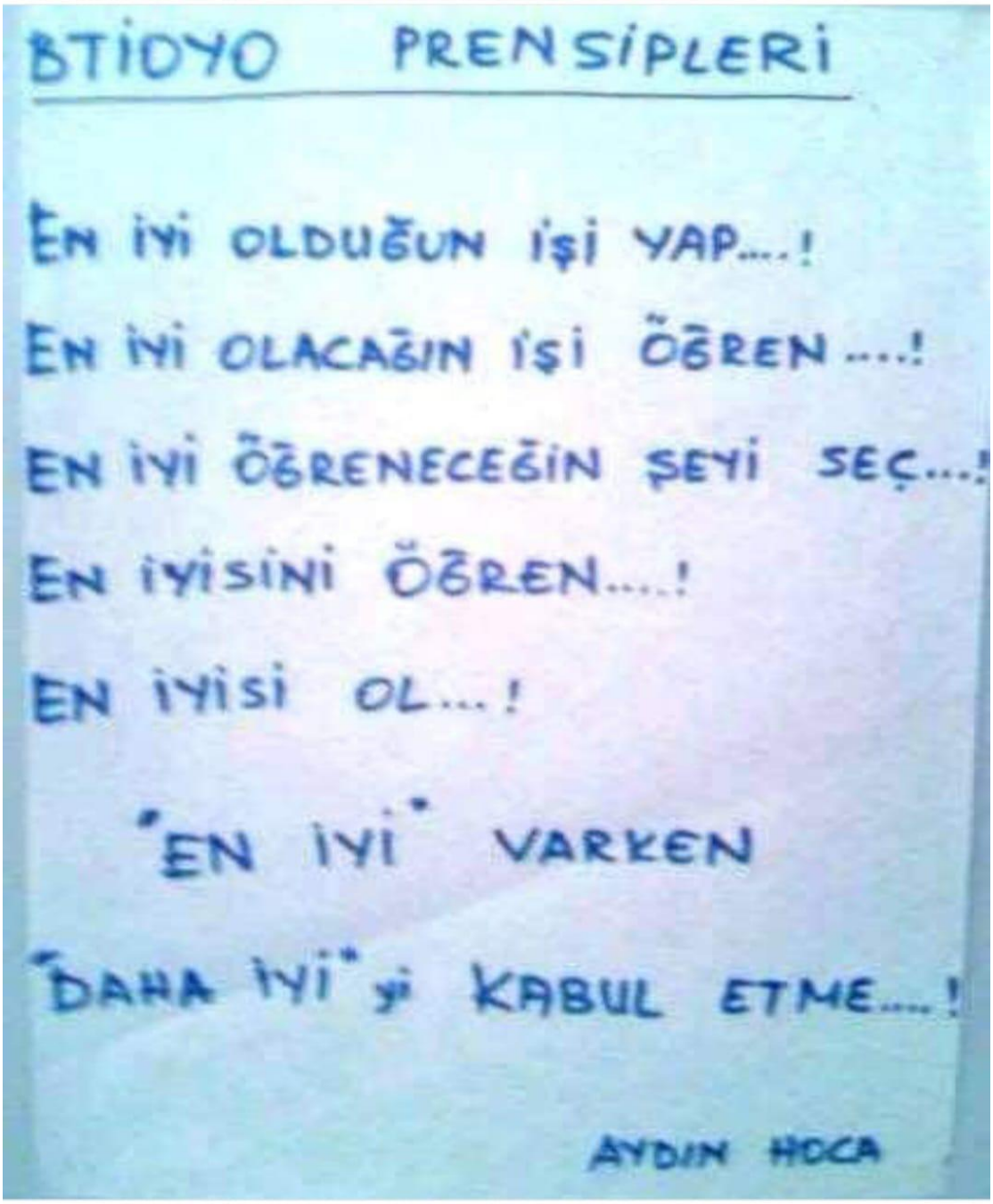
EK 18: 1976 Giresun.

EK 19: Aydın Ayhan, BTİOYO Kantininde.

EK 20: BTİOYO Aydın Ayhan'ın Açtığı Müzede Sergilenen BTİOYO Prensipleri.

EK 21: Aydın Ayhan Bir Etkinlikte.

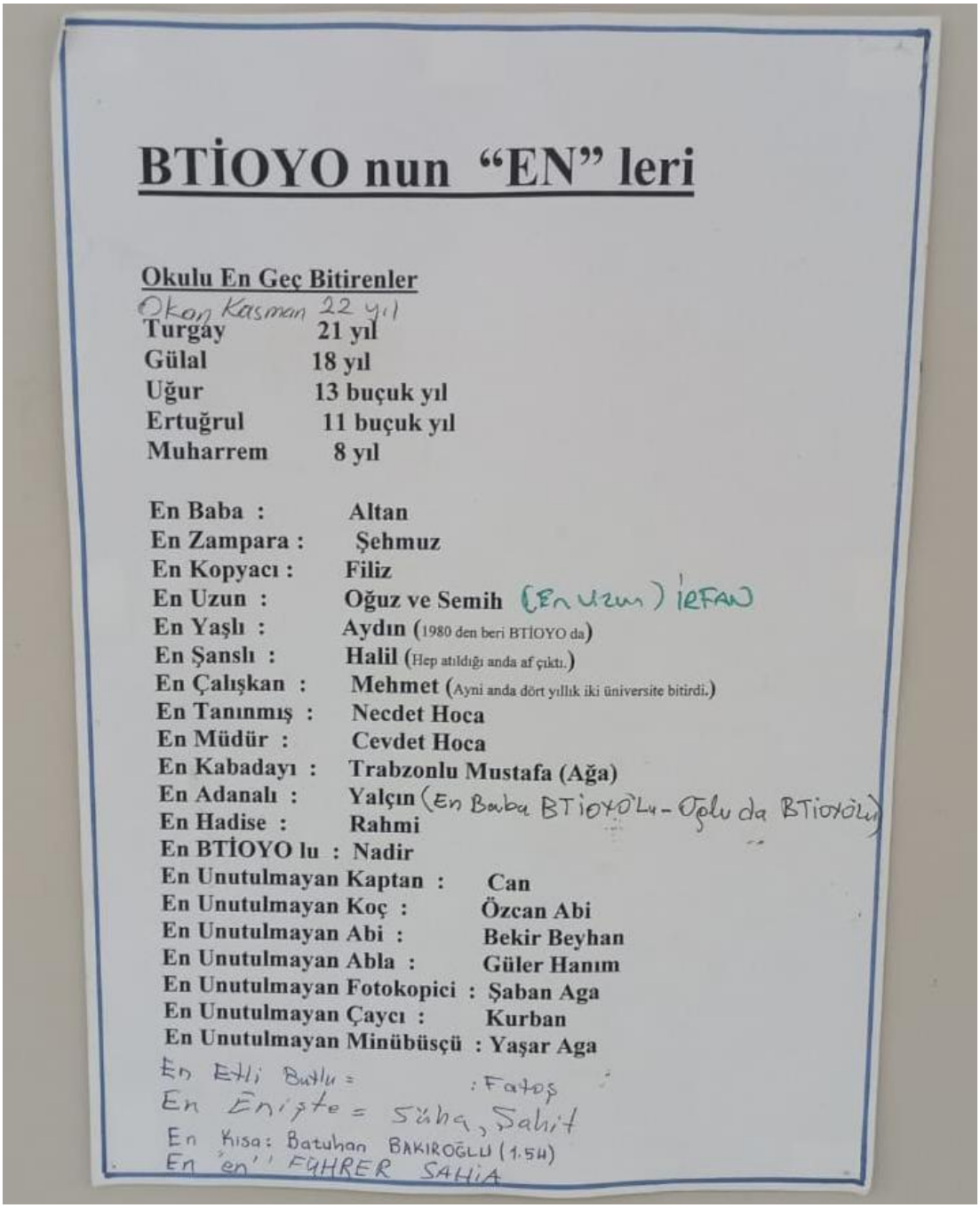
EK 22: Aydın Ayhan, BTİOYO Müzesi.

EK 23: BTİOYO Müzesi.

EK 24: BTİOYO'nun "EN"leri BTİOYO Müzesinden.

BTİOYO nun "EN" leri

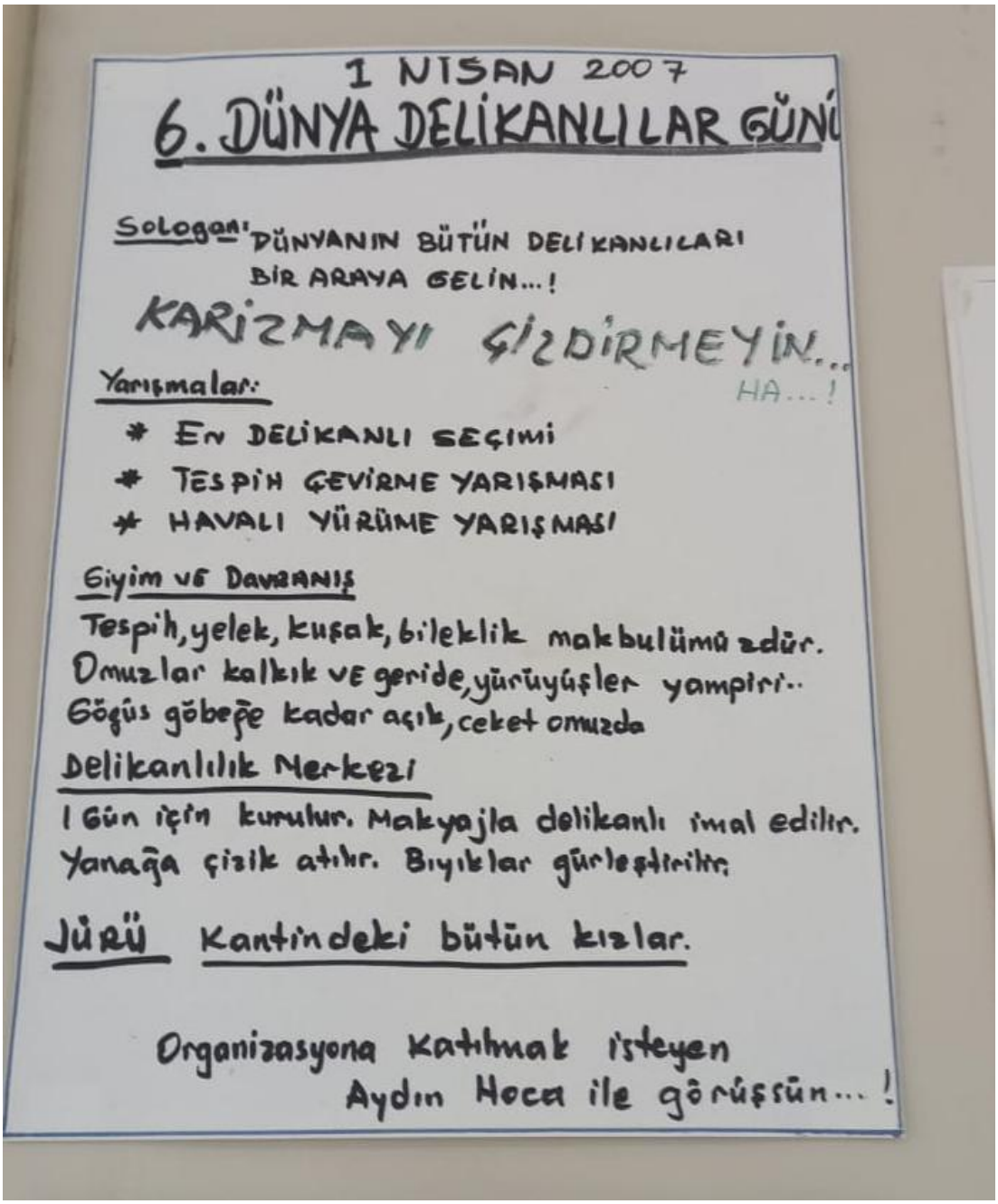
Okulu En Geç Bitirenler

Okan Kasman 22 yıl
Turgay 21 yıl
Gülal 18 yıl
Uğur 13 buçuk yıl
Ertuğrul 11 buçuk yıl
Muharrem 8 yıl

En Baba : Altan
En Zampara : Şehmuz
En Kopyacı : Filiz
En Uzun : Oğuz ve Semih (En Uzun) İRFAN
En Yaşlı : Aydın (1980 den beri BTİOYO da)
En Şanslı : Halil (Hep atıldığı anda af çıktı.)
En Çalışkan : Mehmet (Ayni anda dört yıllık iki üniversite bitirdi.)
En Tanınmış : Necdet Hoca
En Müdür : Cevdet Hoca
En Kabadayı : Trabzonlu Mustafa (Ağa)
En Adanalı : Yalçın (En Baba BTİOYOLU - Oğlu da BTİOYOLU)
En Hadise : Rahmi
En BTİOYO lu : Nadir
En Unutulmayan Kaptan : Can
En Unutulmayan Koç : Özcan Abi
En Unutulmayan Abi : Bekir Beyhan
En Unutulmayan Abla : Güler Hanım
En Unutulmayan Fotokopici : Şaban Aga
En Unutulmayan Çaycı : Kurban
En Unutulmayan Minübüsçü : Yaşar Aga

En Etli Butlu = : Fatoş
En Enişte = Süha, Sahir
En Kısa: Batuhan BAKIROĞLU (1.5H)
En 'en'' FUHRER SAHİA

Ek 25: Dünya Delikanlılar Günü Listesi BTİOYO Müzesinden.

1 NİSAN 2007

6. DÜNYA DELİKANLILAR GÜNÜ

Sologan: DÜNYANIN BÜTÜN DELİKANLILARI BİR ARAYA GELİN...!

KARİZMAYI ÇİZDİRMEYİN... HA...!

Yarışmalar:

* En DELİKANLI SEÇİMİ
* TESPİH ÇEVİRME YARIŞMASI
* HAVALI YÜRÜME YARIŞMASI

Giyim ve Davranış

Tespih, yelek, kuşak, bileklik makbulümüzdür.
Omuzlar kalkık ve geride, yürüyüşler yamprı..
Göğüs göbeğe kadar açık, ceket omuzda

Delikanlılık Merkezi

1 Gün için kurulur. Makyajla delikanlı imal edilir. Yanağa çizik atılır. Bıyıklar gürleştirilir.

JÜRİ Kantindeki bütün kızlar.

Organizasyona katılmak isteyen Aydın Hoca ile görüşsün...!

EK 26: BTİOYO Müzesi Ödül Köşesi.

EK 27: BTİOYO Müzesi Atatürk Köşesi.

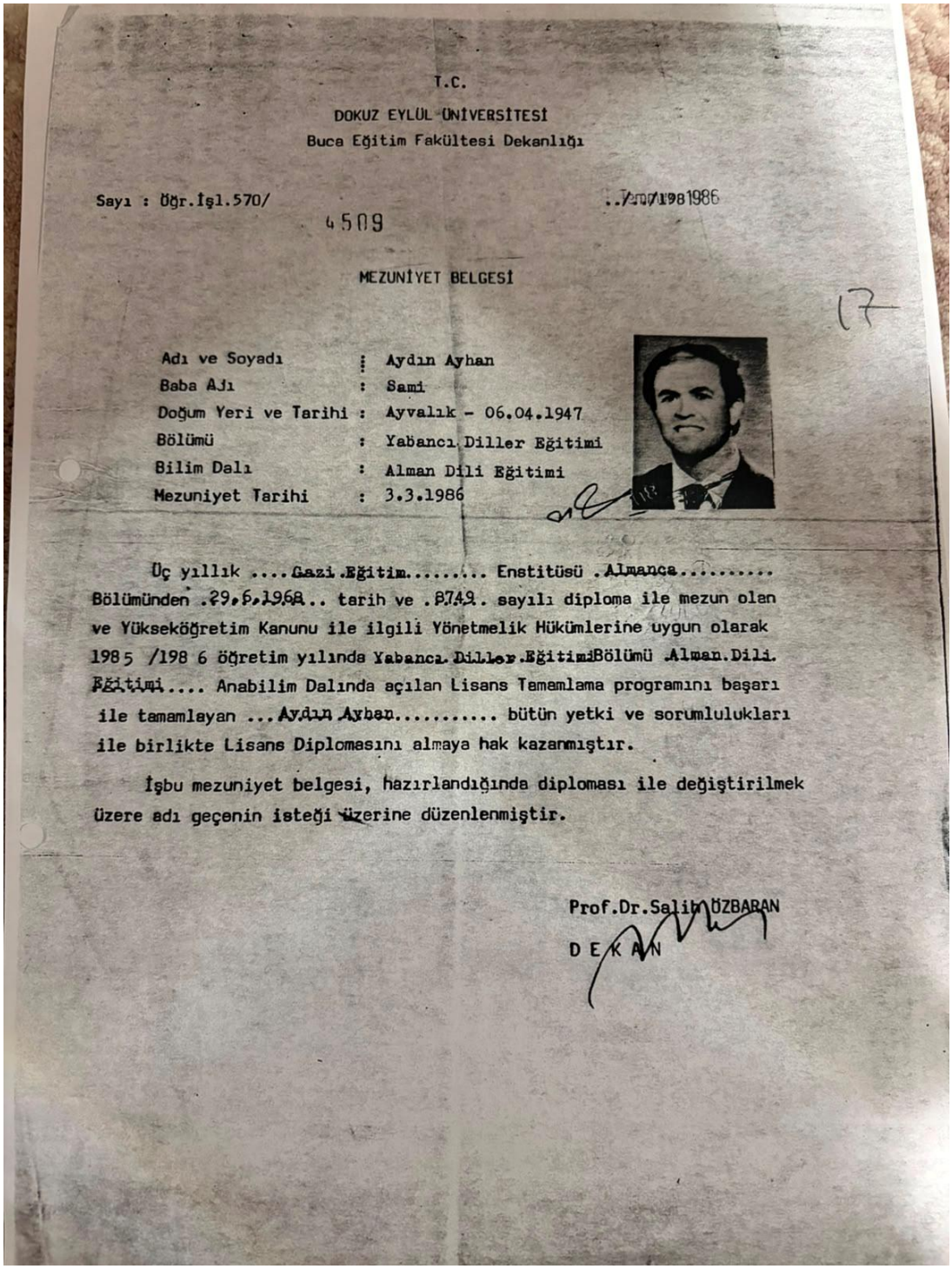
EK 28: BTİOYO Prensipleri BTİOYO Müzesinden.

EK 29: Aydın Ayhan, Öğrenciler.

EK 30: Aydın Ayhan'ın Diploması.

T.C.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : Öğr.İşl.570/ 4509 ../../1986

MEZUNİYET BELGESİ

17

Adı ve Soyadı	:	Aydın Ayhan
Baba Adı	:	Sami
Doğum Yeri ve Tarihi	:	Ayvalık - 06.04.1947
Bölümü	:	Yabancı Diller Eğitimi
Bilim Dalı	:	Alman Dili Eğitimi
Mezuniyet Tarihi	:	3.3.1986

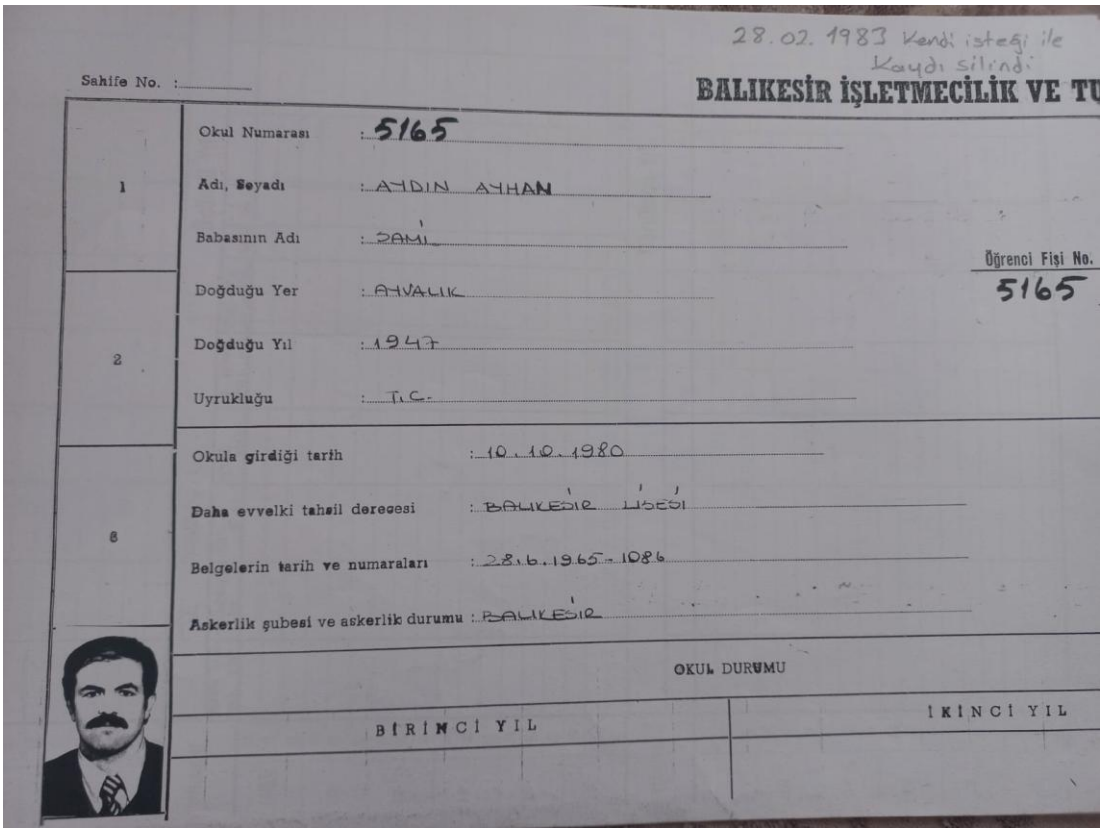
Üç yıllık ....Gazi Eğitim..... Enstitüsü .Almanca..... Bölümünden .29.6.1968.. tarih ve .8749. sayılı diploma ile mezun olan ve Yükseköğretim Kanunu ile ilgili Yönetmelik Hükümlerine uygun olarak 1985 /1986 öğretim yılında Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Alman Dili Eğitimi.... Anabilim Dalında açılan Lisans Tamamlama programını başarı ile tamamlayan ...Aydın Ayhan..... bütün yetki ve sorumlulukları ile birlikte Lisans Diplomasını almaya hak kazanmıştır.

İşbu mezuniyet belgesi, hazırlandığında diploması ile değiştirilmek üzere adı geçenin isteği üzerine düzenlenmiştir.

Prof.Dr.Salim ÖZBARAN

D E K A N

EK 31: Aydın Ayhan'ın BTİOYO Öğrencisi Olduğuna Dair Belge.

28.02.1983 Kendi isteği ile Kaydı silindi

Sahife No. :

BALIKESİR İŞLETMECİLİK VE TU

1

Okul Numarası : 5165

Adı, Soyadı : AYDIN AYHAN

Babasının Adı : SAMİ

Öğrenci Fişi No. 5165

2

Doğduğu Yer : AYVALIK

Doğduğu Yıl : 1947

Uyrukluğu : T.C.

8

Okula girdiği tarih : 10.10.1980

Daha evvelki tahsil derecesi : BALIKESİR LİSESİ

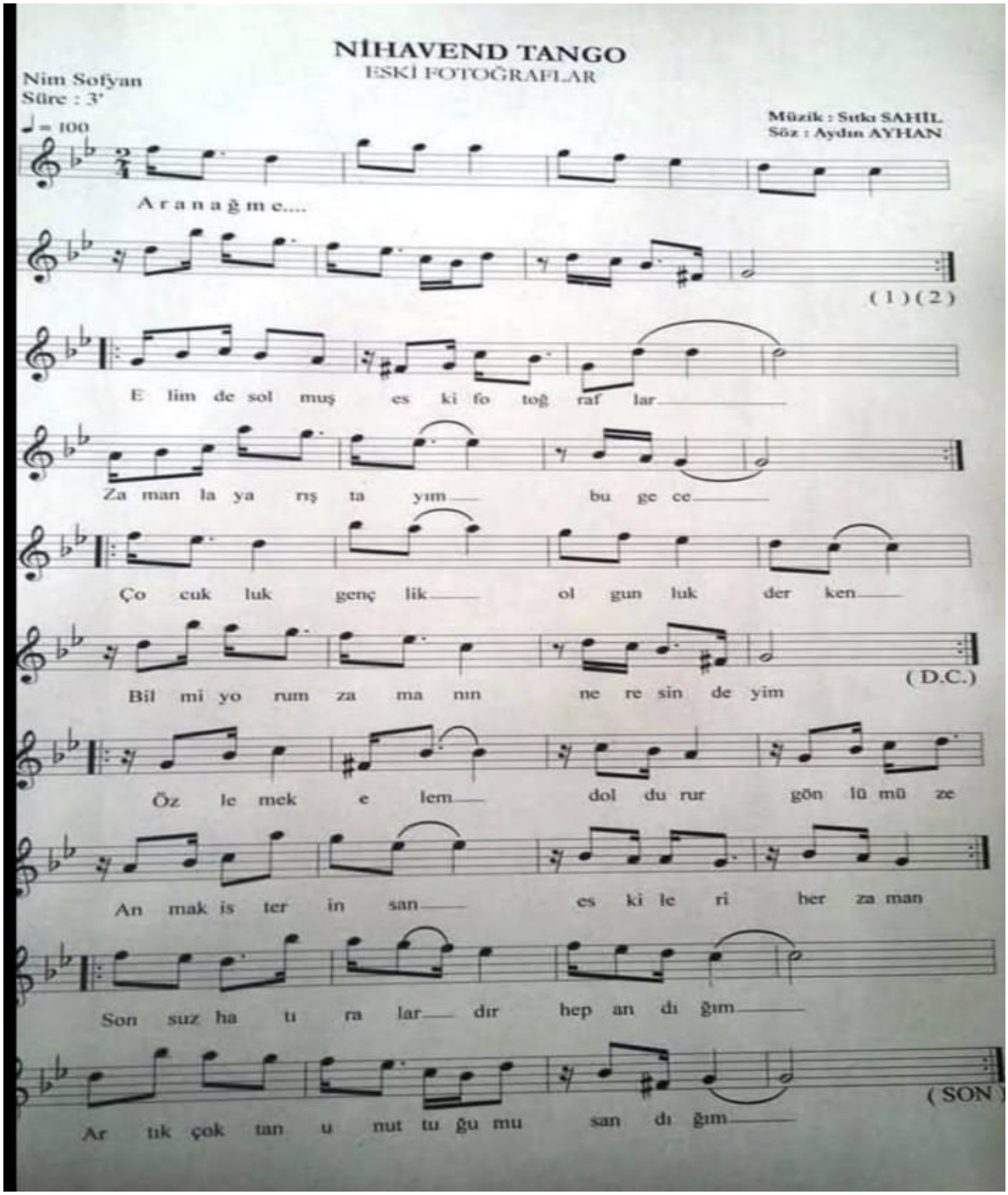
Belgelerin tarih ve numaraları : 28.6.1965-1086

Askerlik şubesi ve askerlik durumu : BALIKESİR

OKUL DURUMU

BİRİNCİ YIL	İKİNCİ YIL

EK 32: Aydın Ayhan'ın Şiirinin Sıtkı Sahil Tarafından Yazılan Bestesi.

EK 33: “Kuva- Yi Milliye Kütüphanesi Aydın Ayhan Kitaplığı” Açılışından Bir Kare.

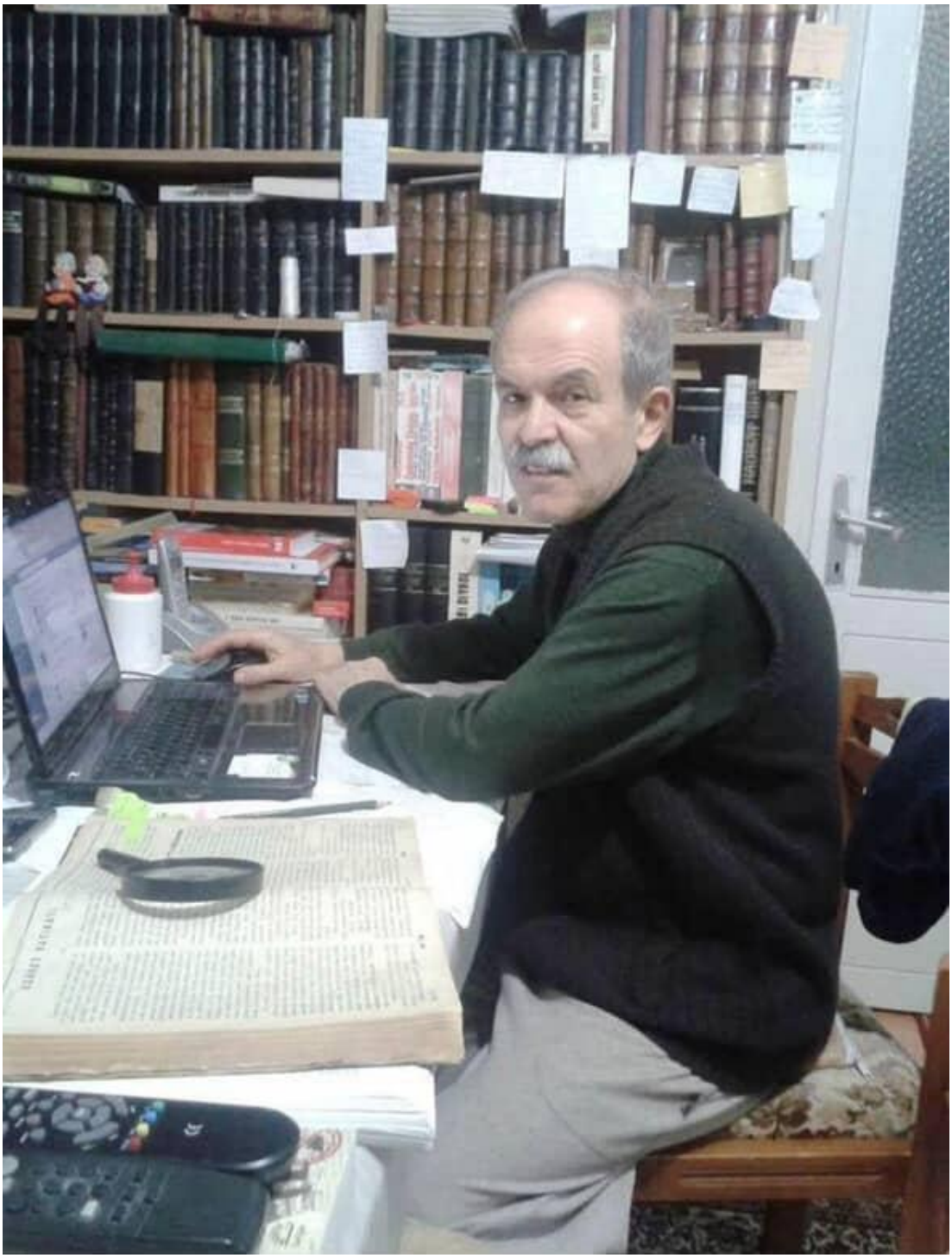
EK 34: Aydın Ayhan, Konuşma Yaparken.

EK 35: Aydın Ayhan, Eşi Huri Ayhan (20 Eylül 2024).

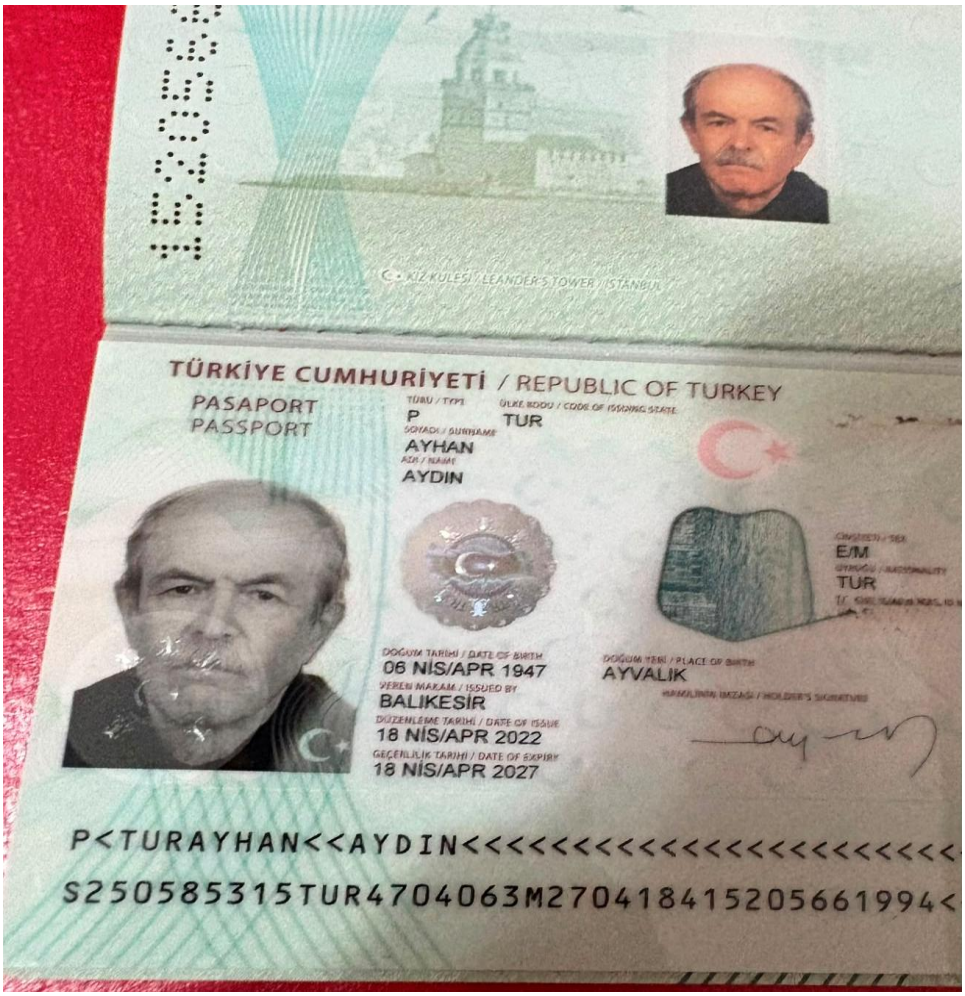
EK 36: Aydın Ayhan, Evinde Çalışmalarını Sürdürürken.

Ek 37: Aydın Ayhan'a Ait Pasaport.

Ek 38: Aydın Ayhan'a Ait Pasaport.

Ek 39: Aydın Ayhan Kitaplar Benim Sevgilimdir Mottosunu Evinde Yansıtmaktadır.

Ek 40: Aydın Ayhan'a Balıkesir Gazeteciler Cemiyeti Tarafından Verilen Ödül Evinin Duvarında Asılıdır.

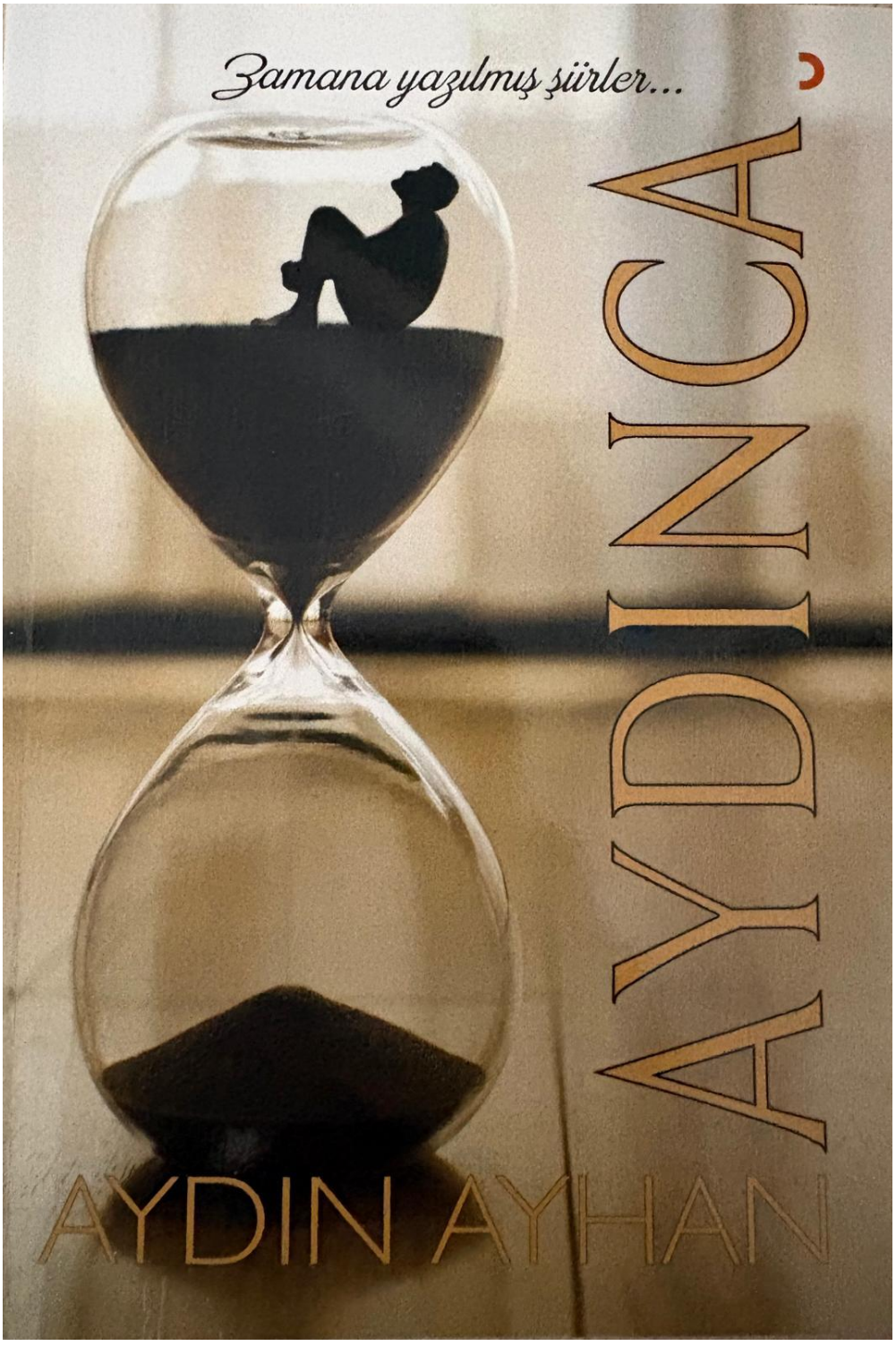
EK 41: Yavuz Balkan Tarafından Çizilmiş Bir Aydın Ayhan Portresi.

Ek 42: Aydın Ayhan'ın "Balıkesir'in Kimliği" Eseri Kitap Kapağı.

Ek 43: Aydın Ayhan'ın "Aydınca" İsimli Kitap Kapağı.

Ek 44: Aydın Ayhan'ın" Aydınca**"** İsimli Kitap Kapağı.

Ek 45: Aydın Ayhan'ın "Balıkesir'den Seferberlik ve Çanakkale Hikayeleri" İsimli Eseri Kitap Kapağı.

